ПОЛИТИКИН
28. 9. 1984. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLV ● 40 ДИН
БРОЈ 1709

ЗАБАВНИК

У овом броју

КАКО ДА ПОСТАНЕТЕ НАЈБОЉЕ ПЛАЋЕНИ ПИСАЦ СВЕТА, КАКО ДА ДОБИЈЕТЕ 3 СТАРА МИЛИОНА ЗА 1 НОВУ РЕЧЕНИЦУ

Ripley

Веровали или не!

МУСАФАР
ИЗ МЕШЕДА, У ИРАНУ, НОСИО ЈЕ 18 ГОДИНА
6 КАМА ЗАБОДЕНИХ У ПЛЕЋА
6 ПОТКОВИЦА ПРИШИВЕНИХ ЗА РУКЕ
6 ОГЛЕДАЛА ПРИШИВЕНИХ ЗА ГРУДИ
6 КАТАНАЦА ПРОВУЧЕНИХ КРОЗ КОЖУ.

ПАУНАСТИ ФАЗАНИ

НА БОРНЕУ ХРАНЕ СЕ ОТРОВНИМ БИЉКАМА.

ДРВЕЋЕ

НА ОСТРВУ РИГЕНУ, У БАЛТИЧКОМ МОРУ, ИМА ОБЛИК ПИРАМИДА КОЈИ ОБЛИКУЈУ КРАВЕ ТИМЕ ШТО СТАЛНО ЧУПКАЈУ ЛИШЋЕ.

Острво које ишчезава

У ЈЕЗЕРУ ДЕРВЕНВОТЕР, У ЕНГЛЕСКОЈ, СВАКОГ ЛЕТА ИЗДИГНЕ СЕ СА ДНА ЈЕДНО ОСТРВЦЕ КОЈЕ ПОЧЕТКОМ ЗИМЕ ОПЕТ ИШЧЕЗНЕ.

ДОМАЋИЦЕ

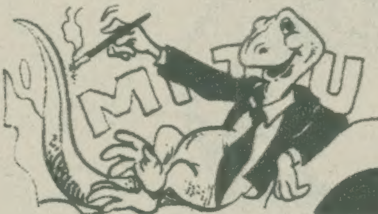
КОД ПАПУАНАЦА УВЕК НА ЛЕЂИМА НОСЕ МРЕЖАСТУ ТОРБУ С ТРИ ПРЕГРАДЕ – У ГОРЊОЈ ПРЕГРАДИ ОБИЧНО ЈЕ СТАРИЈЕ ДЕТЕ, А У ПОСЛЕДЊОЈ ПОВРЋЕ И КОРЕЊЕ УБРАНО НА ПОЉУ ИЛИ У ШУМИ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

●●● војвођанска насеља поред Дунава и Тисе била су пре подизања брана често плављена. У једној оваквој поплави

1795. нестао је стари Апатин. Његови избегли становници саградили су садашњи Апатин на безбеднијем месту.

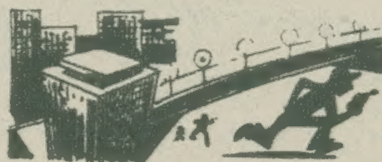

●●● аустралијски гуштер са оковратником (који се налази на њиховом новчићу од два пента), освојио је Јапан. Постао је хит оног тренутка кад се на телевизији појавио рекламни спот фирме Мицубиши, за најновији тип аутомобила. Његов заштитни знак је овај гуштер.

●●● патуљаста врба у тундрама Гренланда најмањи је грм на свету. Кад потпуно израсте, висока је свега 2,5 до 5 центиметара.

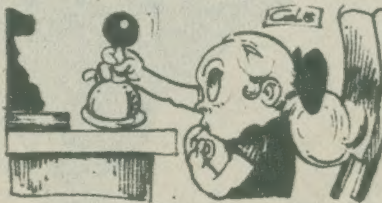
●●● Бостон, главни град Масачусетса (САД), први је на свету – по крађи. Њега у стопу прати Њујорк.

●●● за оне који би радо гледали телевизију у свим могућим положајима, амерички стручњаци измислили су призматичне наочаре. Треба само да их натакнете на нос и легнете

те како вам највише одговара. Слику на екрану видећете иако телевизор није у вашем видном пољу.

●●● у прве редове француских шахиста пробила се дванаестогодишња девојчица из Алзаса Изабела Кајнцлер. Почела је да игра шах у четвртој години, а титулу шампиона освојила је победивши десеторицу најбољих.

●●● најновија истраживања су показала да желудачне и стомачне сметње не значе да имате чир, поремећено лучење желудачне киселине, нису увек од катра и сл. Испоставило се да су те сметње најчешће психичке природе. Московски специјалиста др Самарин саветује,

пре свега, да о стомачним тегобама не размишљамо јер то само погоршава ствар. Треба да једемо (?) оно што нам прија. И, што је најважније, да се што више смејемо!

ИЗ ПРЕПИСКЕ КАТАРИНЕ ВЕЛИКЕ

ВОЛТЕРОВА СПОРЕДНА СТРАСТ

ФРАНЦУСКИ ПРОСВЕТИТЕЉ ХТЕО ЈЕ ДА ЗАДИВИ РУСКУ ЦАРИЦУ – ТЕНКОМ

Немачки историчар Ностиц-Рејнке је првооптужени, први је и почео. Тако тврде његови, и не само његови, противници. У чему је грех дотичног историчара? Дрзнуо се да 1918. објави текст под насловом „Волтер и тенкови" у коме је тврдио да је чувени француски просветитељ Франсоа Мари Аруе Волтер (1694–1778) измислио – тенк. Или бар дао идеју. Доказе му противници нису уважили.

Рејнкеовој тврдњи, две године доцније, придружио се и његов француски колега Жан Казе. Наслов текста: „Волтер – изумитељ тенкова". Убрзо су их следили још неки историчари. Наравно, то није тек тако могло да отклони неверицу. Оно, јесте да је 18. век „век просвећености" и Волтер његова перјаница, али што је много, много је, тврдили су други, бројнији.

И тек један догађај тридесетих година овог века натерао је многе сумњивце да посумњају у своју сумњу и да се замисле над причом да је умни Француз изумео, ето, и тенк. Сарадници Централног државног архива старих списа у Лењинграду, сасвим случајно, открили су 90 оригиналних писама које је Волтер упутио руској царици Катарини II. (Кореспонденција између великог филозофа и царице иначе је врло позната и богата.) Та писма су, поред осталог, потврдила да је између Волтера и тенка ипак постојала нека тајна веза.

Чувати се рова, зида и других препрека

Ево шта Волтер пише Катарини.

„Фернеј, 26. фебруар 1768...

Пре неколико дана један човек ми је поверио идеју која би могла да помогне армији Вашег величанства да у непрегледним руским степема бележи само успехе. Ради се о томе да на старим борним колима ваља направити неколико измена: по њему, она треба да имају две руде споља обложене широким трупом све до коњских глава и тако ће животиње бити заштићене. Оваквим „лаким тенком" управљаће се из куполе у којој су скривени стрелци. Или ће испред коњице како би уплашили Турке, а уплашени, знамо, увек беже..."

Овај прилично штур опис није сметао историчару Лаву Михајловичу да (погледај цртеж 1) покуша да реконструише ту справу, Волтеров тенк. Прилично необична направа, мора се признати.

А како је Катарина II, свемоћна руска царица, реаговала на Волтеров предлог?

„Катарина Волтеру, Санкт Петерсбург, 15. август 1769... Ништа ме више не би могло уверити у Вашу оданост нашој ствари од тог Вашег предлога о тенковима. Невоља је једино у томе што су моји официри, уосталом као сви свуда, врло неповерљиви према свему што је ново..."

Волтер, видимо даље, не одустаје:

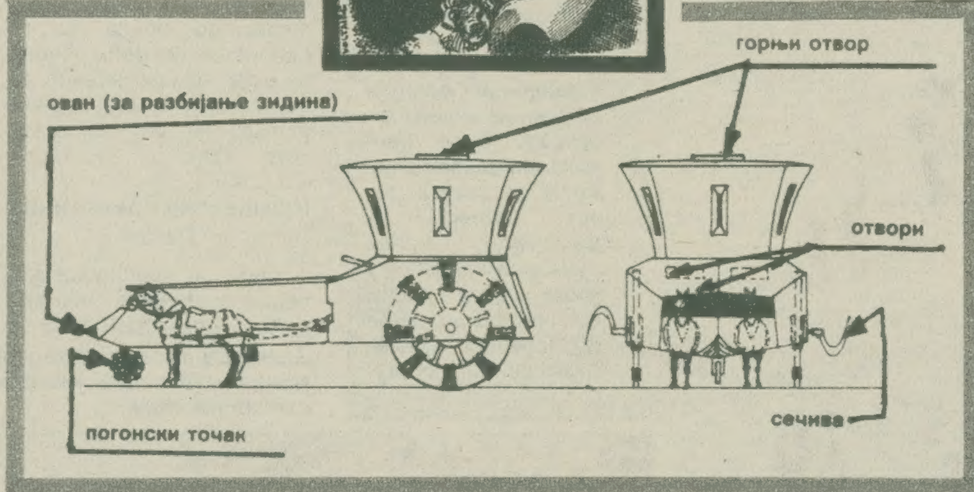
„Волтер Катарини, Фернеј, 10. април 1770"...

Најискреније верујем да ће Ваша војска већ у јуну стићи на равницу Адрианопоља. Молим Вас да ми опростите што сам се осмелио да поново настојим на тенковима... који уопште не личе на стара борна кола. Јуче су ме два немачка официра уверавала да би дејство тих тенкова већ у првом боју, и против пешадије и против коњице, направило прави дармар... По свему судећи, на Вашем двору постоји другачије мишљење о свему овоме и ја Вас молим да ми га пренесете како бих детаљније могао да докажем своје тврдње у прилог овом новом оружју. Удостојите ме и још једном размотрите мој предлог: у најгорем случају можете у експериментима да изгубите само два тенка и четири коња..."

Кад Турци не поштују правила

Да ли због пријатељства према Волтеру или што је уистину била убеђена да од те његове идеје може нешто и да испадне, тек, Катарина је узела ствар у своје руке, бар на свом двору. И одмах после тога отпослала писмо у Фернеј:

По мишљењу совјетског историчара Лава Михајловича овако је могао да изгледа „Волтеров тенк".

„Катарина Волтеру, 9–20, мај 1770...

Милостиви господине, оба Ваша писма од 10. и 19. априла стигла су ми једно за другим, заједно са цртежима које сте приложили. Наредила сам да по Вашем предлогу направе два тенка и да се њихова способност испроба у мом присуству... Моји официри су сагласни да би слични тнкови могли да буду ефиканси у случајевима кад противник „правилно" распореди своју пешадију. Међутим, за прошлог рата Турци су користили герилске нападе, никако да се с мојом војском суоче на отвореном пољу. Једино се тога плашимо код будуће употребе тенка..."

Волтер је одмах одговорио, нестрпљив:

„Волтер Катарини, Фернеј, 4. јул 1770...

Још једном Вам понављам, не разумем се у ову ствар али сам приправан и живот дати да ће у равници то ново оружје правити пометњу међу непријатељем, уништити сваку коњицу или пешадију у правилном борбеном поретку..."

Рат Русије с Турском се разбуктао и Волтер верује да је коначно куцнуо час да тенк буде употребљен. Али и сумња, посебно што од Катарине не стиже никакав извештај. Упућује ново писмо:

„Волтер Катарини, Фернеј, 11. август 1770...

Да ли је могуће да ће ти варвари Турци и даље нападати као гусари, вребајући из заседе? Када ће коначно смоћи храбрости да у правилном борбеном поретку изиђу на мегдан на отвореном пољу да би се на њих сручили ови тенкови? Хтео бих да Вам помогнем... Још једном молим да ме одмах известите о резултатима...".

Писама о овоме више нема. У једном од последњих Катарина је чврсто обећала Волтеру да ће га известити о проби тенкова, без обзира какав ће коначан резултат бити. У неколико наредних упорно заобилази и да их помене. Истовремено, односи између француског филозофа и руске царице су прилично захладнели. Осамдесетогодишњи Волтер четири године пре смрти пише јој једно саркастично писмо оптужујући је за дволичност. Катарина више не отвара Волтерова писма...

А шта је с тенковима? На основу досадашњих података тешко је било шта са сигурношћу тврдити. Неки историчари су склони да поверују да је Катарина II наредила да се изради неколико њих, али да су они били само пробни јер су били употребљиви само на равном, онако како је и Волтер тврдио.

Кроз писма се провлачи и један занимљив детаљ: нигде се не помиње име аутора пројекта. Историчари не сумњају да је тај тенк Волтерова идеја с обзиром да се он, насупрот тврдњи у овим писмима, и те како добро разумео у егзактне науке. Написао је чак и неколико књига посвећених војним искуствима.

П. Милатовић

ТАМНИ ОБЛАК ПЛОВИ ИРАВАДИЈЕМ

ВОДЕ, ПАГОДЕ, НЕПОГОДЕ...

АЛЕКСАНДЕР ФРАТЕР, АУТОР КЊИГЕ „ВЕЛИКЕ СВЕТСКЕ РЕКЕ", ПОЧЕТКОМ ГОДИНЕ ПОСЕТИО ЈЕ БУРМУ И ПОШАО НА НЕИЗВЕСНУ ПЛОВИДБУ ОД МАНДЕЛЕЈА ДО РАНГУНА...

Свеже лишће и цвеће у гвозденој вази закачено је на прамцу. Без овог обележја среће ниједан брод не креће на пут. Са 400 путника укрцаних на две палубе и 60 тона робе теретни брод „Таинијо" (Тамни облак) кренуо је из Манделеја према Прому. За нас је почела велика пустоловина. Низ Иравади ретко који странац путује, тако нам је бар рекао управник речне флоте, јер то је ћудљива река. Никада се не зна када ће се појавити спрудови.

– Прве миље су најопасније – саопштио нам је капетан Маунг Маунг Ли. – Око Манделеја има бар стотину потопљених бродова. Намерно су потопљени 1942. да не би пали Јапанцима у руке. Иако обележени бовама, свеједно су опасни за лађе! Знате, намеравамо да те бродове извучемо и оправимо да опет плове. Такви смо ми Бурманци, волимо да се играмо. Нека вас не изненади кад видите ландровере направљене од конзерви. Кад већ не можемо да купимо нове – довијамо се и преправљамо старе!

Прошли смо покрај Сигаинга. Као и већина других градова и овај, некада краљевска престоница, саграђен је на обали реке. Помислио сам: кад би се, којим случајем, неко из свемира ноћу спустио у Бурму наишао би на нестваран призор. Свуда пустош, бескрајна пространства и једна 2000 километара дугачка, светлуцава змија пуна живота. Цела Бурма легла је на обале Иравадија.

Капетан Маунг Маунг Ли је све време стајао на командном мосту и заједно са кормиларом помно пратио све промене на површини реке и копна које је крај нас промицало. Благи поветарац лако је могао да се претвори у јак ветар који обара све, па и бродове. Знају они добро шта се ради у таквим тренуцима – пуном паром плове до обале да се склоне од несреће. Путници који немају живаца да се искрцају по реду, скачу у воду не би ли спасли живу главу.

Краљевска престоница Паган

Како се приближавало подне врућина је била све већа. Освежавали смо се на палуби у приручном ресторану који је држала стара Бурманка. Нудила нас је да пробамо чај заслађен шећером из пластичне кесе закачене о таваницу (да не би навалили мрави). Износила нам је колачиће и јело од свежег лишћа помешано са орасима.

У смирај дана пристали смо уз обалу. Били смо миљама удаљени од било ког града. Страховали смо за даљу пловидбу. Наш пароброд „Таинијо" сваког часа је могао да се заглави у муљ. То се на Иравадију често догађа. Зато нас је управник највеће светске речне флоте пароброда на свету (600 лађа које годишње пренесу 14 милиона путника и 1,36 милиона тона робе) упозорио да понесемо доста књига, за сваки случај. На нашу радост, књиге су остале неотворене.

Око 7 ујутру следећег дана стигли смо до Пагана. Искрцали смо путнике и следећих 30 километара нисмо могли да одвојимо очи од обале. Целом дужином стајало је најмање пет хиљада пагода. Да нисмо можда ушли у неку бајку? Маунг Маунг Ли нам је тумачио необичан призор. Ту је, вели, било тринаест хиљада пагода. Великих као црква до сасвим малих, као торте за венчање. Неке су нестале у зем-

Од река Мали и Нмаи које у близини кинеске границе извиру са висине од 4500 метара рађа се Иравади, једна од најважнијих река на индокинеском полуострву. Тече централним делом Бурме и са својих девет великих и мноштвом малих рукаваца улива се у Андаманско море. По количини воде једна је од најбогатијих река на свету.

Једна од постаја за укрцавање за главни град Рангун. Иравади је главна улица у Бурми, држави која се сва стекла на реци.

љотресима, друге је уништила вода а треће су завршиле у кућама и баштама европских богаташа.

Пуна два сата гледали смо те невероватне облике кружних грађевина које подсећају на торњеве. Било их је високих и по тридесетак метара. Данас у њима станују сељаци и занатлије.

Рекао нам је и да је први краљ Анаврахта био овде крунисан у X веку. Паган је био краљевска престоница близу 250 година, све док монарх Наратихапате (легенда каже да је био познат по томе што је дневно јео по триста оброка) није убио изасланика Кублај Кана. Плашећи се одмазде унука чувеног Џингис Кана монарх Наратихапате побегао је низ Иравади. Од тада је Паган најсабласнији град на Земљи.

Чунг, ветар који гута све

Маунг Маунг Ли ниједног тренутка није напуштао командни мост. Иравади се, објаснио нам је, мења сваког дана, сваког часа.

– Никада се не зна како ће изгледати њен ток кад следећи пут туда прођем. Увече је на једном месту канал којим плови брод, а већ у зору на истом месту појави се пешчани спруд а река тече другим правцем. Зато је наш посао ужасно напоран. Често доживимо тешку нервну кризу. Дозвољено нам је да путујемо са супругама. Неопходна нам је подршка блиског створа.

После ручка (једва смо прогутали неукусно пиле) читав дан промицали смо крај велике индустријске четврти. Ту су производили хемикалије и нафту. Пристали смо код Јенангјанга, града у којем су Бурманци први пут открили нафту. Некада су ове бушотине на ручни погон поседовале 24 најбогатије породице у земљи. Нов режим им је то одузео.

– Само да нам се не деси да преживимо „чаунг" – вајкао се Маунг Маунг Ли. – То је ипак најгоре што може да се догоди на Иравадију. Јак налет ветра проузрокује силовиту поплаву која носи све пред собом: и дрвеће, и куће, и људе. Прошле године играчка трупа гостовала је у околини Јенангјанга. Играли су пред окупљеним светом на исушеном делу реке. Наишао је чаунг и све их је однео. Неколико дана после тога скупљали смо тела несрећних играча у раскошним хаљинама и њихових лоше обучених посматрача.

Пошто смо у касно поподне исловили из града Магве, затекла нас је бура на реци. После свих прича о ужасима који вребају на Иравадију није нам било лако око срца. Ако нам се догоди да се брод преврне? Крупне капи кише добовале су по малој кабини, чули смо успаничене гласове путника. Деца су вриштала. Често се догоди да деца, непажњом родитеља, падну са палубе у замућену реку и онда им нема спаса... Имали смо срећу. Олуја се брзо стишала.

У дужини од 30 километара, код града Шагана, невероватан призор: пет хиљада пагода свих величина. Ово је и даље духовно средиште нације.

Пази, пада обала!

У Прому до кога смо пловили око 900 километара требало је да се одморимо. Ту су Маунг Маунг Ли и „Тамни облак" завршавали пловидбу. Следећи дан укрцали смо се такође на теретни брод „Таинг Кио Саунг" (Патриота). Осећао сам се као исцеђен лимун. Ноге су ми биле као од олова. Ипак нисам желео да одустанем.

Из Прома смо исловили у зору. Био сам нестрпљив да што пре видим још једно од бурманских чуда – висораван Гаутана дугу 3 километра. Читавом дужином и висином од око 90 метара израђене су фигуре, рељефи и слике Буде. Готово сваки Буда је позлаћен. У време краљевине на овом месту близу Прома сви бродови морали су да плате да би наставили даљу пловидбу.

Улазили смо у доњу Бурму, струје су биле све јаче како смо се приближавали делти Иравадија и Андаманском мору. У овим пределима комарци су вероватно највећи на свету. Од њих те ноћи нисам могао ока да склопим. Покушао сам да читам при свећи. Али кад су они почели свој ужасни плес, одустао сам. Једва сам чекао да сване.

Река је постајала све моћнија. Поносно је јурила између високих обала. Капетан је вешто пловио између пешчаних спрудова. Над главама су нам летеле чудновате птице. Промицали смо крај поља засађеним бамбусом. Изненада се добар део обале у дужини од стотинак метара одвалио на наше очи. Капетан се није ни осврнуо. То је нешто сасвим уобичајено. Сваке године читава села тону.

Ускоро смо уловили у канал Тванте који Иравади повезује са рангунском притоком. Пловидба је била завршена.

Пред нама су се указала светла Рангуна. Пустоловина је завршена. Иако сам изгубио најмање седам килограма и нисам осећао ноге, био сам задовољан. Победио сам Иравади.

Приредила:
Весна Софреновић

Пред вече, попут великих златних лептирова, појаве се рибарски бродићи.

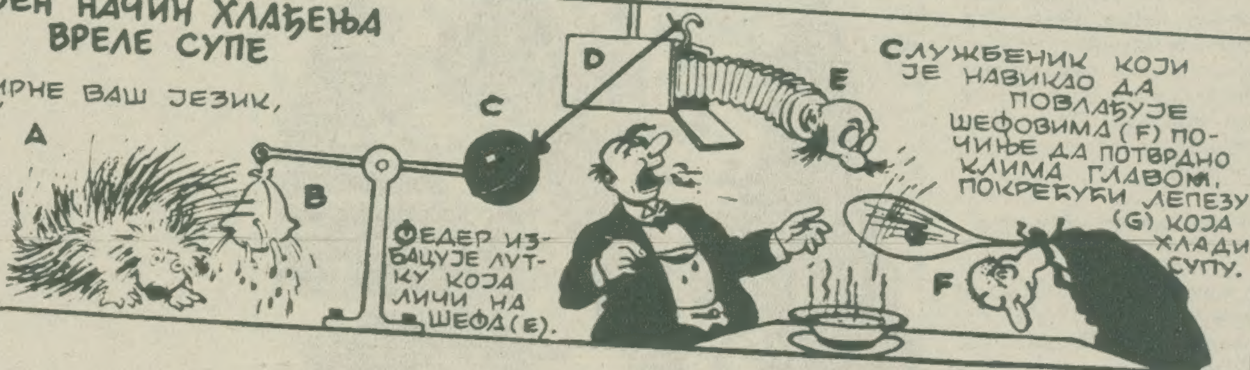
ОТКАЧЕНИ СВЕТ РЈУБА ГОЛДБЕРГА 1

ПРОНАЛАСЦИ КОЈИ ЋЕ ТЕК ДОБИТИ НОБЕЛОВУ НАГРАДУ

ОВЕ НЕДЕЉЕ: ПАТЕНТИ ЗА АУТОМОБИЛИСТЕ И ГУРМАНЕ

ДРУШТВЕНО ДОЗВОЉЕН НАЧИН ХЛАЂЕЊА ВРЕЛЕ СУПЕ

КАД ВРЕЛА СУПА ДОДИРНЕ ВАШ ЈЕЗИК, ОГЛАСИТЕ СЕ СА „УФФ!" И ТАКО ПРОБУДИТЕ ЗАСПАЛО БОДЉИКАВО ПРАСЕ (А). ЊЕГОВЕ БОДЉЕ БУШЕ ПЛАСТИЧНУ КЕСУ НАПУЊЕНУ ВОДОМ (В). ТЕЖИНА КУГЛЕ (С) ОТВАРА КУТИЈУ СА ИГРАЧКОМ (D).

АУТО-ДИЗАЛИЦА КОЈА ВАМ УШТЕДИ ТРУД

КАДА ВАМ ПУКНЕ ЗАДЊА ГУМА, ПОВУЧЕТЕ КОНОПАЦ (А) И ИЗ ТОПА (В) ИСПАЉУЈЕТЕ КИКИРИКИ. СЛОН (С) ВИДИ КИКИРИКИ ДОК ОВАЈ ПАДА НА ПЛАТФОРМУ (D), ПА ПОЂЕ НИЗ РАМПУ.

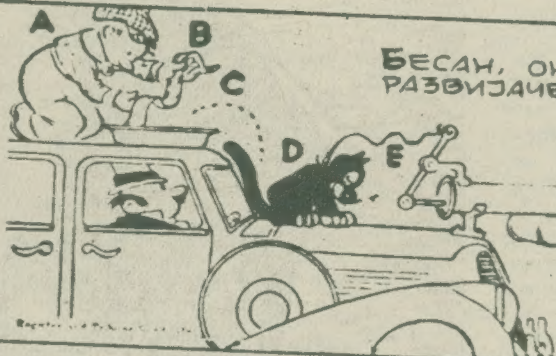

ЊЕГОВА ТЕЖИНА НАТЕРУЈЕ ПЕДАЛУ (Е) ДА ПОДИГНЕ ЗАДЊИ КРАЈ АУТОМОБИЛА НА КОМЕ ЈЕ ТОЧАК СА ПРОБУШЕНОМ ГУМОМ.

П.С. АКО ВАМ ПУКНЕ ПРЕДЊА ГУМА, ПОЗОВИТЕ ТАКСИ!

СИГУРАН НАЧИН ДА СЕ ВОЗАЧ КОЈИ ВАМ ИДЕ У СУСРЕТ НАТЕРА ДА ОБОРИ ФАРОВЕ

ТУЂИ ФАРОВИ ЗАСЕЊУЈУ ВАШЕГ СИНЧИЋА (А) КОЈИ РАЗВИЈА ФОТОГРАФИЈЕ, ПА МУ УПРОПАШЋУЈУ НЕГАТИВ (В).

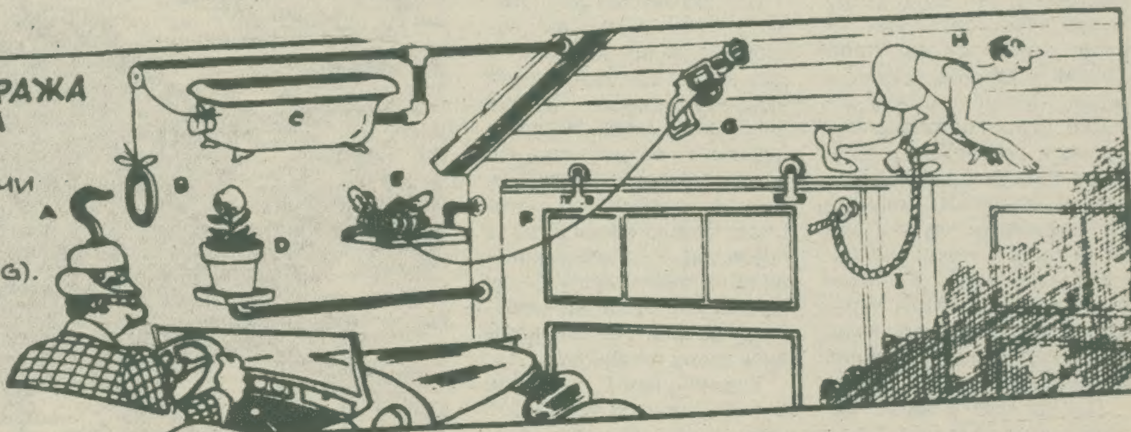
БЕСАН, ОН РИТА ПОСУДУ СА РАЗВИЈАЧЕМ (С) НА РЕП ЗАСПАЛЕ МАЧКЕ (D).

МАЧКА СКАЧЕ, ПОВУКАВШИ КОНОПАЦ (Е), ИСПАЉУЈУЋИ КАТРАН НА ФАРОВЕ ВОЗИЛА КОЈЕ ВАМ ИДЕ У СУСРЕТ.

ЛАК НАЧИН ДА СЕ ОТВОРИ ГАРАЖА А ДА НЕ ИЗЛАЗИТЕ ИЗ КОЛА

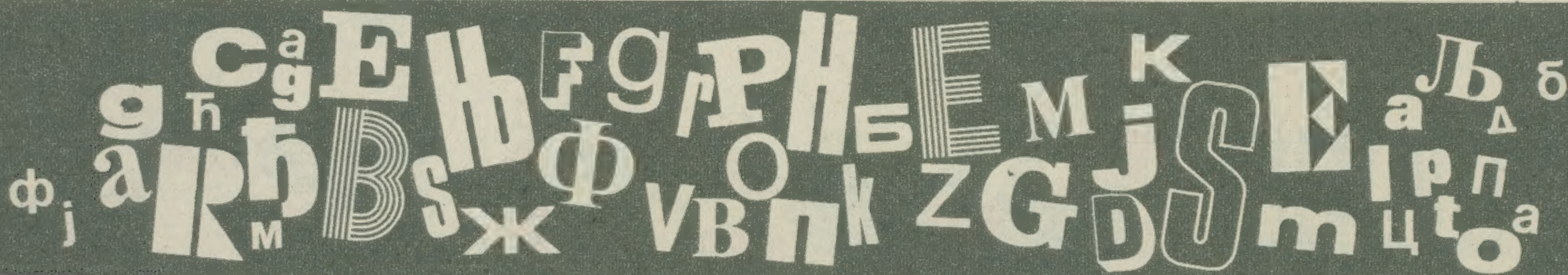
КУКА (А) НА ВОЗАЧЕВОЈ ГЛАВИ ЗАКАЧИЋЕ ПРСТЕН (В) И ИЗВЛАЧИ ЧЕП ИЗ КАДЕ (С). ВОДА ЗАЛИВА ЦВЕТ (D) КОЈИ ЗАТО РАСТЕ. ПЧЕЛА (Е) ПОЛЕЋЕ КА ЦВЕТУ И ИСПАЉУЈЕ СТАРТЕРСКИ ПИШТОЉ (G). ОЛИМПИЈСКИ ТРКАЧ (Н) СТАРТУЈЕ И ПОВЛАЧИ КОНОПАЦ (I) А ТИМЕ И ВРАТА ОД ВАШЕ ГАРАЖЕ.

П.С. АКО СТЕ НЕСТРПЉИВИ ДОК ЦВЕТ НЕ ПОРАСТЕ, ОСТАВЉАЈТЕ КОЛА ПРЕКО НОЋИ НАПОЉУ!

Избор и превод: Д. Андрић

ПОСТАНИТЕ НАЈБОЉЕ ПЛАЋЕН ПИСАЦ СВЕТА! ЗА НАЈБОЉУ РЕЧЕНИЦУ ПЛАЋАМО ТРИ СТАРА МИЛИОНА

ОВА ИГРА ЈЕ НОВА И ЗОВЕ СЕ: УПОТРЕБИ СВА СЛОВА

Читаоче, од тебе се тражи да упослиш целу азбуку да би саставио **само једну реченицу.**

Правила игре су једноставна. Сваки од 25 сугласника сме да се појави у реченици **само једном.** Међутим, 5 самогласника (а, е, и, о, у) могу да се понављају.

Реченица мора да буде јасна, да има смисла. Једном речи, да нешто казује.

Ова игра је занимљива и заразна. Тражи целу главу, мало времена и много хартије.

Игра је могућа. У нашој редакцији већ је срочено неколико реченица са свим словима. Али, ми тражимо најлепшу реченицу, ону која се лако памти, ону која човека може да подсети на сва слова азбуке.

Ми од вас очекујемо реченицу којој је место и у читанци.

Ово је игра за све писмене у породици. Сви имају право да се такмиче. Унук нека почне, отац нека настави, а деда нека се не преда!

Најлепша реченица ће бити награђена са три стара милиона. Реченица која јој се приближи по лепоти и смислу, доноси два стара милиона. Трећа по реду повлачи један стари милион.

Свака објављена реченица, осим награђених, биће плаћена.

Одлуке доноси писмени жири.

Да вас подсетимо. Наша азбука има тридесет слова. Слова су: А, Б, В, Г, Д, Ђ, Е, Ж, З, И, Ј, К, Л, Љ, М, Н, Њ, О, П, Р, С, Т, Ћ, У, Ф, Х, Ц, Ч, Џ, Ш.

Ова игра се може играти и овако: смести абецеду по најбољем реду: A, B, C, Č, Ć, D, DŽ, Đ, E, F, G, H, I, J, K, L, LJ, M, N, NJ, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž.

Следе реченице са свим словима абецеде.

Купон у који треба да уписујете своју реченицу излазиће у бројевима: 1709, 1710, 1711 и 1712.

Дакле, сви имају прилику. И брзопишући и споромислећи!

Свако има право да пошаље онолико реченица колико може да смисли.

Јави мами, тетки, стрицу да и они смишљају реченицу.

Кад саставите реченицу, упишите је у купон који објављујемо на овој страни, спакујте је у коверат и најкасније до 30. октобра ове године пошаљите на адресу: „Политикин забавник", Македонска 29, 11001 Београд, поштански фах 124 са назнаком „Сва слова".

*

Резултате ћемо објавити у броју 1720 од 7. децембра 1984. године.

КУПОН

На доњим линијама упишите своју реченицу

(Име и презиме)

(Улица и број)

(Поштански број и место)

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ПРВО, ДВЕ КЕСИЦЕ СЕМЕНА -ПЕДЕСЕТ ДИНАРА!

СЕМЕ

ТИКВИЦЕ

ГРАШАК

БОРАНИЦ

ЛОПАТИЦА -СТО ПЕДЕСЕТ ДИНАРА!

150,90

ЂУБРИВО -ДВЕСТА ДВАДЕСЕТ!

ГРАБУЉЕ-ШЕСТО!

И, НА КРАЈУ ЦРЕВО -ПЕТСТО ДИНАРА!

ВОДА ЋЕ МЕ СИГУРНО КОШТАТИ ДВЕСТА -ТРИСТА ДИНАРА!

ПАРАДАЈЗ

МЕСЕЦ ДАНА КАСНИЈЕ...

ШТА КАЖЕШ ЗА МОЈ ПАРАДАЈЗ?! А ТАКАВ ЈЕ НА ПИЈАЦИ ДВЕСТА ДИНАРА КИЛОГРАМ!

5-20

За читање наглас

КОЊСКО ПРЕЗИМЕ

Пензионисаног генерал-мајора Булдјејева заболели су зуби. Он је промућкао уста вотком, коњаком, ставио на болестан зуб зифт од дувана, опијум, терпентин, петролеј, мазао образ јодом, у уши ставио вату наквашену алкохолом, али све то или није ништа помогло, или је изазивало на гађење. Долазио је лекар. Он је чепркао по зубу, преписао кинин, али и од тога никакве вајде. На предлог да се извади болестан зуб, генерал је одговорио негативно. Сви укућани – жена, деца, послуга, чак и паракувар Пећка, предлагали су сваки шта је ко знао. Између осталог, и пословођа на имању Булдјејева, Иван Јевсеич, дође к њему и препоручи да се лечи бајањем.

– Овде у нашем срезу, ваше благородство – рече он – пре десет година служио је трошаринац Јаков Васиљич. Бајао је зубима, првокласно. Понекад се само окрене прозору, прошапуће, попљује и као руком однесено! Имао је такву моћ...

– А где је он сад?

– Ма после тога, пошто га са трошарине отпустише, живи у Саратову код tашто. Сад само од зуба и живи. Ако неког заболи зуб, онда иде к њему, лечи... Мештанима, из Саратова, помогне код своје куће а ако су неки из друге вароши, онда телеграфски. Пошаљите му, ваше благородство, телеграм, па реците тако и тако... раба божијег Алексеја боле зуби, молим да му се помогне. А паре за лечење пошаљите поштом.

– Глупости! Шарлатанство!

– А ви покушајте, ваше благородство. На ракију је веома лаком, живи не са женом, већ са Немицом, безобразник један, али може се рећи да је чудотворан човек!

– Пошаљи, Аљоша! – поче га мољакати генералица. – Ти ето, не верујеш у бајање, а ја сам на себи искусила. Па нако не верујеш, зашто да не пошаљеш? Неће ти руке отпасти због тога.

– Па, добро – пристаде Булдјејев. – Сад бих не само трошаринцу него и ђаволу послао телеграм... Ох! Једва се држим на ногама! Па, где станује тај твој трошаринац? Како да му се пише?

Генерал седе за сто и узе перо у руке.

– Њега у Саратову свако куче зна – рече пословођа. – Изволите, писати, ваше благородство, у варош Саратов, дакле... Његовом благородству господину Јакову Васиљичу... Васиљичу...

– Па?

– Васиљичу... Јакову Васиљичу... а презиме сам ето и заборавио!... Васиљичу... До ђавола... како му оно беше презиме? Малочас, кад сам ишао овамо, знао сам... Дозволите...

Иван Јевсеич управи очи у таваницу па поче мрдати уснама. Булдјејев и генералица очекиваху нестрпљиво.

– Па, шта је? Брже мисли!

– Одмах... Васиљичу... Јакову

Васиљичу... Заборавио сам! Па још тако просто презиме... као да је коњско... Кобилин? Не, није Кобилин. Причекајте... Можда Ждрепцов? Не, није ни Ждрепцов. Сећам се, презиме му је коњско, а како – изишло ми из памети...

– Ждребетњиков?

– Није ни то. Чекајте... Кобилицин – ...Кобилетинов... Кулов...

– То је већ псеће а не коњско. Ждрепчиков?

– Не није ни Ждрепчиков... Коњски... Коњевић... Ждрепкин... Уопште није!

Па како онда да му пишем? Размисли, море!

– Одмах, Коњкин... Кобилкин... Коленовић...

– Колеников? – упита генералица.

Не, није тако! Коњски... Коњевић... Ждрепковић... Кобиљански...

Мало после позваше га код господе.

– Сети л' се? – упита генерал.

– Никако не могу, ваше благородство.

– Можда је Коњавски? Коњаников? Не?

И у кући сви одреда почеше нагађати презимена. Претурише све узрасте, родове и расе коња, поменуше и гриву, и копите, и амове... У кући, у башти, у соби за млађе и у кухињи ходали су људи тамо-амо и, чешкајући се по челу, тражили презиме...

Пословођу су стално зивкали у кућу.

– Ергелин? – упиташе га. – Копитин? Ждребовски?

– Није ни то. Упреговић... Не, ни то! Заборавио сам!

– Па зашто си онда, ђаво те однео, и долазио да препоручиш кад си заборавио? – naљути се генерал. – Напоље одавде!

– Иван Јевсеич изађе, а генерал се ухвати за образ и поче ходати по соби.

– Ох, боже мој! – зајаука он. – Ох, мајко моја! Ох, ништа под милим богом не видим!

Пословођа изађе у башту и, управивши очи у небо, поче се сећати трошаринчева презимена:

– Ждрепчиков... Ждрепковски... Ждребенко...

– Није ни то – одговори Иван Јевсеич и управивши очи увис, настави да мисли гласно: – Коњенко... Коњчењко... Ждребејев... Кобиљејев...

– Тата, повикаше из дечје собе – Тројкин! Уздочкин!

Узнемири се цео посед. Нестрпљиви, напаћени генерал обећао је дати пет рубаља ономе ко се сети правог презимена, и за Иваном почеше ићи читаве гомиле.

– Алатов! – говораху му.– Трчаков! Коњички!

Али паде вече, а презиме још не нађоше. Па и легоше да спавају, али телеграм не послаше.

Генерал није спавао сву ноћ, ходао је с краја на крај собе и хуктао... Кад прође два сата ујутро, он изађе из куће и куцну пословођи на прозор.

– Да није Париповић? – упита он плачним гласом.

– Не није Париповић, господине генерале – одговори Иван Јевсеич и као кривац уздахну.

– Па, мора бити да презиме није коњско већ неко друго!

– Часна реч, ваше благородство, коњско је... То чак врло добро памтим.

– Е, како си, брајко, забораван... За мене је то презиме сад важније, чини ми се, од свега на свету. Намучих се!

Ујутру генерал поново посла по лекара.

– Нек вади! – одлучи он. – Не могу више да издржим...

Дође доктор и извади болестан зуб. Бол одмах умину, и генерал се умири. Свршивши свој посао и добивши што му следује за рад, лекар седе у своје кочије и пође кући. Иза вратница у пољу он срете Ивана Јевсеича... Пословођа је стајао крај пута и гледајући задубљено у своје ноге о нечему је размишљао. Судећи по борама које су му избраздале чело, и по изразу очију, мисли му беху напрегнуте, тегобне.

Риђоков... Пошажерковић... мрмљао је он. – Зауларчевић...

– Иване Јевсенчу! – обрати му се лекар. – Да ли могу, соколе, да купим од вас пет товара зоби? Продају ми наши сељаци зоб, али је прилично рђава...

Иван Јевсеич тупо погледа у доктора, некако се дивље осмехну, и, не одговоривши ни речи, пљесну рукама, потрча на имање тако брзо као да га је јурио бесан пас.

– Сетио сам се, господине, генерале! – викну он радосно, неким туђим гласом, утрчавши у генералов кабинет. – Сетио сам се, нек да бог здравља доктору! Зобић! Зобић је трошаринчево презиме! Зобић, господине генерале! Зобићу пошаљите телеграм!

– Ево ти га на! – рече генерал с презрењем и стави му под нос два шипка. – Не треба ми сад твоје коњско презиме! Ево ти га на!

Антон Пављович Чехов

РУЧАК У ДЕТРОИТУ

КАКО ЈЕ ФОРД ПОЈЕО ЛИЛЕНДА

„ЛИНКОЛН", АУТОМОБИЛ У КОЈЕМ СЕ ВОЗЕ АМЕРИЧКИ ПРЕДСЕДНИЦИ, ДОНЕО ЈЕ СВОМ ИЗУМИТЕЉУ СЛАВУ И ПРОПАСТ

Хенри Лиленд је направио један од најбољих аутомобила кад се приближио осамдесетој. Дао му је име легендарног америчког председника Линколна, не слутећи да ће се њиме возити потоњи председници.

Аутомобил који заузима главно место у гаражи Беле куће увели су у високо друштво – гангстери! Допао им се и они су почели листом да га купују. За њима су се повели богаташи.

Алат и револвери

Хенри М. Лиленд стекао је својом памећу славу. Био је толико познат да су му уручивана и писма на чијој коверти је писало само кратко – Хенри Лиленд, Сједињене Америчке Државе!

Пленио је појавом. Висок, благих црта лица, скромног понашања, тихог говора. Више је подсећао на доброг чичицу него на човека за кога у механици нема тајни. Електрично паљење аутомобилског мотора окретањем кључа, на пример, његов је изум. За њега је то откриће било споредно и неважно.

Младост је провео у родном Вермонту. Још тада заокупили су га прецизни алати. Брзо се прочуо, али без великог капитала није могао да разграна посао. Произвођач чувених револвера Семјуел Колт уочио је Лилендов таленат и позвао младића себи у Хартсфорд.

Оружје је прецизна, али и проста ствар. Због тога је Лилендовом уму постало тесно у Колтовим радионицама. Направио је неколико лепих модела и поздравио се с њим. У тада најпознатијој фирми за производњу микрометра и машинског алата „Браун и Шарп" били су срећни кад је постао њихов инжењер.

За Лиленда се већ увелико говорило да је у стању да направи све што замисли. Приче су биле истините. Убрзо му је и код „Брауна и Шарпа" постало тесно. Отиснуо се са породицом у Детроит и са нешто уштеђевине и новцем добијеним у залагаоници за женин накит отворио фабричицу. Лилендов син Вилфред његова слика и прилика – већ је био одрастао. Наследио је од оца таленат и љубав за механику. Отац и син стекли су глас најбољих произвођача мењача за аутомобиле.

Године су пролазиле. Лилендови су дубоко пустили корен у Детроиту. Хенријева коса почела је да седи, али је он био крепак као младић. Свуда је стизао, све га је занимало. Спопала га је жеља да прави авионске моторе. Отац и син су кренули у потрагу за новцем. Позајмили су од банке и пријатеља. За четири месеца саградили су фабрику авионских мотора типа „либерти". Отворили су је августа 1917. под називом – „Линколн мотор компанија".

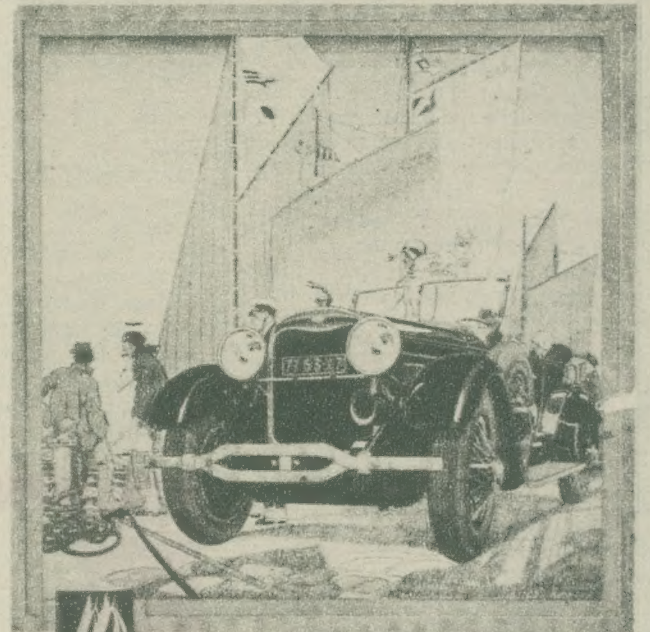
Посао је кренуо. После две године отац је предложио сину.

– Зашто и ми не бисмо правили аутомобиле?!

Хенри Лиленд је тада имао 77 година (Давали су му тридесетак мање).

Продја на невиђено

Окупили су најбоље инжењере и механичаре. Стари Лиленд је преузео на себе пројектовање механике. Брилијантни Френк Џонсон се посветио каросерији и унутрашњој опреми будућег возила.

„Линколн" је рекламиран плакатом: „Сипајте уље, воду и бензин и возите, глава вас неће заболети!"

Хенри М. Лиленд (за столом сасвим лево) и његов син Вилфред (за другим столом, десно) у време кад су почели да производе аутомобил који их је прославио.

LINCOLN

Штампа је повремено писала о новом Линколновом подухвату. Знајући његове могућности, нико није сумњао да ће начинити изврстан аутомобил. Ауто још није био готов, на невиђено новац је уплатило хиљаду купаца!

Први „линколн" се појавио у августу 1920. године. Био је огледало техничког напретка и луксуза. Чак ни конкурент из истог града Хенри Форд није остао равнодушан.

За Лилендове је било милина радити: били су поштењачине и благе нарави. Према инжењерима се односили као према члановима породице.

Лилендов првенац „линколн" продаван је по цени од 6600 долара. Сума позамашна, али су стручњаци говорили да је и то мало и да „линколн" вреди бар 20 хиљада долара! Лилендови су направили грешку продајући аутомобил искључиво за готов новац. Мало ко је могао да одвоји толико пара одједном. Продаја је опадала, а трошкови производње су вртоглаво расли.

За разлику од Хенрија Форда који је правио јевтина кола и по укусу обичног Американца, Хенри Лиленд није хтео ни за длаку да одступи од свог правила „или најбољи аутомобил на свету, или ништа". Иако су га продавци упозоравали да је шкољка „линколна" старомодна, он се упорно држао тог класичног облика. Није хтео да чује ни за веселије боје. „Линколн" је био у бојама од тамноплаве до црне!

Аутомобил који је донео свом изумитељу славу, одједном је постао облак који се претећи надвио над њим. Вилфред је покушао да наговори оца да попусти. Није вредело. Чак ни податак да је фирма Линколн са 8 милиона долара капитала у време оснивања спала после две године на само 111 долара, није поколебао осамдесетогодишњег Лиленда. Зајам који је узео од банке само је одложио ропац. Крај је био неминован. Да зло буде веће, јавили су се и први знаци економске кризе која ће ускоро уздрмати свет

Суров обрачун

Лиленд се тргао тек јула 1921. Понудио је Форду спајање, али га је имењак Хенри хладно одбио. Неколико месеци касније Лилендов помоћник Харолд Емонс сусрео је Хенрија Форда на улици. Није пропустио да помене спасавање Лилендове фирме. Готово је молио. Форд је био уљудан, али чврст

– Харолде, мило ми је што те видим, али не схватам какве ја везе имам с тим!

Емонс није попуштао и Форд је пристао да размисли. Тешко да би то учинио да његова жена и син Едсел, момак префињене природе, нису били одушевљени „линколном". На њихово навaљивање Форд је попустио. Поручио је Лилендовима да породица Форд намерава да их посети

Фордови су дочекани гостољубиво и задржани на ручку. Ручак у дому Лилендових у Детроиту спасао је и одржао аутомобил „линколн"

Али, Форд је био пре свега трговац. Упркос добром залогају и расположењу опет је одбио спајање. Два Хенрија не могу да буду равноправна. Преузеће фирму „Линколн" од Лиленда Исплатиће му новац који преостане по одбитку Лилендових дугова

Домаћини нису имали куд. За утеху Форд им је понудио запослење у својој фирми: Хенрију место председника, а Вилфреду потпредседника. Отац и син су прихватили. Достојанствено су поднели пораз. Међутим, Форд се поигравао с њима: после неколико месеци отпустио је Вилфреда. Скрхани Хенри Лиленд се придружио сину. Отад се њихово име све ређе помињало да би коначно пало у заборав

Никсон је претерао

А Форд? Он је био човек другог кова. Правио је кола за народ, али је знао и вредност „линколна" Бригу о њему поверио је сину Едселу. Млади Форд је усавршио аутомобил пазећи да ништа не одузме од рукописа његовог изумитеља. Тако су настали модели „зефир", „линколн континентал", „Марк ИИ" и на крају „Марк ИИИ". Већина њих је имала мотор од дванаест цилиндара и цену доступну само богаташима и владарима

Први амерички председник који је сео у „линколн" био је Келвин Кулиџ (1924). Касније су се у њему возили Хувер, Рузвелт, Труман, Ајзенхауер, Кенеди... За Кенедија је начињен специјалан ауто овог типа. Четири године су се договарали агенти службе безбедности и Фордови инжењери. Никсонов линколн је био најскупљи аутомобил икад направљен – стајао је 500 хиљада долара! Могао је да се несметано креће брзином од 70 километара на час чак и кад су му све гуме на точковима изрешетане. Не треба ни помињати да му меци нису могли нашкодити

Лилендови нису дочекали да то виде

Миленко Тодоровић

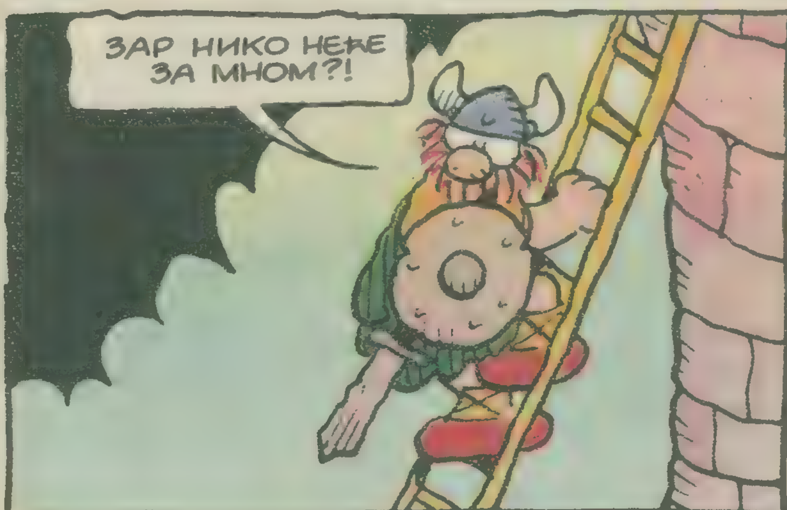
За америчке председнике „линколн" је прављен по специјалној поруџбини. У овом се возио Никсон.

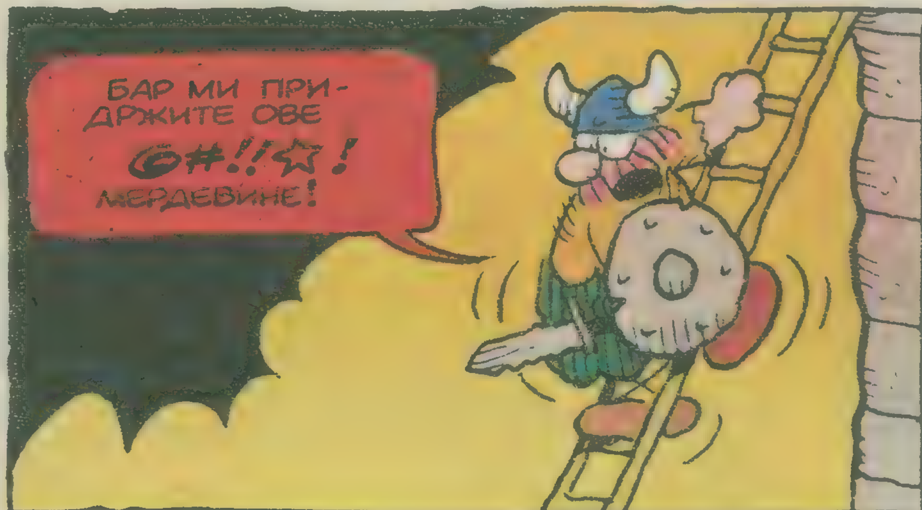
DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

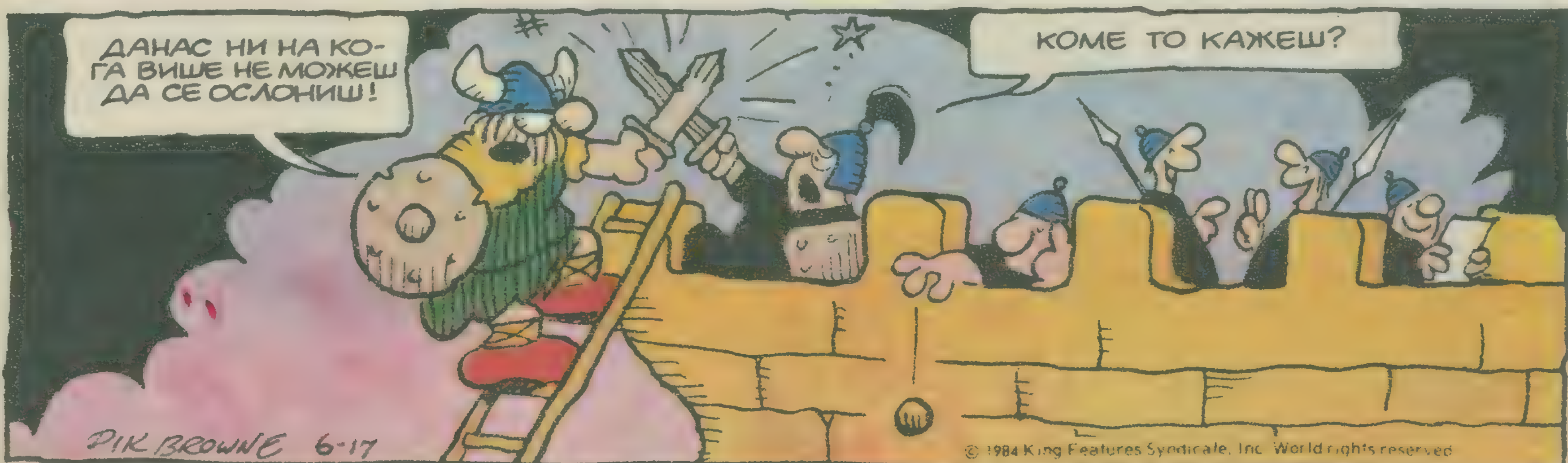

ИЗ ПОЖУТЕЛОГ ДНЕВНИКА ПУТУЈУЋЕГ ПОЗОРИШТА

КАД ПАНДУР РЕЖИРА ПРЕДСТАВУ

Средином августа 1876. цела Кнежевина Србија је славила. Готово свака виђенија кућа на својим прозорима је истакла заставе, народ је на улицу ретко излазио без свечаног одела. Није шала, кнез Милан Обреновић, потоњи краљ, добио је сина а Србија престолонаследника: 14. августа рођен је Александар, будући краљ.

Тих дана било је бучно и весело и у Аранђеловцу, вароши осамдесет километара удаљеној од Београда. Ни њени становници нису ни хтели, а ни смели, да изостану из општенародног славља. Да би радост због рођења престолонаследника била већа, побринула се и једна путујућа позоришна дружина која је баш тих дана стигла у варош под Букуљом. У раним јутарњим часовима општински добошар је, како је то био обичај за оно време, обавестио варошане да ће тог дана, у 8 сати навече, у „Великој кафани" бити приказана представа „Српске цвети", историческоје сабитије из народне историје.

Општински добошар није ни завршио говор а већ се пред дотичном кафаном створио ред. Било је и гурања и свађе, чак и псовки, а све у покушају да се добије што боље место. У подне је већ било продато више карата него што је у „Великој кафани" било места.

Кроз варош по столице

У међувремену је управник путујуће позоришне дружине мучио муку како да обезбеди места за све који су већ купили карту: Чинило се да је највећу збрку направио срески капетан који је, чим је добошар најавио „чудо невиђено," захтевао од управника позоришне дружине да у средини кафане, извините позоришта, обезбеди велики сто за њега и господина окружног начелника чији се долазак очекивао. Управник се снашао: наредио је власнику кафане и његовим момцима да се растрче по вароши и обезбеде потребне столице. Тако је и било.

Већ у 7 часова увече пред кафаном се поново отегао ред. Сви који су већ купили карту дошли су раније. За сваки случај... Наравно, ту је био и срески капетан. Помно је проверавао да ли је постављен сто за окружног начелника који само што није стигао. Казаљка на часовнику већ се приближила осмици, глумци су се обукли како приличи представљању историјске драме, публика је већ, на задовољство власника кафане, испила позамашне количине пића.

Осам часова је увелико прошло па су полугласно почели да протестују и глумци и публика. Узалуд. Срески капетан је наредио да о почетку не може бити речи пре него што стигне господин окружни начелник. Капетан је по сваку цену хтео овом представом да се додвори окружном начелнику.

Ко зна да ли би и колико срески капетан успео да смирује окупљену масу да се око 9 часова на вратима кафане није појавио пандур вичући из свег гласа: „Ево иду, ево иду."

Развиј барјак!

И заиста су дошли. Кафана је утихнула кад се појавио Панта Милићевић Луњевица, окружни начелник. Али, само на час. Сви су као по команди поустајали одговарајући, готово углас, на поздрав. Начелник, окружен својом и варошком свитом, заузео је место у средини кафане. Све се умирило очекујући почетак представе.

Илустровао БРАНА ЈОВАНОВИЋ

ПРИСТАЛИЦА КАРАЂОРЂЕВИЋА, ЧИЈИ ЈЕ СИН ПРОТЕРАН ИЗ СРБИЈЕ, ОСВЕТИО СЕ ВЛАДАЈУЋОЈ ДИНАСТИЈИ ОБРЕНОВИЋА УПРАВО НА ДАН КАД ЈЕ РОЂЕН КРАЉЕВ СИН, ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИК АЛЕКСАНДАР

Огласило се звоно, али завеса никако да се дигне. Још једно је звоно одјекнуло. Узалуд. Завеса никако да се дигне. Публика је већ почела гласно да негодује. Звоно се још једном огласило и онда, уз отегнуто „ох" присутних, пуче конопац и на предњи део трибине сручи се завеса. Уплашени глумци побегоше с позорнице. Један старац из публике хукну и мудро изјави:

– Ово не слути на добро!

На крају, на једвите јаде, представа поче и публика брзо заборави све невоље. Сврши се први, па други чин, на опште задовољство и окружног начелника и присутне публике. У паузи између другог и трећег чина, која је по договору између управника и власника кафане потрајала, растрчаше се конобари. И не само они, у кафани зацвиле и циганска виолина, одјекну коло, па песма која је славила Обреновиће.

Присутни би, изгледа, заборавили да следи и наставак да се поново не огласи звоно: почињао је трећи, завршни чин. Догађаји на сцени одвијали су се по утврђеном редоследу. Врхунац је требало да представља појава кнеза Милоша и његове чувене речи: „Ево мене, ето вас и – рат Турцима!" И баш у тренутку кад се кнез (њега је играо управник позоришта) појавио с великом заставом, притрча му глумац који је играо барјактара Симу Паштрмца. Његова улога састојала се у томе да развије кнежев барјак.

Начелник са својом свитом управо се спремао да устане и поздрави заставу Обреновића, кад позорницу прекри велики барјак с Карађорђевим ликом. Окружни начелник зину, не може ни реч да изусти...

Појава финог господина

– Шта је ово, људи! – врисну Панта Милићевић Луњевица. – Какав је ово барјак?! Па ово је чисто изазивање. Ово зове народ на буну...

Глумац који је играо кнеза Милоша, изненађен речима окружног начелника, окрену се и виде развијену заставу с ликом Карађорђа. Још једном се окрену око своје осе и побеже у просторију која је била одређена за глумце. У исто време и публика дође себи и ускомеша се, одјекнуше гласови негодовања али и одобравања. Присталице династије Обреновића против оних који су у тој гужви смогли храбрости да искажу своју оданост Карађорђевићима.

Окружни начелник, сад изгледа сасвим свестан онога што се догодило на позорници, дрекну:

– Шта чекате? Жандарми, пандури, везујте ове пробисвете од глумаца... Дајте ми управника да му ја судим и пресудим!

Пред начелников сто ускоро доведоше збуњеног управника. Човек, мада висок и снажан, савио се од страха, зној га облио, дрхти као прут.

– Је ли ти, ниткове, зар ти такву бруку да ми приредиш? – сикће окружни начелник. – И то мени, Луњевици, у мом округу?! Упамтићеш ме, упамтити!

У „Великој кафани" мук. Само се начелников глас одбија од зидова. Одједном, устаје један лепо одевен чвоек, види се фин господин, и прилази начелнику. Неколико речи и начелник се учтиво поздравља са човеком који је дотад седео непримећен.

– Господине начелниче, ја сам судија и мислим да не треба тако плашити ни глумце ни народ. Верујем да ово није било намерно, да је све то једна грешка. Ево, дозволите, ја ћу спровести истрагу, па ћемо тако утврдити право стање...

Нико ти ништа не може

Истрага је утврдила да је застава са ликом Карађорђа набављена из месне капетаније и да је глумцима дао пандур, чича Милета.

– Чича Милета, јеси ли ти глумцима дао овај барјак? – запитао је судија постаријег пандура.

– Јесам.

– А где си га нашао?

– У Капетанији, на тавану. Има тамо доста барјака, старих, завијених. Ја оном глумцу дадох један, први који ми дође под руку.

– А јеси ли га развијао?

– Нисам. Што ћу га развијати? Барјак као и сви остали.

Страсти су се већ стишале. Начелник је једно време ћутао, а онда кренуо. Публика се смирила и поново се, уз звекет чаша, зачула циганска виолина. Стари пандур чича Милета позвао је глуцма који је развио несрећну заставу на чашу вина. Да се мало смиримо, рекао му је.

Глумац је невољно сео за његов сто бојажљиво погледајући на све стране. Ко зна, можда ће неко помислити да је читав догађај њихово масло, посебно што зна да је пре представе сам развио заставу и да то није била ова с Карађорђем.

– Не бој се, сад ти нико ништа не може – насмејао се стари пандур. – А то му је за оно што ми протера сина из Србије. Овај слуга Обреновића одсад ће ме добро памтити!

Приредио: **Петар МИЛАТОВИЋ**

ОД 1. ОКТОБРА ЗАЈЕДНО У НАГРАДНОЈ ИГРИ ЗА МЛАДЕ „ОШТРО ОКО – ПУН ПОГОДАК"

ЧИТАВО ОДЕЉЕЊЕ – ГОСТ РАТНЕ МОРНАРИЦЕ

Од понедељка 1. октобра, „Политикин забавник" у заједници са „Политиком експрес" и „Илустрованом политиком" нуди својим читаоцима занимљиву наградну игру „Оштро око – пун погодак" са 24 задатка и око 1.000 награда вредних близу милијарду старих динара.

У овој заједничкој игри игри „Политикина" листа, игри која је посвећена младим читаоцима, превенствено ученицима, учесници треба тачно да реше 24 задатка које од 1. до 29. октобра сваког дана објављује „Политика експрес" и да исеку посебне купоне које ће у октобру објавити „Политикин забавник" и „Илустрована политика".

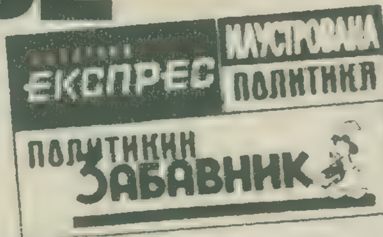
Усталом, о свим детаљима, у октобарским бројевима обавештаваће вас **„Политикин забавник" (у бројевима од 5, 12, 19. и 26. октобра – када објављујемо наше купоне)**, „Политика експрес" – сваког дана уз задатке, а недељом уз „џокере" и „Илустрована политика" у бројевима од 2, 9, 16. и 23. октобра – уз своје купоне.

Задаци неће бити тешки: на сваком од 24 цртежа, које специјално за ову игру црта академски сликар Дарко Новаковић, биће по један предмет или лик који по месту и времену НЕ ПРИПАДА догађају на том цртежу. Тај лик или предмет учесници у игри треба да заокруже и да тачно – са „да" или „не" одговоре на постављено питање.

„Пробни задатак", усталом, можете да видите на овој страни.

„Забавникова" премија

На крају читаве игре „Оштро око – пун погодак" која у „Политици експрес", „Политикином забавнику" и „Илустрованој политици" траје од 1. до 29. октобра 1984. године, учеснике чекају изузетне награде:

ТО ЈЕ ПРЕМИЈА КОЈУ ЈЕ ЗА СВОЈЕ ЧИТАОЦЕ ОБЕЗБЕДИО „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК". УЧЕСНИКЕ ЧЕКА ОКО 1.000 НАГРАДА ВРЕДНИХ БЛИЗУ МИЛИЈАРДУ СТАРИХ ДИНАРА.

НЕ БРОДОВЕ, ПОДМОРНИЦЕ, МОРНАРИЧКИ ШКОЛСКИ ЦЕНТАР „МАРШАЛ ТИТО" И ВОЈНО-ПОМОРСКИ МУЗЕЈ. НАРАВНО, ЧИТАВОЈ РАЗРЕДНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК" ЋЕ ОРГАНИЗОВАТИ И ПЛАТИТИ ПУТ ОД ЊИХОВОГ МЕСТА БОРАВКА ДО СПЛИТА И НАТРАГ.

Да би конкурисали за ову изванредну премију, да би стекли право да са собом у госте Југословенској ратној морнарици поведу читаво своје одељење и једног наставника, учесници у игри треба да учине следеће:

1. Да тачно реше 24 задатка које од 1. до 29. октобра објављује „Политика експрес".

„Политикина" листа. Сваки читалац „Политикиног забавника", сваки учесник у игри, има право и на остале награде, а то су:

○ Читаво одељење 7 дана на „зимској школи" у хотелу „Лепенски вир" у Доњем Милановцу – са плаћеним и организованим превозом.

○ Три одељенске заједнице (то су три награ-

ту добитника са тимом који добитник састави.

○ Портрет добитника, неког члана његове породице или личности чије име носи школа – по жељи добитника – урадиће познати војвођански сликар Сава Стојков.

○ Најновији „томосов" мотоцикл и три куће компјутера – то су четири премије „Илустроване по-

ПРОБНИ ЗАДАТАК

Овако ће изгледати и задаци које објављује „Експрес" – само из разних области, наравно. Године 490. пре н.е. гласник је трчао од Маратона до Атине (42.195 метара) да би донео вест о победи Атињана над Персијанцима. У славу тог подвига касније је створена најдужа олимпијска атлетска дисциплина – маратон. Погледајте пажљиво цртеж, посебно, војника са кацигом на глави. Шта видите у његовој левој руци? Штоперицу, наравно. Е, та штоперица је предмет који не припада времену о коме говори цртеж. Њу треба да заокружите. Није тешко, зар не?!

○ 100 модела-макета „фиатових" аутомобила.

○ 314 награда у одабраним књигама

○ 100 специјално урађених, уникатних „Штрумфова"

○ Зимовања током распуста 1985. на Шари, Маврову, Јабуци, Гочу и Тари, у Порторожу и Раденцима.

○ 50 пакета слаткиша.

○ 50 комплета од по 40 значака.

○ 10 комплетних одељења добијају нови знак „Стопко" који деци и ученицима олакшавају прелазак преко улице.

СУПЕРПРЕМИЈЕ

И то није све!

Сваки учесник у овој игри, сваки читалац „Политикиног забавника" има право да са задацима које је решио у ОКТОБРУ, на крају игре, у ЈАНУАРУ 1985. учествује у извлачењу суперпремија:

Право добитника да бесплатно, а у вредности од 52 стара милиона (по стари милион недељно) окуша срећу у „лото"-у и у „спортској прогнози" – дар „Лутрије Београда" с тим што му припада сваки добитак који у овим играма на срећу оствари.

Аутомобил са плаћеним порезом – дар „Илустроване политике".

Монтажна викенд-кућа „тип 28" коју ће ШПИК „Ивањица" поставити на земљишту добитника.

„Атексов" чек на 30 старих милиона којим добитник може да купи робу по избору.

○ ○ ○

Дакле, у новој игри која 1. октобра почиње у „Политици експрес", уз купоне из „Политикиног забавника" и „Илустроване политике" читаоцима „Политикиног забавника" и свим учесницима у игри нудимо око 1.000 награда вредних близу милијарду старих динара!

Зато – од 1. октобра редовно решавајте задатке из „Политике експрес", а из октобарских бројева „Политикиног забавника" и „Илустроване политике" – исецајте и чувајте купоне – све до краја игре – до 29. октобра 1984.

У ДАНАШЊЕМ БРОЈУ „ПОЛИТИКЕ ЕКСПРЕС" ОБЈАВЉУЈЕМО ЗВАНИЧАН СПИСАК СВИХ НАГРАДА НАШЕ ЗАЈЕДНИЧКЕ ИГРЕ „ОШТРО ОКО – ПУН ПОГОДАК".

Пре свега ту је

ПРЕМИЈА „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА": ЧИТАВО ОДЕЉЕЊЕ СА ЈЕДНИМ НАСТАВНИКОМ БИЋЕ ГОСТ „ЗАБАВНИКА" И КОМАНДЕ ВОЈНО-ПОМОРСКЕ ОБЛАСТИ СПЛИТ. ЧИТАВ РАЗРЕД ЋЕ ПЕТ ДАНА БОРАВИТИ У ВИШЕ ЈЕДИНИЦА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ РАТНЕ МОРНАРИЦЕ, ПОСЕТИЋЕ ШКОЛСКЕ БРОДОВЕ „ГАЛЕБ" И „ЈАДРАН", РАКЕТ-

2. Да из „Политикиног забавника" исеку 4 купона из бројева који излазе 5, 12, 19. и 26. октобра 1984. и да их залепе на „талон" који „Експрес" објављује у понедељак 29. октобра.

Остале награде

Међутим, премија „Политикиног забавника" није једина награда у овој игри у којој су удружена три

де) на десетодневном зимовању у Девићима, Катићима и Приликама – селима која су у ивањичком крају позната по сеоском туризму. Наравно, и ту је превоз плаћен и организован.

○ Дечје позориште из Суботице даје представу у месту и школи добитника.

○ Омладински тим „Партизана" – који добитник одабере – игра у мес-

литике" (уз њихове купоне).

○ Ексклузивна одећа и обућа за младе.

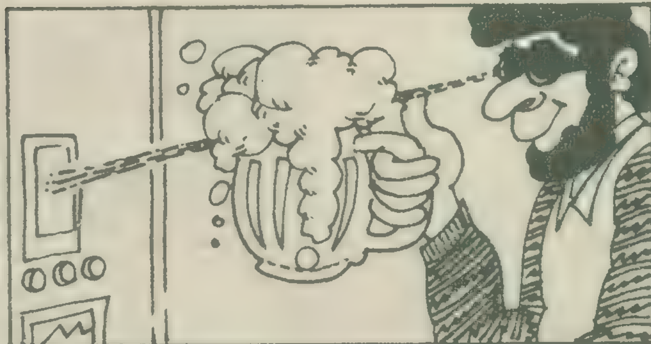
У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" КОЈИ ИЗЛАЗИ У ПЕТАК 5. ОКТОБРА ОБЈАВЉУЈЕМО ПРВИ ОД ЧЕТИРИ КУПОНА КОЈИ СУ ВАМ, УЗ ТАЧНО РЕШЕЊЕ ЗАДАТКА ИЗ „ЕКСПРЕСА", НЕОПХОДНИ ДА БИСТЕ КОНКУРИСАЛИ ЗА ПРЕМИЈУ „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" – ЧИТАВА РАЗРЕДНА ЗАЈЕДНИЦА ГОСТ РАТНЕ МОРНАРИЦЕ – И ЈОШ 1000 НАГРАДА.

ПРОЧИТАЈ ПРОСКИТАЈ

ЛАСЕРСКА СОЧИВА ОД - ЖЕЛАТИНА

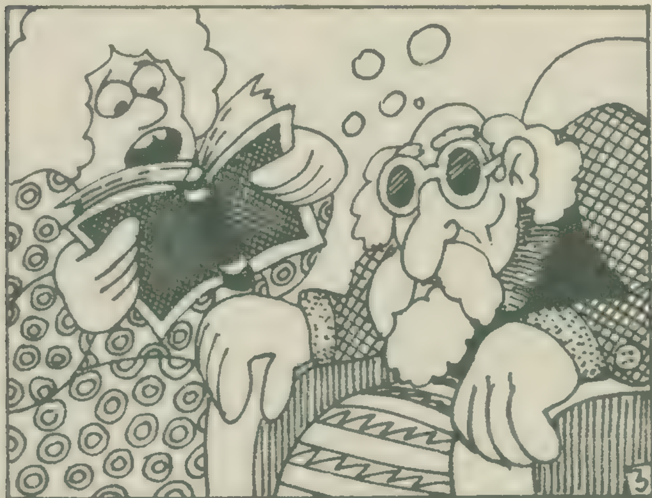
Зар је познати немачки оптичар Карл Цајс, за кога се прича да је био велики љубитељ пива, могао и да сања да ће један састојак овога пића постати конкурент његовим чувеним сочивима? Кад се желатин који се одавно користи у прехрамбеној индустрији, између осталог и у добијању пива, специјално обради, показује изванредне и зачуђујуће особине. Плочице од хромираног желатина већ служе као објективи у фото-апаратима, а стручњаци Института за физику Академије наука Украјине предложили су да се овај материјал користи при конструкцији ласерских резонатора.

За модерног физичара ласерски зрак је у експериментима исто што и скалпел за хирурга и од тога колико је он „наоштрен" умногоме зависи успех истраживања. Док се до сада фокусирање обично изводило читавим системом специјалних сочива, научници су то сада заменили холографским оптичким елементима од хромираног желатина. Нови материјал ускоро ће почети да се користи и у једној другој области – за чување огромних количина информација. Док се уз помоћ електронике на једном квадратном милиметру површине може записати два и по милиона елемената, ласерско „перо" од желатина у стању је да забележи преко два пута више информација!

КОНТИНЕНТЕ ДЕЛИ ЈЕДАН ЧАС

Може ли се растојање између Америке и Европе превалити за свега један час и то комотно и без икаквог ризика. Може, ако се оствари смели пројекат групе канадских научника. Они предлажу да се на дно Атлантског океана положи специјални цевовод који ће спајати два континента. Капсуле с реактивним моторима кретаће се кроз цеви брзином од 6.000 километара на час. По мишљењу неких специјалиста овај пројекат биће технички изводљив већ 1990...

СЕЋАМ СЕ, АЛИ О ЧЕМУ СЕ РАДИ?

Славни енглески природњак Чарлс Дарвин (1809–1882) читавог живота није баш био најбољег здравља. Често у току дана, снага га је издавала и тада би обавезно прилегао на пола сата-сат.

Волео је да му у тим приликама жена чита неки савремени роман јер га је то, како је говорио, опуштало. Дешавало се да га до те мере опусти да задрема, што се тешко могло утврдити јер је увек лешкарио склопљених очију.

Како гђа Дарвин никада није била начисто да ли јој муж спава или не, настављала је да за сваки случај чита све док он не устане и не врати се послу. При следећем одмору, продужавала је тамо где је претходно стала.

Резултат ових читалачких сеанси био је да се после четрдесет и три године брака Дарвин одлично сећао призора из већине романа написаних у то време, али не и њиховог садржаја.

РУЧАЈ, ПА БАЦИ!

У многим земљама Азије се ни данас не употребљавају виљушке. У другима се једе штапићима и то од пластичне масе. Једини су Јапанци упорно остали верни древним штапићима које називају марибаши. Недавно су јапанске новине „Асахи шимбун" објавиле вест да су прошле године ресторани и хотели Јапана купили 11,3 милијарди древних штапића. Они се само једном употребе и баце. Даље је израчунато да би се од шуме која је утрошена за прављење ових штапића могло подићи девет хиљада двоспратних древних кућа. То није крај: лист је обећао високу награду ономе ко предложи начин како да се употребе већ искоришћени штапићи. Већи део дрвета од кога се праве штапићи Јапан увози из Јужне Кореје, Филипина и Индонезије.

Јапанци, једноставно, нису научили да бацају.

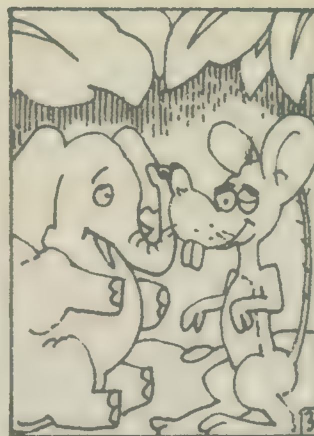

СМАЊИЛИ СЕ ОД УМОРА!

У пећини у близини Алкама, на Сицилији, група археолога и геолога пронашла је добро очувану лобању слона патуљка, једног сићушног дебелокошца висине око деведесет центиметара, који је пре отприлике 100 или 200 хиљада година живео на острвима у Средоземном мору – Сицилији, Малти, Криту, Сардинији...

У Алкаму је пронађена само лобања, али су зато у месту Спинагало на светло изашли остаци породице (мужјак висине 95 cm, женка 90 а младунче само 33).

Патуљасти слонови из Средоземља одувек су занимали научнике, у ствари, упорно су настојали да сазнају како се догодило да су се ови огромни сисари свели на величину крупнијег пса. Има више претпоставки; по једној острва су временом осиромашила храном, по другој парење крвних сродника, неизбежно на ограниченим просторима, изазвало је генетске промене, у овом случају, мали раст.

Опет, према италијанском палеонтологу Бруну Акорсију догодило се нешто треће: слонове је захватила, још необјашњива, колективна „малаксалост" и зауставила раст врсте.

БРОЈ ЗА САМОУБИЦЕ

Уколико човек није сасвим сигуран да жели да се убије и уколико живи у Сан Франциску, на 597. страни телефонског именика овог града упадљивим словима исписан је назив, а поред њега и број „Центра за самоубице". Када могући самоубица окрене број, зачуће глас с магнетофонске траке: „Број који сте добили искључен је из мреже". Потом ће му тај исти глас саветовати да окрене други број. Човек послуша и опет чује магнетофонску траку која га овога пута обавештава да је успоставио везу са удружењем „Анонимни уживаоци кокаина". Итд, итд, итд... Под претпоставком да човек заиста изокреће све бројеве које ће му понудити, проћи ће га и воља да се убије.

ПО СИЛИ ЗАКОНА: НЕ ЖВАЋИ !

Жвакаћој гуми се у Сингапуру црно пише. Тамошње власти, наиме, најозбиљније упозоравају да ће њихова земља прва у свету законом забранити жвакање, развлачење, прављење балончића и све остало што се жваком ради. Рекламе на радију и телевизији већ су забрањене, још се само чека на закон.

Па добро, зашто побогу? Зато што стругање жвака са зидова, подова, прозора и врата јавних зграда те исте власти годишње кошта 75 хиљада долара.

КАДА ЈЕ ВИДЕО ШТА СЕ ДОГОДИЛО, ВАТРОГАСАЦ МИ ЈЕ РЕКАО ДА САМ НАЈСРЕЋНИЈИ ЧОВЕК НА СВЕТУ. БИЋЕ ДА ЈЕСАМ. НИ САМ НЕ ЗНАМ КАКО САМ УСПЕО ДА ИЗВУЧЕМ ЖИВУ ГЛАВУ.

Илустровао БРАНА ЈОВАНОВИЋ

НИСУ ВЕРОВАЛИ ДА ИМА ЖИВИХ

Био је 24. децембар 1983. године. Посао рутински: требало је да у ливерпулској луци преузмем товар кожа и превезем их назад до Лидза. Претовар је протекао глатко и мени је преостало само да око десет тона кожа челичним ланцима причврстим за приколицу што боље могу. Утрошио сам на то добрих пола сата и био уверен како немам разлога да страхујем.

На изласку из Ливерпула сачекала ме је измаглица, али то још није било ништа у поређењу са оним што ме је чекало када сам избио на ауто-пут: са сваким километром, магла је бивала све гушћа.

Не хвалим се, заиста сам опрезан возач. Убацио сам мењач у другу, смањио брзину на безбедних двадесет и пет километара на час, оборио светла и пустио брисаче да непрекидно раде.

Признајем, на тренутке ми се чинило да можда мало претерујем. На ауто-путу је тог јутра било врло мало саобраћаја. У ствари, био је тако рећи пуст. Чему онда толики опрез?

Петнаестак минута касније крај мене је протутњао теретњак. Возио је бар шездесет и пет километара на час. Тај човек мора да је луд: возити том брзином по оваквој магли!

Нешто касније претекао ме је један празан камион са приколицом какву сам и сам вукао, дугачком дванаест метара. И овај је возио око шездесет и пет километара на час. Још једна будала, помислио сам.

Падало ми је на памет чак и то да се паркирам са стране док се магла не дигне, али ме је од намере одвратила помисао на мог послодавца и муштерију која сигурно не би била задовољна кад јој се коже не би испоручиле до сутра.

Дакле, наставио сам не прекорачујући брзину од двадесет и пет километара, све време напето зурећи кроз стакло. Много нисам видео: највише три метра испред себе и зато сам, кад год сам могао, скидао ногу са папучице за гас и пуштао да се камион котрља.

Из магле је пред мене одједном изронио задњи део приколице камиона који ме је нешто раније претекао. Имао сам довољно времена да схватим три ствари: да камион стоји, да је једва три метра удаљен од мене и да уопште немам изгледа да избегнем судар.

Налегао сам на кочницу из све снаге и, ако је то уопште могуће, припремио се за судар. Мој камион са товаром тежио је двадесет и четири тоне. Када је до судара дошло, потрес је био страховит: читав предњи део камиона улетео је у возачку кабину, шофершајбна одлетела у парампарчад. Кроз ноге ми је прострујао такав бол да сам био уверен како су обе смрскане.

Тек тада је почео пакао. Челични ланци су пукли и десет тона ослобођеног товара полетело је напред, ударило у даску на предњем делу приколице, прелетело је и сручило се на кров кабине.

Видео сам како се кров угиба и истог трена се сагао све док ми се глава није нашла, тако рећи, у висини педала. У задњи час. Као да је од картона, кров се улегао до висине волана. Онда се проломио страховит тресак: на сву срећу, била су то само врата која су, под притиском огромног терета, просто одлетела.

Осовина волана пукла је у висини шасије, под кабине се искидао и ја сам пропао прво на предње осовине, а потом и на асфалт. Отпузао сам до оближњег саобраћајног знака, некако успео да се усправим и наслоним. Призор је био страшан.

Од моје возачке кабине остали су само шасије и точкови. Товар кожа налазио се делом на мојој приколици, а делом на приколици камиона на који сам налетео, правећи неку врсту моста изнад места на коме се некада налазила моја возачка кабина.

Панталоне су ми биле у дроњцима, ноге исечене и крваве. Али, био сам жив. И то захваљујући правом чуду: да се моја кабина од фиберглас а није распукла, терет би ме згњечио.

Седео сам на земљи и тупо зурио у ту невероватну гужву гвожђурије када су се зауставила једна ватрогасна кола. Људи су поискакали из кола и почели да обилазе олупину. Магла је била тако густа да ме уопште нису видели, иако сам био на свега неколико метара од њих.

Позвао сам најближег и рекао му:

– Ако тражите возача, ја сам тај...

Човек је био запрепашћен:

– Како сте, побогу, успели да се искобељате одавде у једном комаду? Имали сте луду срећу.

– Јесам.

Тек пошто су ми у болници у Хеленсу, неколико километара од Ливерпула, санирали ране, сазнао сам шта се у ствари догодило. Два путничка аутомобила сударила су се на изласку са ауто-пута. Да би им притекао у помоћ, иза њих се зауставио теретњак који ме је први претекао на излазу из Ливерпула. Неколико минута касније, на паркирани теретњак налетео је празан камион са приколицом, ја на њега. Нико од возача није озбиљно повређен.

Ја сам за длаку извукао живу главу, али ипак нисам прошао тако олако као што сам у први мах помислио. На моје запрепашћење, наплатили су ми казну од четрдесет фунти. А од нас тројице једино ја нисам прекорачио брзину!

Кен Бритон

ПОРУЧНИК БЛУБЕРИ:

БАЛАДА О БЛАГУ

ПИШЕ: JEAN-MICHEL CHARLIER ЦРТА: JEAN GIRAUD

СВЕ ЈЕ ПОЧЕЛО У НОЋИ 26. МАЈА 1865. КАДА ЈЕ ПОРУЧНИК ТРЕВОР, ПРАТЕЋИ ВОЈНА КОЛА, ТАЈНО ПРЕШАО МЕКСИМКУ ГРАНИЦУ, БЕЖЕЋИ ИЗ САД-А...

САМО ЈЕ ОН ЗНАО ДА СЕ У ДУПЛОМ ДНУ КОЛА НАЛАЗИ ПЕТСТО ХИЉАДА ДОЛАРА У ЗЛАТУ, ВЛАСНИШТВО КОНФЕДЕРАЛНЕ ВОЈСКЕ...

ТРЕВОР ЈЕ БИО ЗАДУЖЕН ДА ТО ЗЛАТО САКРИЈЕ И ЧУВА, ДОК ЈУЖЊАЧКА ВОЈСКА НЕ БУДЕ СПОСОБНА ДА ПОНОВО ОТПОЧНЕ БОРБУ...

НА ТРЕВОРОВУ НЕСРЕЋУ, ЦАР МАКСИМИЛИЈАН НИЈЕ БИО ЗАДОВОЉАН ТОЛИКИМ БЕКСТВИМА И НАРЕДИО ЈЕ СВОЈИМ ВОЈНИЦИМА ДА ХАПСЕ СВЕ ПОБУЊЕНИКЕ. ТАКО ЈЕ ЈЕДАН ОДРЕД ОПКОЛИО ТРЕВОРА У ТАКОМИ...

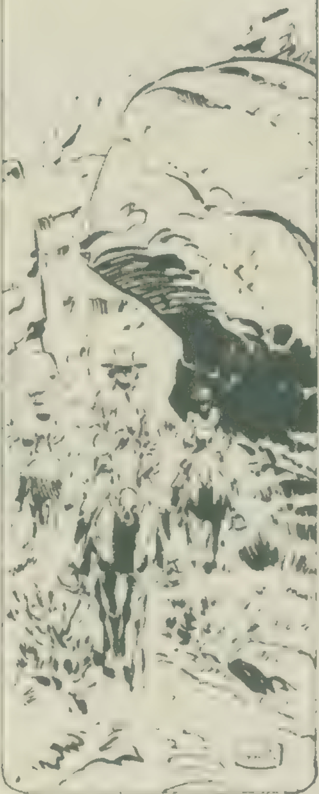

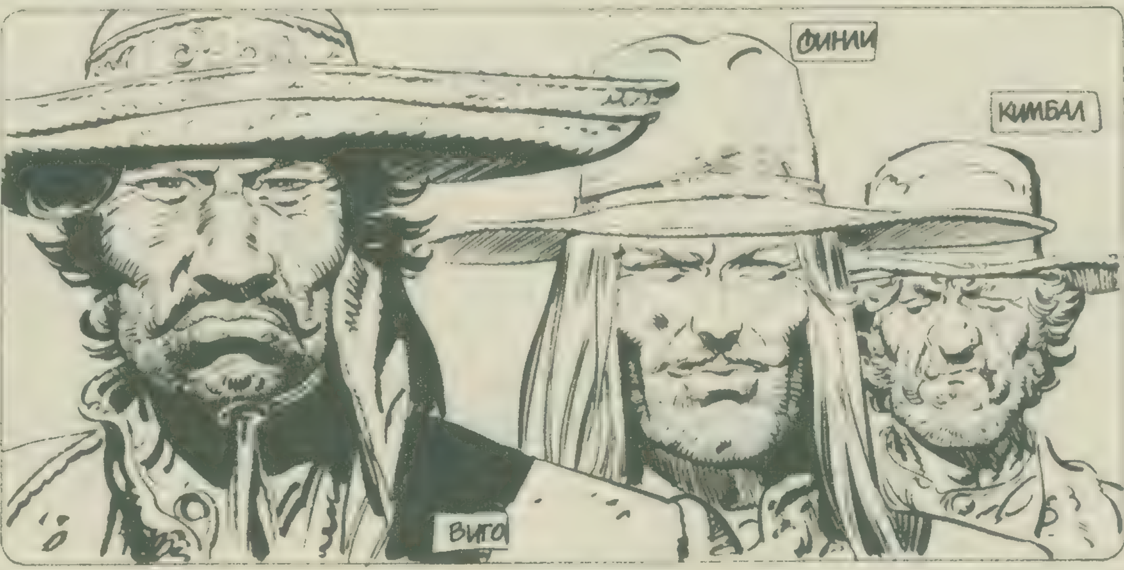
УБРЗО ЗАТИМ, ТРЕВОРА И ЊЕГОВУ БАНДУ УХАПСИО ЈЕ ГУВЕРНЕР ЧИУАУЕ, ЛОПЕЗ. ТРЕВОР ЈЕ ОСУЂЕН НА СМРТ. ДА БИ ГА СПАСЛА, БИСЕР ЧИУАУЕ ЈЕ ПОКУШАЛА ДА ЗАВЕДЕ ЛОПЕЗА, АЛИ СВЕ ЈЕ БИЛО УЗАЛУД...

ВИДЕЋИ ДА НЕ МОЖЕ НИШТА ДА УРАДИ, БИСЕР ЧИУАУЕ ЈЕ ПОСЛАЛА ПОРУКУ У ВАШИНГТОН И ЗАТРАЖИЛА ПОМОЋ...

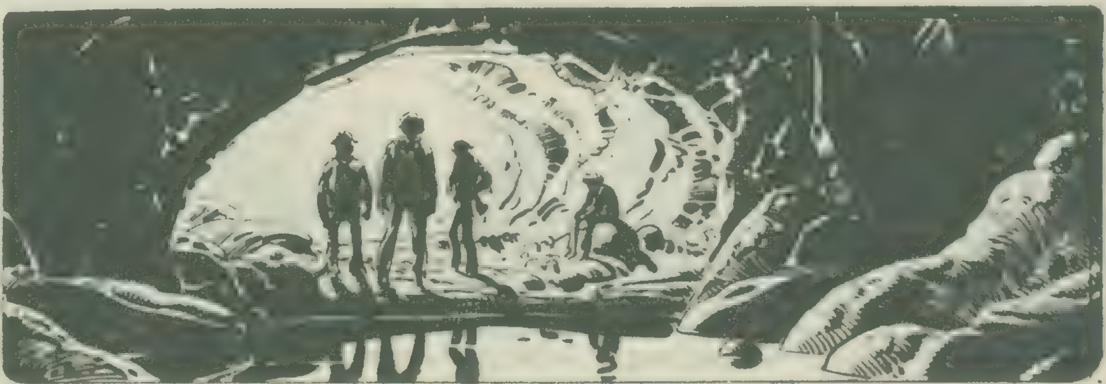
И ЛОПЕЗ, И ИЗВЕСНИ КОМАНДАНТ ВИГО СУ ХТЕЛИ ДА ДОЂУ ДО ЗЛАТА АЛИ, САМО ЈЕ ТРЕВОР ЗНАО ГДЕ ЈЕ ОНО САКРИВЕНО...

ДА БИ ОСЛОБОДИО ТРЕВОРА, БЛУБЕРИ ЈЕ ЗАТРАЖИО ПОМОЋ ЈЕДНЕ БАНДЕ ЈУЖЊАЧКИХ ДЕЗЕРТЕРА КОЈОМ СУ КОМАНДОВАЛИ ФИНИЛИ И КИМБАЛ. АЛИ, ОН НИЈЕ ЗНАО ДА СУ И ОНИ У ПОТРАЗИ ЗА ЗЛАТОМ...

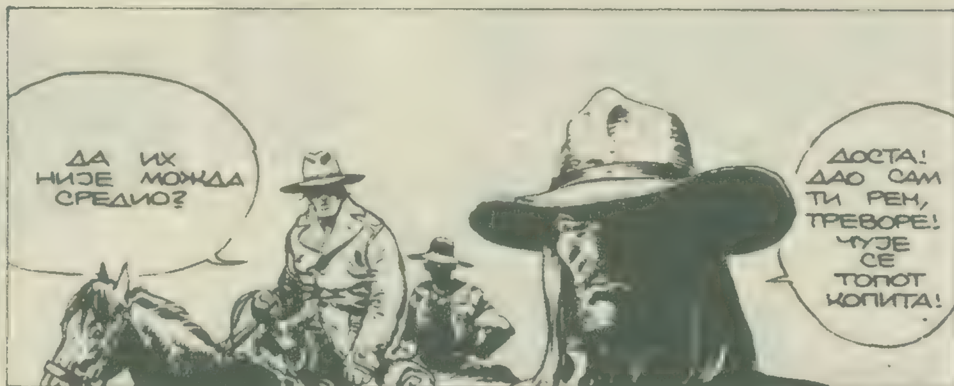
ПОСЛЕ ОСЛОБОЂЕЊА ТРЕВОРА И УСПЕШНОГ БЕКСТВА, ГРУПА СЕ САКРИЛА У ЈЕДНУ ПЕЋИНУ, ГДЕ ИМ СЕ И БИСЕР ЧИУАУЕ ПРИДРУЖИЛА. АЛИ, ФИНИЛИ И КИМБАЛ СУ ХТЕЛИ ЗЛАТО САМО ЗА СЕБЕ И ПРИМОРАЛИ СУ ТРЕВОРА ДА ИХ ОДВЕДЕ ДО МЕСТА ГДЕ ЈЕ ЗАКОПАНО БЛАГО, ДОК СУ ОСТАЛИ У ПЕЋИНИ БЕЗ КОЊА И ОРУЖЈА...

2

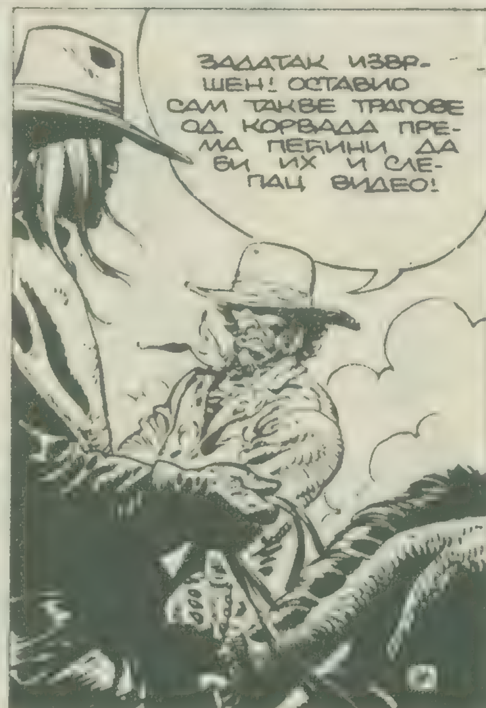

МАЛА ГРУПА СЕ ЗАУСТАВИЛА НА ПУТУ ЗА ТАКОМУ...

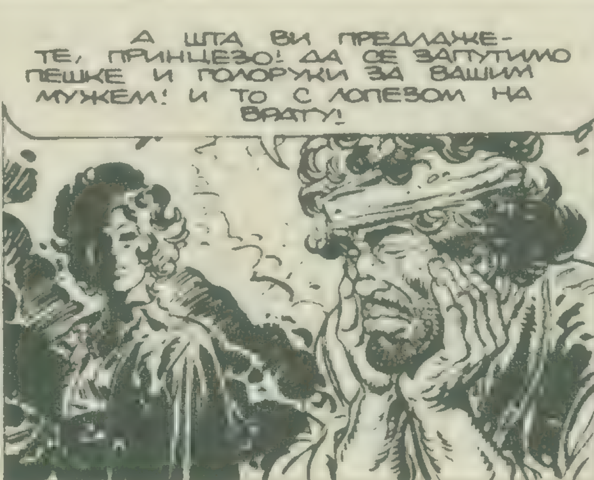

ДЕСЕТАК МИЉА ОДАТЛЕ, У ДНУ ПЕЋИНЕ, БЛУБЕРИ И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ НИСУ НИ СЛУТИЛИ ШТА СУ ФИНЛИ И КИМБАЛ УЧИНИЛИ...

ПОСЛЕ ДУГОТРАЈНОГ ЈАХАЊА, ФИНЛИ И ДРУЖИНА СУ СТИГЛИ НА ЦИЛО...
ТАКОМА! ЈЕДИНИ СТАНОВНИЦИ СУ КОЈОТИ И СЛЕПИ МИШЕВИ!
ШТО ЈЕ НАЈВАЖНИЈЕ, ЛОПЕЗОВИ ЉУДИ ИЗГЛЕДА ЈОШ НИСУ БИЛИ ОВДЕ!
ПОЖУРИМО ДОК СЕ ТО НИЈЕ ДОГОДИЛО!

У МЕЂУВРЕМЕНУ...
ПРЕСТАНИТЕ ВЕЋ ЈЕДНОМ ДА СЕ МУВАТЕ И ДРХТИТЕ ЗБОГ ТРЕВОРА! СНАЋИ ЋЕ СЕ ОН ВЕЋ!

ТО МЕ И БРИНЕ! И АКО УСПЕ ДА СЕ ОТАРАСИ ФИНЛИЈА И КИМБАЛА, СУМЊАМ ДА ЋЕ ДОЋИ ПО МЕНЕ!

А ЈЕ Л'? ЗАШТО?
СТАВИТЕ СЕ НА ЊЕГОВО МЕСТО! НЕЋЕ РИЗИКОВАТИ ДА СЕ ПОНОВО НАЂЕ СА ВАМА, ЈЕР ВИ СТЕ ЈЕНКИ, ШТО ЗНАЧИ НЕПРИЈАТЕЉИ!

И ЗБОГ ТОГА ЋЕ НАПУСТИТИ СВОЈУ ЖЕНУ? МИСЛИМ ДА...
ЖЕНУ! ВЕЋ ОДАВНО ЈЕ УВИДЕО ДА САМ СЕ УДАЛА ЗА ЊЕГОВО ЗЛАТО! И, АКО ЈЕ ТРАЖИО ДА ГА ЧЕКАМ ОВДЕ ТРИ ДАНА, ТО ЗНАЧИ ДА ХОЋЕ ДА НАПРАВИ ШТО ВЕЋУ ДИСТАНЦУ ИЗМЕЂУ СЕБЕ И НАС!

ОНА ЈЕ САСВИМ У ПРАВУ!
ТРЕВОР ЈЕ КОПАО И РУКАМА И НОГАМА ДА НАС ОДРЖИ У ЖИВОТУ, АЛИ ЗАТО ДА ВИ НАС БОЉЕ ПРЕШАО!
ТО СВЕ МЕЊА! ТРЕБА РИЗИКОВАТИ!

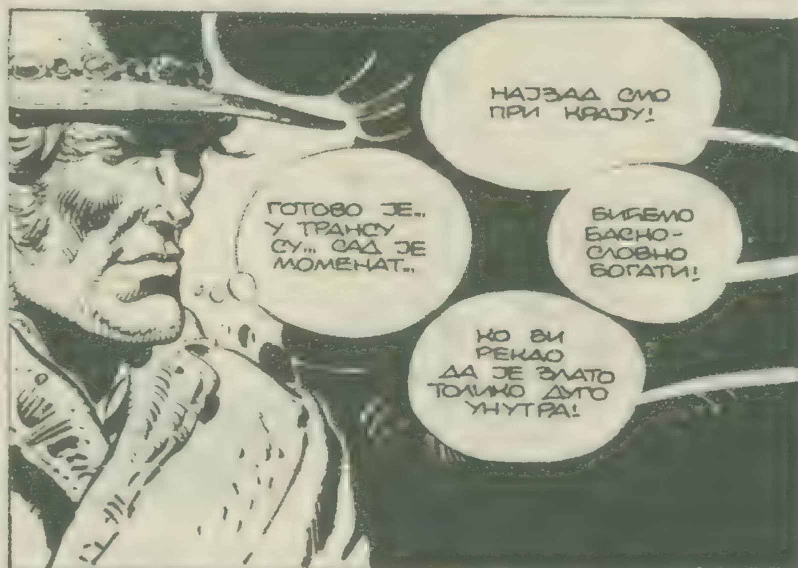

МЕЂУТИМ...
ДЕЛУЈЕ САБЛАСНО!
КИМБАЛЕ, НИЈЕ МОМЕНАТ ЗА ТЕРАЊЕ ДУХОВА!
КЛИНГ!
КЛАНГ!
КРЦ! КРЦ!

ПРЕ-ШАВШИ ТРГ ИСПРЕД ЦРКВЕ, МАЛА ГРУПА ЈЕ СТИГЛА НА ГРОБЉЕ...
ТУ ЈЕ! ЕНО ШЕСТ ИСТИХ ГРОБОВА У ДНУ! ЗЛАТО ЈЕ У ДЕВСОНОВОМ САНДУКУ!
САМО ШТО НИЈЕ СВАНУЛО! У ПРАВУ СИ, ФИНЛИ! НЕ ТРЕБА ОДУГОВЛАЧИТИ!

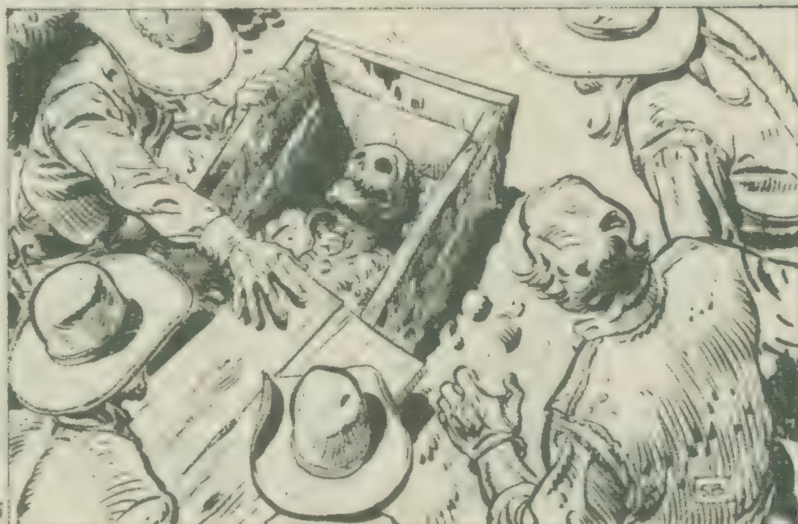

ДЕВСОН! ЕВО ГА!
БРЗО ЛОПАТЕ, И КОПАЈТЕ! ЧАРЛИ, ПАЗИ НА ТРЕВОРА И КОЊЕ!

'ЕЈ, МОМЦИ, НЕМОЈТЕ ПРИ ДЕОБИ ДА ЗАБОРАВИТЕ ЧАРЛИЈА!
ОДЛИЧНО... ЗЛАТО ИМ ЈЕ ВЕЋ ЗАМУТИЛО ГЛАВУ... ЧАК МЕ ЈЕ И ЧУВАР ЗАНЕМАРИО...

УСКОРО...
УДАРИО САМ У НЕШТО!
ДРВО! ПА ТО ЈЕ САНДУК!
ОСЛОБОДИТЕ ГА! БРЗО!

НАЈЗАД СМО ПРИ КРАЈУ!
ГОТОВО ЈЕ.. У ТРАНСУ СУ... САД ЈЕ МОМЕНАТ..
БИЋЕМО БАСНОСЛОВНО БОГАТИ!
КО БИ РЕКАО ДА ЈЕ ЗЛАТО ТОЛИКО ДУГО УНУТРА!

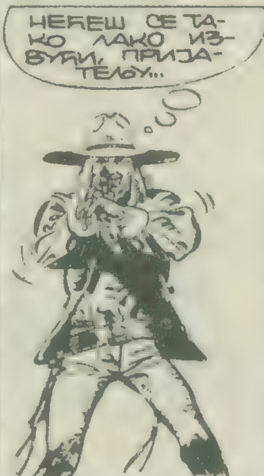

ПЕТСТО ХИЉАДА ДОЛАРА!
КОЛИКИ ЋЕ БИТИ НАШ ДЕО?
ПОКЛОПАЦ ПОПУШТА!

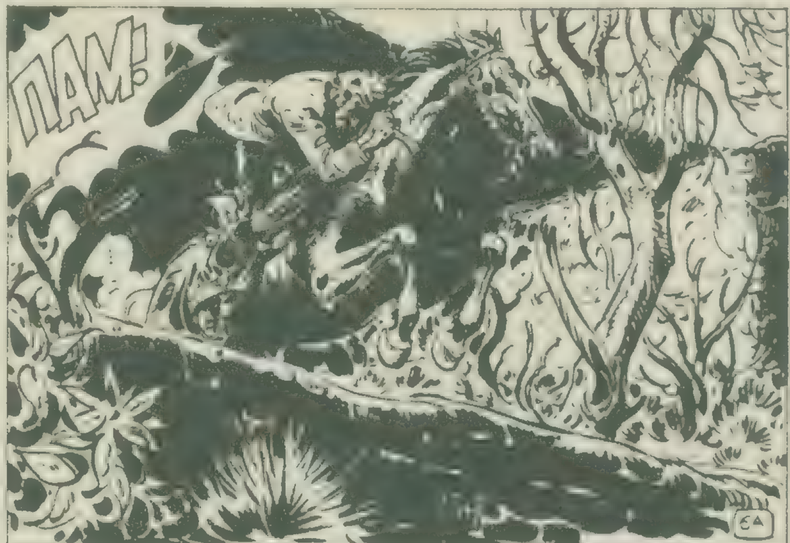

ИЗНЕНАДА, КОРИСТЕЋИ ЗАПАЊЕНОСТ И НЕПАЖЊУ СВОГ ЧУВАРА, ТРЕВОР СЕ ДАО У БЕКСТВО...

ФИНЛИ, ТРЕВОР ЈЕ ПОБЕГАО!
?
?!

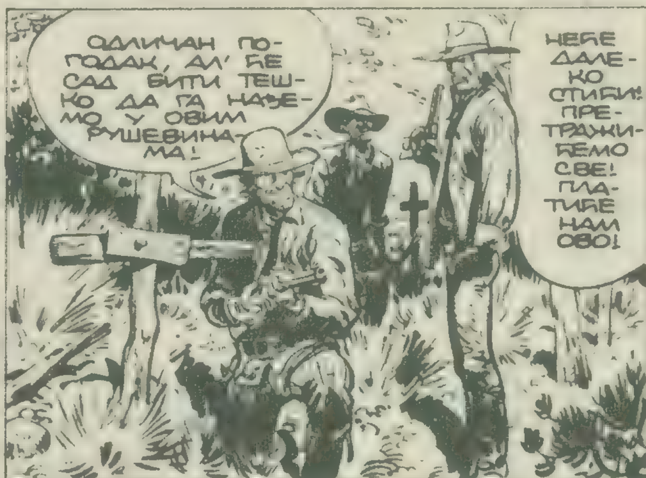

НЕЋЕШ СЕ ТАКО ЛАКО ИЗВУЋИ, ПРИЈАТЕЉУ...

ПАМ!

КОЊ УБИЈЕН, А ЈА РАЊЕН... ТО ЋЕ МИ ОТЕЖАТИ СТВАРИ...

ОДЛИЧАН ПОГОДАК, АЛ' ЋЕ САД БИТИ ТЕШКО ДА ГА НАЂЕМО У ОВИМ РУШЕВИНАМА!
НЕЋЕ ДАЛЕКО СТИЋИ! ПРЕТРАЖИЋЕМО СВЕ! ПЛАТИЋЕ НАМ ОВО!

ПОСЛЕ ЛУДЕ ТРКЕ, ТРЕВОР ЈЕ СТИГАО НА ГЛАВНИ ТРГ ТАКОМЕ...
ФОНТАНА! ИМАМ СРЕЋЕ...

СИГУРНИ У СЕБЕ, ФИНЛИЈЕВИ ЉУДИ СУ ПОЧЕЛИ ПРЕТРАЖИВАЊЕ...

НА ТРГУ...

ЈОШ УВЕК ЈЕ ТУ... СТВАРНО ДОБРО СКЛОНИШТЕ...

ХА, ХА... ДОБРИ СТАРИ КУК(1)...

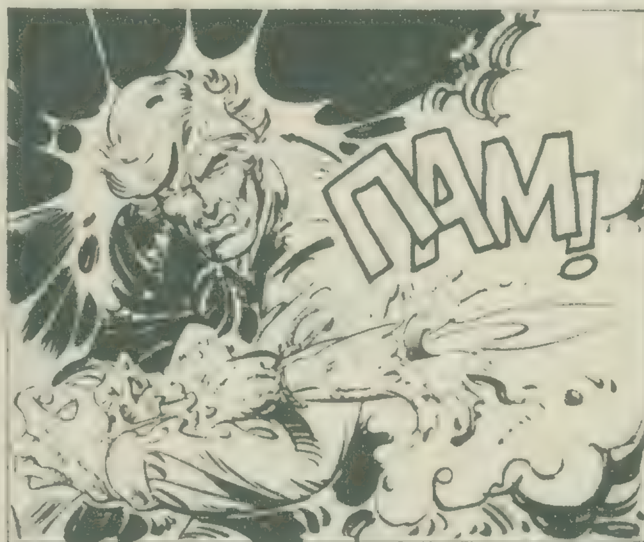
(1) ОРУЖЈЕ КОРИШЋЕНО У ГРАЂАНСКОМ РАТУ

ТАКО ТИ ЗБРИШЕШ, А МИ ИМАМО СИЈАСЕТ ПИТАЊА ДА ТИ ПОСТАВИМО!

А ШТА ТИ ТУ РАДИШ? ДА БЛАГО МОЖДА НИЈЕ ТУ САКРИВЕНО? А?

САД...

НА ТРГУ СЕ ПУЦА! БРЗО!

САД ЋЕ И ОСТАЛИ СТИЋИ... АЛКАДОВА КУЋА ЋЕ МИ ПОСЛУЖИТИ КАО УТВРЂЕЊЕ...

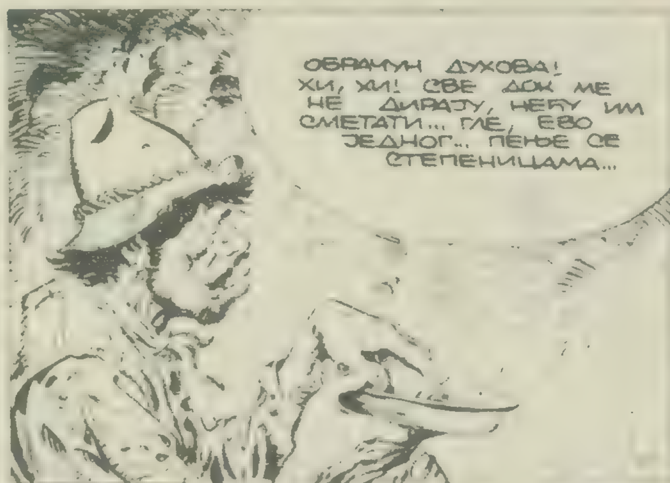
УБИО ЈЕ ТОНИЈА! НЕГДЕ ЈЕ САКРИО ОРУЖЈЕ!

НЕ СВИЂА МИ СЕ ОВО, ФИНЛИ!

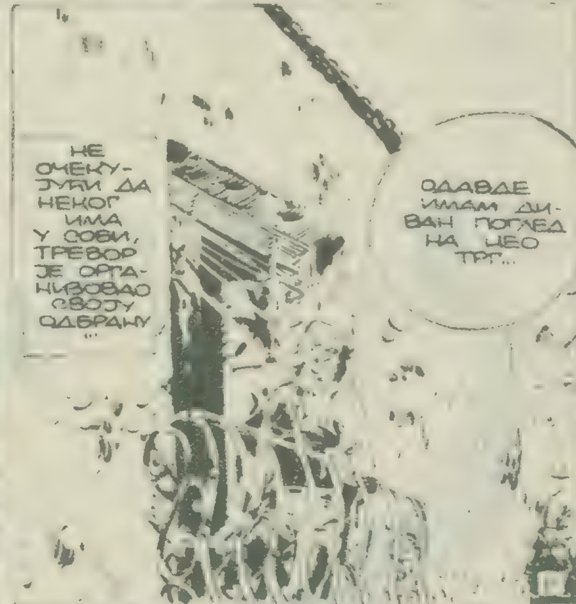
АКО ГА УБИЈЕМО, ОДЕ БЛАГО!

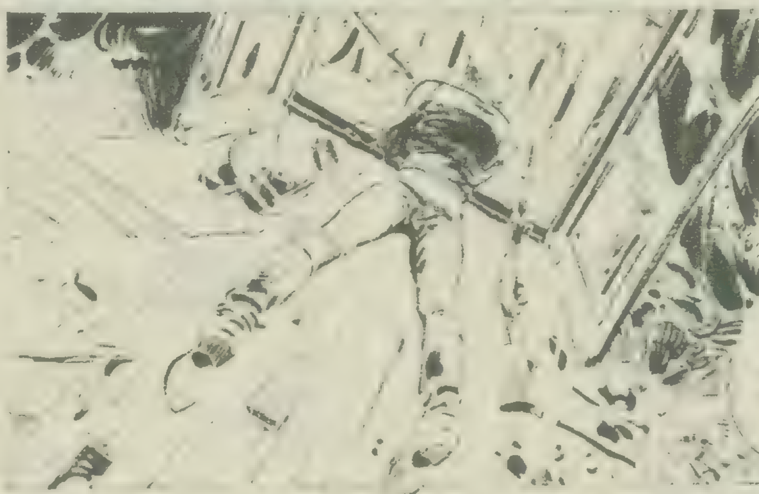

БАЛКОН... ИЗДРЖАЋУ ДО НОЋИ...

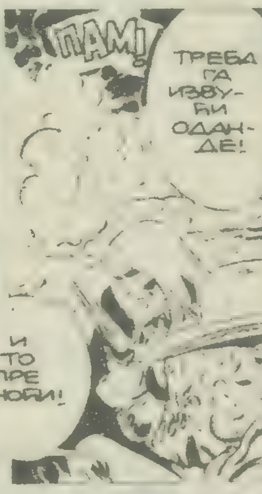

МЕЂУТИМ, НА ПРВОМ СПРАТУ...
ПУЦЊЕВИ У ТАКОМИ! ИМА ПЕТ ГОДИНА КАКО СЕ НИСУ ЧУЛИ...

ОБРАЧУН ДУХОВА! ХИ, ХИ! СВЕ ДОК МЕ НЕ ДИРАЈУ, НЕЋУ ИМ СМЕТАТИ... ГЛЕ, ЕВО ЈЕДНОГ... ПЕЊЕ СЕ СТЕПЕНИЦАМА...

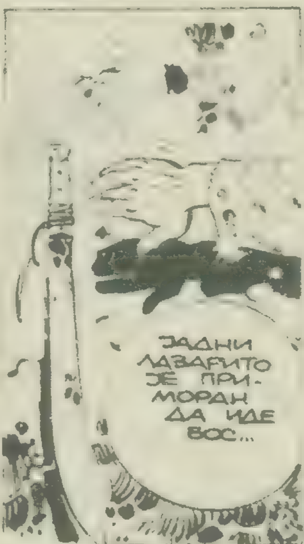

ХОБРЕ... ОВАЈ ДУХ МИ ЛИЧИ НА ГРИНГА... У СТВАРИ...

НЕ ОЧЕКУЈУЋИ ДА НЕКОГ ИМА У СОБИ, ТРЕВОР ЈЕ ОРГАНИЗОВАО СВОЈУ ОДБРАНУ...
ОДАВДЕ ИМАМ ДИВАН ПОГЛЕД НА ЦЕО ТРГ...

ПАМ!
ТРЕБА ГА ИЗВУЋИ ОДАНДЕ!
И ТО ПРЕ НОЋИ!

ПРОКЛЕТИ ГРИНГО... ДОШАО СИ ДА РЕМЕТИШ МИР ЈАДНОМ ЛАЗАРИТУ... ЈОШ ГА И ГАЂАШ...

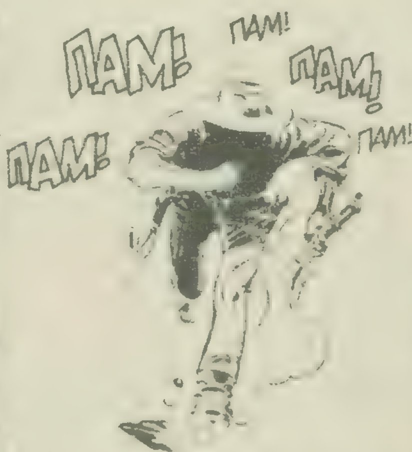

ЈАДНИ ЛАЗАРИТО ЈЕ ПРИМОРАН ДА ИДЕ ВОС...

...И ДА СЕ ОВИМ НОЖИЋЕМ...

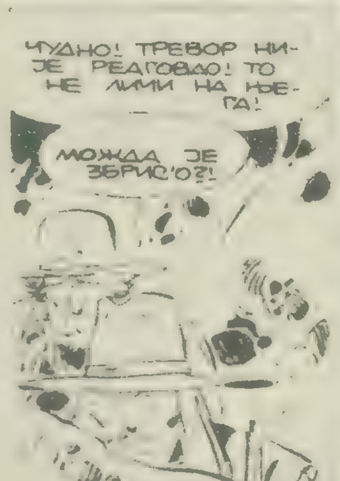

...БРАНИ ОД КОЈОТА...

ЗБОГОМ, ФИНЛИ... ЧИМ ПАДНЕ НОЋ, ИСПАРИЋУ...

КАСНИЈЕ...
ГАРФИЛДЕ, ИДИ НА ОНУ ТЕРАСУ! С ЊЕ ЋЕШ СИГУРНО ВИДЕТИ ТРЕВОРА! ШТИТИМО ТЕ!
НАДАМ СЕ! ИДЕМ!

ПАМ!
ПАМ!
ПАМ!
ПАМ!
ПАМ!

ФИЈУ!
ФИЈУ!
ФИЈУ!
ФИЈУ!

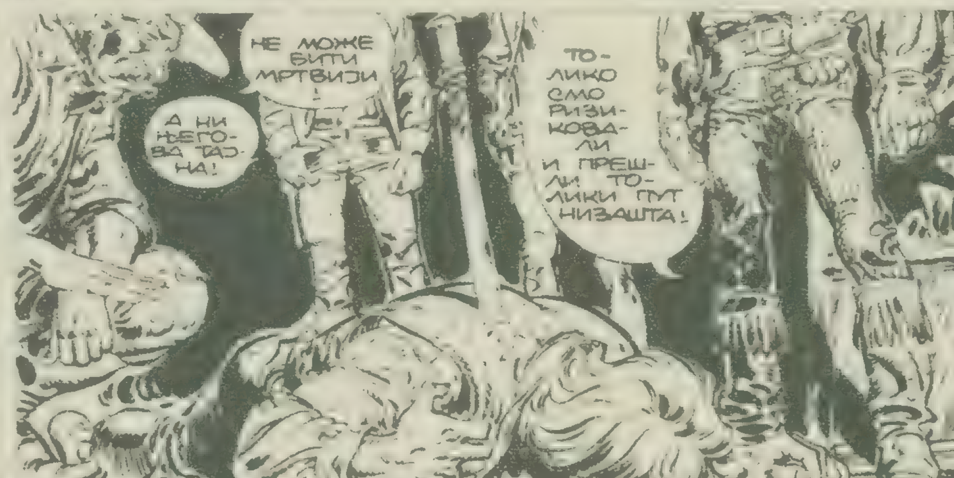

ЧУДНО! ТРЕВОР НИЈЕ РЕАГОВАО! ТО НЕ ЛИЧИ НА ЊЕГА!
МОЖДА ЈЕ ЗБРИС'О?!

МА, ЈОК! ЧЕКА ОН НОЋ!
ГЛЕДАЈТЕ, ГАРФИЛД НАМ МАШЕ!

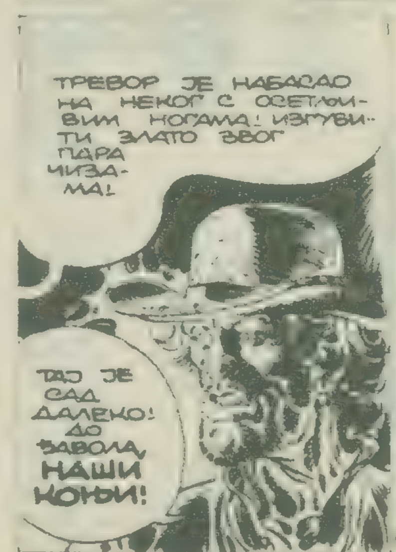

ПОЛУДЕО ЈЕ! НАСТРАДАЋЕ!
НЕ! СИГУРНО ИМА НЕШТО НОВО!

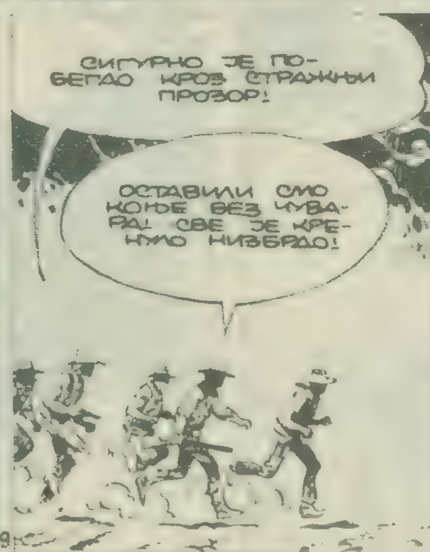

ШТА ЈЕ?
ТРЕВОР ЈЕ ГОРЕ, У ОДБРАМБЕНОМ ПОЛОЖАЈУ... САМО ШТО ИМА МАЧ МЕЂУ ПЛЕЋКАМА!

ШТА ТО ЗНАЧИ?
ЗНАЧИ ДА ЈЕ МРТАВ!

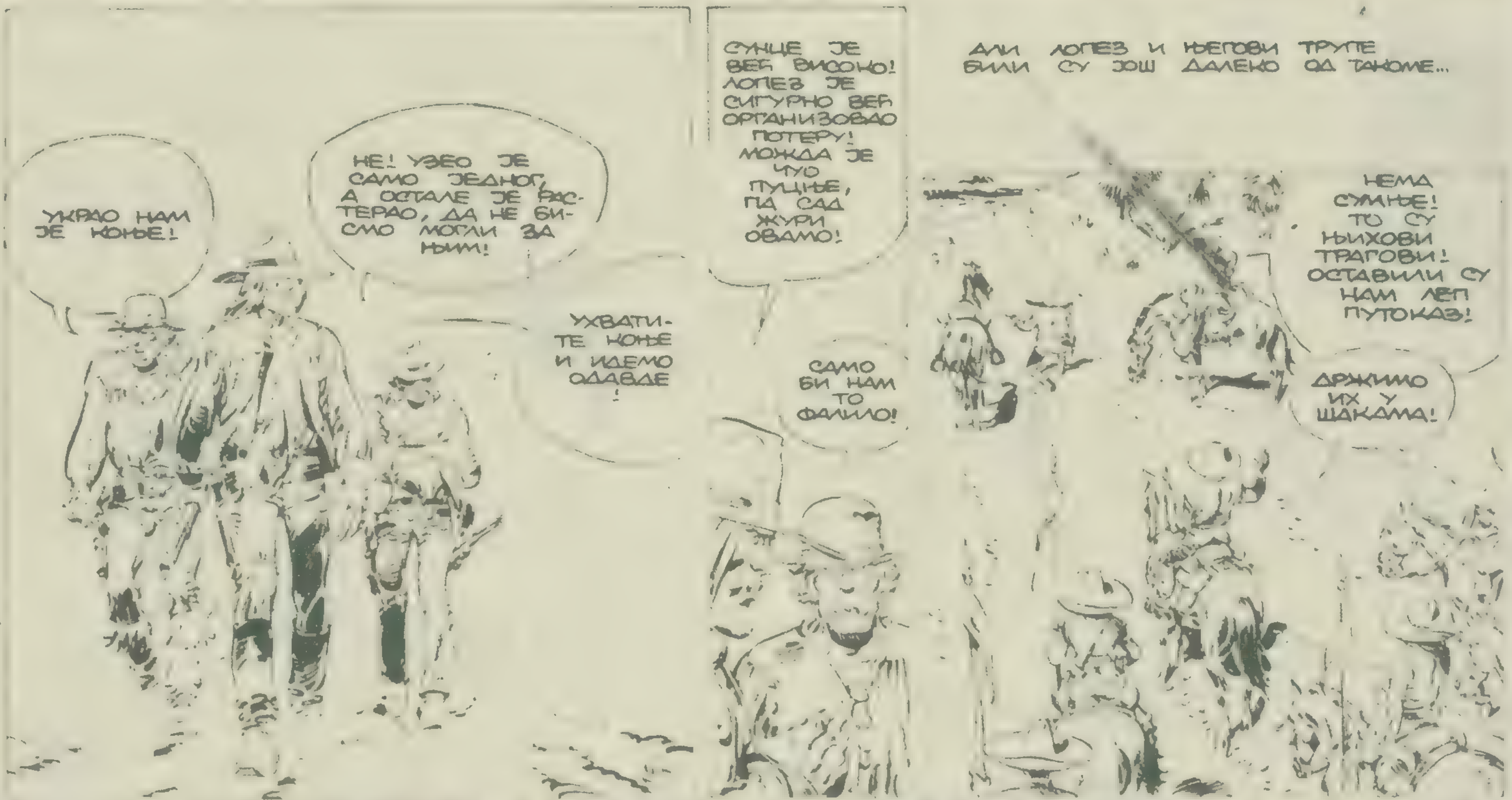

НЕ МОЖЕ БИТИ МРТВИЈИ!
А НИ ЊЕГОВА ТАЈНА!
ТОЛИКО СМО РИЗИКОВАЛИ И ПРЕШЛИ ТОЛИКИ ПУТ НИЗАШТА!

КАД БИХ УХВАТИО КУЧКИНОГ СИНА КОЈИ ГА ЈЕ УЦМЕКАО...
ЧАК МУ ЈЕ И ЧИЗМЕ УЗЕО!

ТРЕВОР ЈЕ НАБАСАО НА НЕКОГ С ОСЕТЉИВИМ НОГАМА! ИЗГУБИТИ ЗЛАТО ЗБОГ ПАРА ЧИЗАМА!
ТАЈ ЈЕ САД ДАЛЕКО! ДО ЂАВОЛА, НАШИ КОЊИ!

СИГУРНО ЈЕ ПОБЕГАО КРОЗ СТРАЖЊИ ПРОЗОР!
ОСТАВИЛИ СМО КОЊЕ БЕЗ ЧУВАРА! СВЕ ЈЕ КРЕНУЛО НИЗБРДО!

ЈАДНИ ЛАЗАРИТО ЈЕ ПОСТАО БОГАТ! ИМА КОЊА, ДВЕ ПУШКЕ И ЧИЗМЕ!
96

УКРАО НАМ ЈЕ КОЊЕ!
НЕ! УЗЕО ЈЕ САМО ЈЕДНОГ, А ОСТАЛЕ ЈЕ РАСТЕРАО, ДА НЕ БИСМО МОГЛИ ЗА ЊИМ!
УХВАТИТЕ КОЊЕ И ИДЕМО ОДАВДЕ!
СУНЦЕ ЈЕ ВЕЋ ВИСОКО! ЛОПЕЗ ЈЕ СИГУРНО ВЕЋ ОРГАНИЗОВАО ПОТЕРУ! МОЖДА ЈЕ ЧУО ПУЦЊЕ, ПА САД ЖУРИ ОВАМО!
САМО БИ НАМ ТО ФАЛИЛО!
АЛИ ЛОПЕЗ И ЊЕГОВИ ТРУПЕ БИЛИ СУ ЈОШ ДАЛЕКО ОД ТАКОМЕ...
НЕМА СУМЊЕ! ТО СУ ЊИХОВИ ТРАГОВИ! ОСТАВИЛИ СУ НАМ ЛЕП ПУТОКАЗ!
ДРЖИМО ИХ У ШАКАМА!

МЕЂУТИМ...
АКО ХОЋЕТЕ, МОЖЕТЕ ОСТАТИ ОВДЕ, А ЈА ИДЕМ ЗА ТРЕВОРОМ! АКО МУ ИЗГУБИМО ТРАГ, ЗБОГОМ ЗЛАТО!
НЕ ДАШ НАМ НИ МАЛО ДА СЕ ОДМОРИМО!
САМО БИ НЕГДЕ ИШАО! НЕМА МИРА!

МОРАМО ИЗИЋИ ОДАВДЕ, МАКАР И ПО ДАНУ, АКО ЖЕЛИМО ДА УХВАТИМО ТРЕВОРА!
АЛИ, БЛУБЕРИ И НЕ САЊА ДА ЈЕ ВЕЋ КАСНО, ЈЕР ЈЕ ЛОПЕЗ БИО БЛИЗУ ПЕЋИНЕ!!!
ТРАГОВИ ВОДЕ ПРЕМА ШИПРАГУ! СИГУРНО ПОСТОЈИ СТАЗА!
СВИ У ЛОВ! ДВА ЧОВЕКА НЕКА ЧУВАЈУ КОЊЕ!
А МИЉАМА ДАЛЕКО...

САМО СМО ОВЕ НАШЛИ, А УМОРНИ СУ КАО И МИ!
ШТА МОЖЕМО! САМО ШТО ДАЉЕ ОДАВДЕ! У БРДИМА ЋЕМО БИТИ МИРНИЈИ!
У МЕЂУВРЕМЕНУ...
СПРЕМНИ? ОНДА НАПРЕД!
КЛИНГ! ПЛОФ!
ПЛОФ!

ОПРЕЗНО! ПАЗИТЕ ДА НЕ ПАДАЈУ КАМЕНЧИЋИ! АКО СУ ДОЛЕ, ПОБИЋЕ НАС К'О ПАЦОВЕ!

ЛОПЕЗОВИ ЉУДИ! КАКО ЛИ СУ СТИГЛИ ДОВДЕ?
КЛАДИМ СЕ ДА ЈЕ ТО ФИНЛИЈЕВ И КИМ БАЛОВ ОПРОШТАЈНИ ПОКЛОН!

САД ЋЕ ДА НАС ПОКУПЕ КАО НА ТАЊИРУ!
НЕ ПАНИЧИТЕ! ИМА ЈОШ ЈЕДАН ИЗЛАЗ!

ТРЕБА ПОМЕРИТИ ОВАЈ ОРМАР ИЗ КОГА ЈЕ ОТВОР!

А ГДЕ ЋЕМО ИЗАЋИ?
МАЛО ДАЉЕ ОД ПЕЋИНЕ! ПАЗИТЕ, СТРМО ЈЕ!

РЕДЕ, ДА ВРАТИМО ОРМАР НА МЕСТО! МЕКСИКАНЦИ СУ БЛИЗУ!
БАШ ЈЕ СТРМО!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
НИШТА СЕ НЕ ЧУЈЕ! ОВИ ИЗГЛЕДА СПАВАЈУ!
МОРА ДА СУ СЕ НЕГДЕ САКРИЛИ, МИСЛЕЋИ ДА ИХ НЕЋЕМО НАЋИ!

ДОБРО ЈЕ ДА САМ СЕ ИСКОБЕЉАО ИЗ ОВЕ РУПЕТИНЕ!
ПОЛАКО, МАК! КОЊИ СУ ИМ СИГУРНО ТУ НЕГДЕ... А И СТРАЖАРИ!

Лопезови људи су почели детаљно претраживање...
Нису далеко! Кафа је још топла!
Дајем сто пезоса првоме који открије траг!
Не би се рекло да постоји неки други пут сем оног којим смо и ми дошли!

На чистини...
Само двојица, и то окренута леђима!
Средићемо их на брзину! Реде, за мном!

Изненада...
Руке увис! Иначе ћу вас напунити оловом!
Ни макац! И језик за зубе!

Не окрећите се и наставите да се дивите пејзажу! Реде, разоружаћемо их, а онда успавати!
Јао, мени! Гувернер ће бити љут!
Океј!

ТРАС!
ТРАС!

Најзад имамо оружје! Осећао сам се као без руке!
Добар ударац, Мајк!
Брзо! Изабраћемо четири најбоља коња, а друге растерати!

Ускоро...
Јааа!
Баш лепо од Лопеза што нам је бесплатно дао оружје и коње!
Такома није далеко! Стићи ћемо за поделу лове!

Међутим...
Какав фијаско! Требало је ипак да их сахранимо!
Било је опасно задржавати се! Лешинари ће се побринути за погреб!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ОВО ЈЕ ВЕЋ ДРУГИ ПУТ ДА МОРАМ ДА ПЕШАЧИМ!

КОЊИ НИСУ ДАЛЕКО, АЛИ НЕ ВЕРУЈЕМ ДА ЋЕМО ИХ СВЕ ПОХВАТАТИ!

У МЕЂУВРЕМЕНУ...

У ПРЕДНОСТИ СМО! САД БРЗО У ТАКОМУ!

У БРДИМА НАД ТАКОМОМ...

ФИНЛИ, МОРАМО ОДМОРИТИ КОЊЕ, ИНАЧЕ ЋЕ ПОЦРКАТИ!

ОКЕЈ! САД СМО СИГУРНИ, А ИМАМО И ДОБАР ПРЕГЛЕД ДОЛИНЕ И ТАКОМЕ!

ИЗНЕНАДА НА ПУТУ ЗА ТАКОМУ...

ЕЈ, СИНКО! ВИДИ ТАМО!

ЗАХАН! СИГУРНО НАС ЈЕ ВЕЋ ОПАЗИО!

ДА, И СТАО ЈЕ!

САМ ЈЕ!

АЛИ, АКО СРЕТНЕ ЛОПЕЗА, РЕЋИ ЋЕ МУ У КОМ ПРАВЦУ СМО ОТИШЛИ!

ПАЗИТЕ ДА ГА НЕ УПЛАШИТЕ!

НЕМА ПРОБЛЕМА! БИСЕР ИМА ИСКУСТВА!

ОПЕТ ЉУДИ! ИМА ИХ ВИШЕ НЕГО БУВА У ОВО ПОСЛЕДЊЕ ВРЕМЕ!

АМЕРИКАНЦИ!

ПРОКЛЕТСТВО... ИДУ У ТАКОМУ... СИГУРНО СУ ПРИЈАТЕЉИ ОНИМА ТАМО... НЕМА ВЕЗЕ, НЕ ПОЗНАЈУ МЕ...

ЗДРАВО! ЛЕПО ВРЕМЕ, ЗАР НЕ?

ЧУДНО! ИМА СУВИШЕ ЛЕПОГ КОЊА...

ДА НЕМАШ НЕШТО ЗА ПИЋЕ, АМИГО?

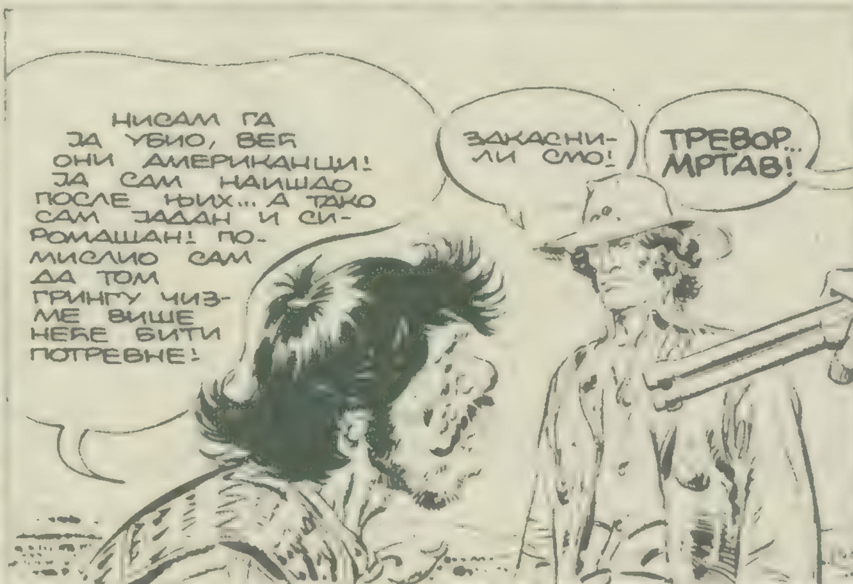
ИЗНЕНАДА...

РУКЕ УВИС И БЕЗ ФАЗОНА! ИНАЧЕ ПУЦАМ!

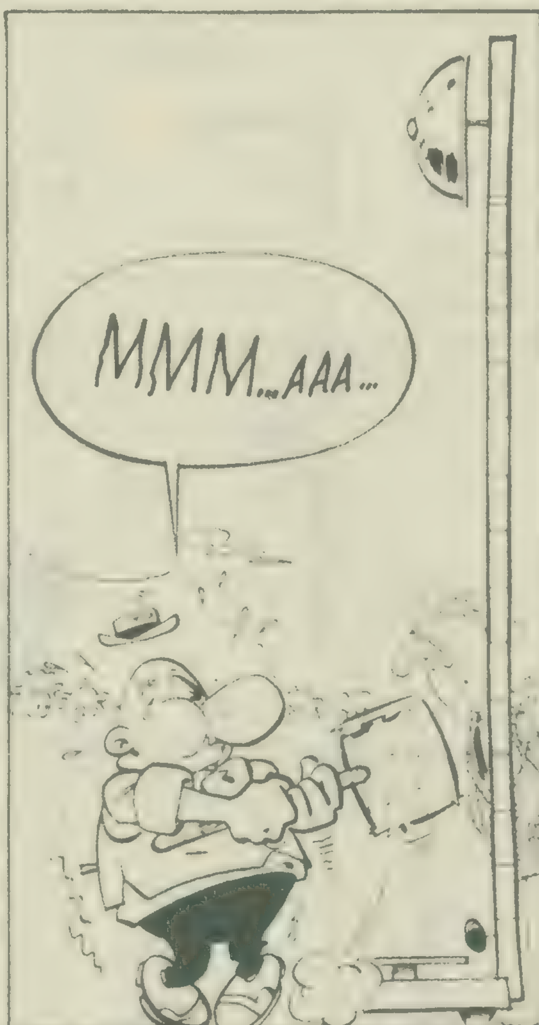

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ

АХИЛ ПЕТИЋ

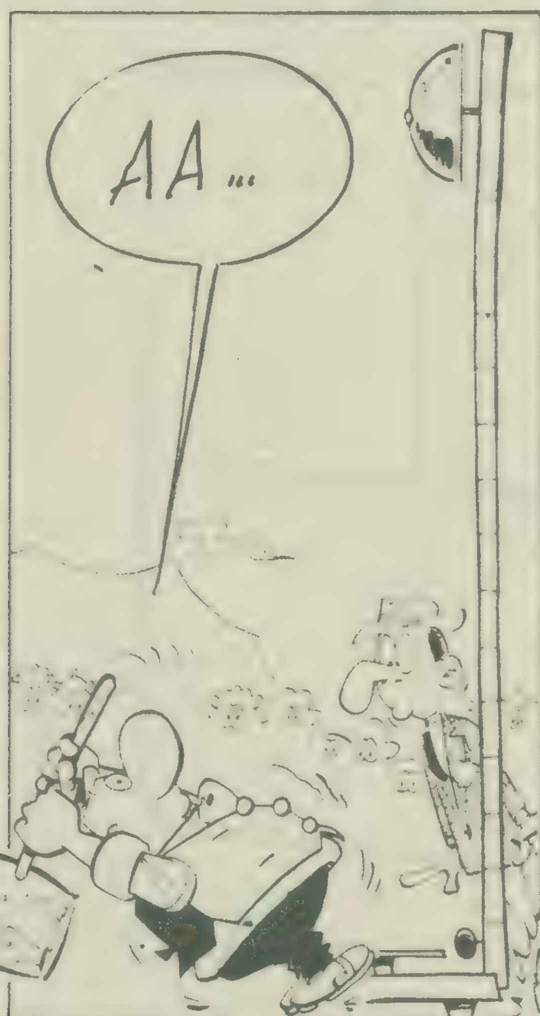
СВАКИ ПУТ КАД ЗВОНЦЕ ЗАЗВОНИ, ДОБИЈА СЕ ПОКЛОН!
АХ!

МММ...ААА...

ААААА...

АА...

ДИНГ!
ТРАС!

СВАКИ ПУТ КАД ЗВОНЦЕ ЗАЗВОНИ ОД УДАРЦА МАЉЕМ У АПАРАТ, ДОБИЈА СЕ ПОКЛОН!
?

УЛИЦА ЛУЦКАСТИХ БР. 13

ВЕК ДАНИМА МИ НИКО НЕ ТРАЖИ ДА ПОДМИРИМ РАЧУНЕ?

ЗВОНО ПОВУЦИ РУЧИЦУ

ЗАШТО СИ УКРАО ЧЕСМУ? ПОТРЕБНА НАМ ЈЕ САМО СЛАВИНА!

ЛЕТЕЋИ ЋИЛИМ? КАКВА ДЕТИЊАРИЈА! ХА, ХА, ХА!

СВИ КУЧИЋИ МОРАЈУ ПРИМИТИ ВАКЦИНУ ПРОТИВ БЕСНИЛА! НЕМОЈ ДА СЕ ЉУТИШ!

ЈЕСТЕ ДА ВАМ ЈЕ КРАГНА МАЛО ВЕЋА, АЛ' ЗАТО НЕЋЕТЕ МОРАТИ ДА НОСИТЕ КАПУ!

ХИ, ХИ! ОВО ЈЕ ИЗГЛЕДА ПОСЛЕДЊА РЕЧ ТЕХНИКЕ!

ШТА ЋЕМО С ЊИМ, ДОКТОРЕ? СТРАШНО ЈЕ ПРОЖДРЉИВ!

А ГДЕ ЋЕТЕ МЕНЕ ДА РАСПОРЕДИТЕ? ЈА САМ НОВИ СТАНАР!

ВИДИМ, КОМШИЈА, РОБА ВАМ ЈЕ СВЕЖА!

ЈАО! ИЗГЛЕДА САМ ЈОЈ ДАВАО ПРЕВИШЕ ВИТАМИНА!

ОВО ЈЕ, ЗНАТЕ, САМО ДОК НАМ НЕ ПОПРАВЕ ЛИФТ!

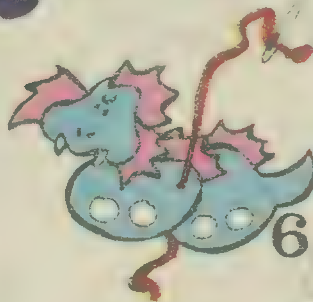
ГЛУМЦИ ОД ПАПИРА

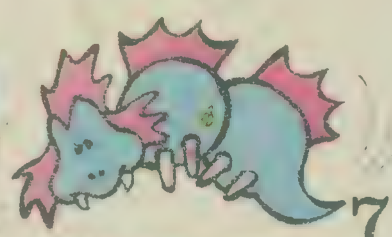
У данашњем броју предлажемо вам да направите неколико животиња од папира, које могу послужити и као лутке за позориште. На **црт. 1** дата је најпростија варијанта: то су лисица и певац **црт. 1 и 2.** Залепите их на чврст картон, исеците пажљиво, па прорежите на месту где су означени кругови за руке на лисици и ноге за певца. Кроз те рупе провуците прсте и имитирајте како лија мрда рукама и како иде певац **(црт. 3).** Предњи и задњи део змаја налазе се на **цртежима 4 и 5,** треба их налепити на картон, сваки исећи, па предњи ставити преко задњег и прошити тако да се направи један чвор позади а један напред **(црт. 6).** Места где треба проћи иглом обележена су тачком и на предњем и на задњем делу. Кроз рупе које ћете прорезати на местима где су кружићи провуците кажипрст и средњи прст и леве и десне руке (то су као ноге змаја) па га савијајте у „струку" као на **црт. 7,** па ће се имати утисак да се змај креће и да је љут. На **цртежима 8 и 9** дати су предња и задња страна лептира. Најпре једну страну лептира залепите на цртаћи папир, па исеците, исто то учините и са другом страном лептира, па је онда залепите пажљиво са друге стране цртаћег папира **(црт. 10).** Готовог лептира залепићете на федер из хемијске оловке (претходно га мало развуците), а други крај федера пришијте на неку кутију, постоље. Лептира такође можете обесити о кончић и пустити га да виси низ полицу и слично. Обе комбинације се виде на **цртежу 11.** Када је промаја, лептири ће се њихати. Ако хоћете да по своме направите и обојите лептире, на **цртежима 12 и 13** дате су шеме које можете прецртати директно на цртаћи папир или хамер и обојити по жељи.

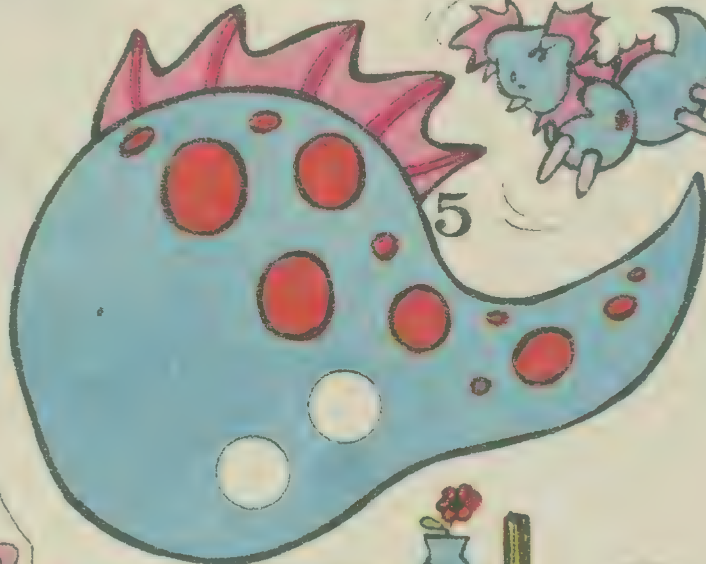

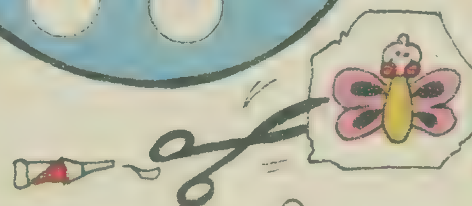

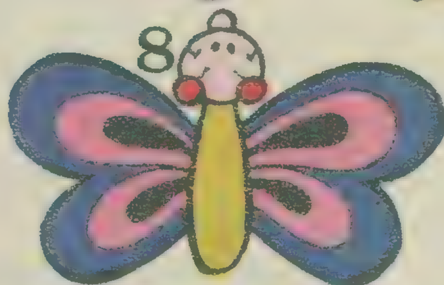

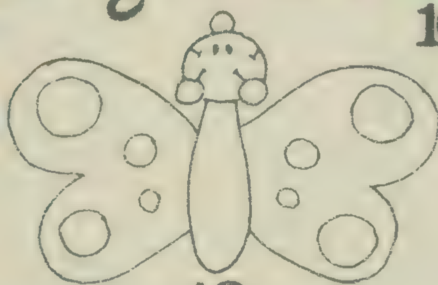

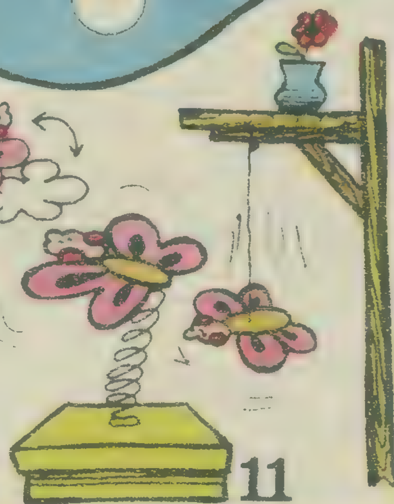

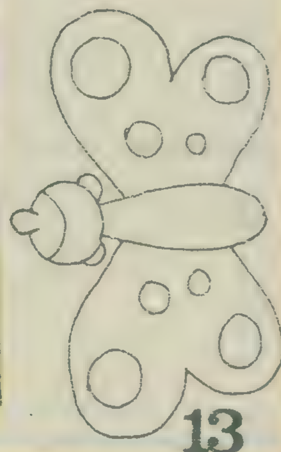

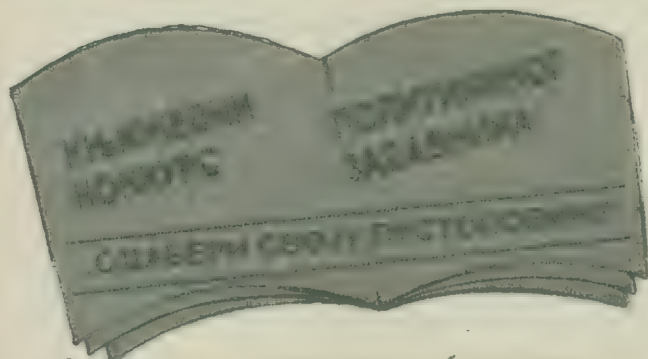

Запазили сте да у претходна три броја задаци нису били тешки. Важно је да пустите машти на вољу и уз помоћ ње уловите у нову пустоловину. Данас објављујемо **четврто** коло са одломком романа **„Забрањени замак" Едварда Пакарда** из библиотеке „Одабери своју пустоловину" у издању **„Народне књиге"** из Београда.

Пошто прочитате одломак – погледајте упутства и напомене.

Четврти роман из библиотеке „Одабери своју пустоловину"

ЕДВАРД ПАКАРД

ЗАБРАЊЕНИ ЗАМАК

Кратак садржај: Ниси веровао у приче о времеплоној пећини све док једнога дана ниси случајно упао у њу. Призор који си угледао био је неверoватан. Седео си на сред широког поља у близини високог храста. Не препознајеш место. Приближавају ти се два коњаника под оклопима. Сад више не знаш ни који би век могао бити. Сакриваш се иза једног џбуна. Оклопници се заустављају. Очигледно је да желе да се одморе у хладовини старог храста. Из њиховог разговора сазнајеш да траже Забрањени замак јер је краљ Хенри обећао награду пола краљевине Велс ономе ко га открије. Желиш да им се придружиш. Међутим, оклопници посумњају да си шпијун и одводе те у тамницу замка Котвин. Од једног заточеника сазнајеш да ће те вероватно спалити на ломачи или обесити. Може се спасти само онај ко успе да пронађе Забрањени замак. Одлучујеш да од судије тражиш, као последњу жељу, да ти каже загонетку. Жеља ти је услишена. Судија ти казује загонетку која гласи: „Негде на југу, где је цича зима и где оно што падне тамо и остане, наћи ћеш оно што није то што јесте". У међувремену стражари су припремили ломачу.

*

„Станите! Имам решење загонетке!" кажеш.

Џелат се смеје. Маше запаљеном бакљом испред твојих очију. Изненада приступи судија.

„Заустави погубљење!" каже гласно.

„Али", узвикне џелат, „осуђеник покушава да добије на времену".

„Могуће", каже судија, „али осуђеник не личи ни на једног којег смо досад видели. Можда је чаробњак. Овај странац је можда онај који уме да реши загонетку."

Витезови и даме почињу да скандирају: „На ломачу! На ломачу!"

Ипак, судија те води из дворишта и кроз засвођен улаз иза којег су велика храстова врата која чувају два човека с тешким мачевима и штитовима. Један од њих отвара врата и судија те уводи у велику осмоугаону одају коју осветљавају прозорска окна при врху грубих камених зидова. На челу дугачког храстовог стола седи краљ Хенри главом. Радознало те гледа, гладећи дугу шиљату браду. „Никад нисмо били толико срећни као сада, када смо сазнали да имаш решење загонетке", каже он. „Дакле, реци нам како гласи!"

Очајнички покушаваш да смислиш одгонетку. Размишљаш о првом стиху загонетке – **„Негде на југу, где је цича зима".** Коначно ти сине не једна него неколико идеја. Нормално је да буде топлије а не хладније када се иде на југ. Али на планинама може бити хладније, чак и кад се налазе јужније, и, наравно, на Јужном полу је најхладније".

„Забрањени замак је на југу", кажеш, „али високо у планинама, где је хладније."

Краљ почиње да се шета одајом. Срце ти лупа. Да ли ће те похвалити или ће те послати у смрт? Нагло се окрене, смешкајући се. „Има неке мудрости у том што кажеш. Знам да на југу Француске има планина виших од ма које у Енглеској, а њихови врхови покривени су снегом, док испод њих, у долинама, цвета цвеће. Али, шта је остатак одгонетке?"

„Размишљаш о следећем стиху загонетке: **„Где оно што падне тамо и остане"**, али тешко да и наслућујеш решење. Има ли то можда везе са сунцем на заласку? Сунце тоне иза хоризонта, а ипак остаје тамо где...

„Морамо отићи до јужних планина", кажеш. „Тада ћу моћи да вам кажем."

Краљ се намргоди. Дубоко уздахне и каже: „Добро. Обезбедићу брод који ће те превести у Француску – дан и по путовања од Довера, уз повољан ветар. С тобом ће поћи гроф од Кента и три моја најбоља витеза. У међувремену ћу сакупити војску – довољно људи да освоје замак – па ћемо кроз недељу дана кренути за вама. Ускоро ће цела Европа бити моја!" Лице му озари широк осмех. Онда, показујући прстом на тебе, каже: „Али ако не нађеш Забрањени замак, гледаћу те како висиш с највећег дрвета у Енглеској!"

Избегнута казна.

УПУТСТВА И НАПОМЕНЕ

Читаоцима који желе да се опробају у писању пустоловних текстова пружамо две могућности: **Прва могућност** је да, пошто прочитате овај одломак романа „Забрањени замак", ставите се у положај главног јунака и започету пустоловину завршите онако како ви желите.

Друга могућност је да опишете неку доживљену или измишљену пустоловину.

У оба случаја ваш текст **не сме да буде дужи од две куцане** странице на машини (једна страница 25 редова).

Све маштовите читаоце који напишу пустоловни текст (према првој или другој варијанти) очекује једна од 78 вредних и занимљивих награда – у сваком колу по једна прва, десет других, једна трећа и специјална награда за школу чији ученик освоји прву награду.

ПРИЛИКА ЗА СВЕ ЧИТАОЦЕ

Сваки читалац, без обзира да ли учествује у конкурсу, који у књижару „Народне књиге" донесе овај **жетон** или га са својом адресом пошаље на адресу: „Народна књига", Тадеуша Кошћушка 82, 11000 Београд, кад купи или наручи девет књига, десету добија бесплатно. Купљене књиге добија уз **специјални попуст** издавача а њих можете одабрати према списку који објављујемо на страни ......

ПОСЕБНО УПОЗОРЕЊЕ

Књиге библиотеке „Одабери своју пустоловину", из којих објављујемо одломке за конкурс, однедавно можете купити и на свим киосцима на којима купујете „Политикин забавник".

НАГРАДЕ ЗА НАЈБОЉЕ РАДОВЕ

ПРВА – ВЕЛИКА ИЛУСТРОВАНА ИСТОРИЈА СВЕТА у четири тома
ДРУГА – ДЕСЕТ НАГРАДА ПО ДЕСЕТ КЊИГА
ТРЕЋА – БИБЛИОТЕКА „ОДАБЕРИ СВОЈУ ПУСТОЛОВИНУ" 6 књига
СПЕЦИЈАЛНА НАГРАДА ЗА ШКОЛЕ – ДВЕ БИБЛИОТЕКЕ: „ОДАБЕРИ СВОЈУ ПУСТОЛОВИНУ И „ЗВЕЗДАНА СТАЗА" обе по 6 књига.

Поред тога најбољи радови ће бити објављени у „Политикином забавнику" и хонорисани.

КАКО СЕ ШАЉУ РАДОВИ

Ваше текстове за конкурс можете слати одмах после сваког кола, а најкасније до 10. новембра 1984. године. Специјални жири прегледаће све радове по завршетку конкурса и прогласити најбоље.

На полеђини свог рада залепите купон који објављујемо у сваком броју и на њему читко упишите своје име, презиме, улицу и број, поштански број и место и пошаљите на адресу: „Политикин забавник", Македонска 29, 11001 Београд, поштански фах 124 са назнаком „ПУСТОЛОВИНА".

НЕ ЗАБОРАВИТЕ: **жетон** вам служи за куповину књига а **купон** за учешће на конкурсу!

У ИДУЋЕМ БРОЈУ ПЕТО КОЛО.

КУПОН БРОЈ 4

Име и презиме

Улица и број

Поштански број и место

Ове књиге можеш да купиш уз жетон

БИБЛИОТЕКА „ГРИФОН"

1. П. Милојевић:	О ЉУДИМА И ЂУДИМА	250.–
2. Ј. Ћирилов:	РЕЧНИК НОВИХ РЕЧИ	320.–
3. С. Лукић:	КИНЕСКИ ПЕЧАТ	280.–
4. Б. Тирнанић	БЕОГРАД ЗА ПОЧЕТНИКЕ	300.–
5. Е. Канети:	СРЦЕ КОЈЕ КУЦА НА ДАЉИНУ	250.–
6. В. Бајац:	„ТРИП" – ВОДИЧ КРОЗ САВРЕМЕНУ АМЕРИЧКУ ПОЕЗИЈУ	350.–
7. Д. Витошевић:	ЈА МИСЛИМ ДРУКЧИЈЕ	450.–
8. А. Дероко:	А ОНДАК ЈЕ ЛЕТИО ЈЕРОПЛАН НАД БЕОГРАДОМ	350.–
9. С. Ј. Лец:	НЕОЧЕШЉАНЕ МИСЛИ	300.–
10. М. Влајчић:	ЋУТИ И ПЛИВАЈ ДАЉЕ	450.–
11. И. Чоловић:	КЊИЖЕВНОСТ НА ГРОБЉУ	350.–
12. И. Б. Сингер:	ИЗГУБЉЕН У АМЕРИЦИ	500.–
13. М. Кларин	ЧЕКАЈУЋИ ВЕЛИКОГ БРАТА	400.–
14. Д. Симић:	ГАНДИ	600.–

БИБЛИОТЕКА „ГАМА"

15. М. Капор:	СЕНТИМЕНТАЛНО ВАСПИТАЊЕ	1.000.–
16. З. Живковић:	САВРЕМЕНИЦИ БУДУЋНОСТИ	900.–
17. Д. Андрић:	СТЕРЕО СТИХОВИ	750.–
18. Д. Ражић:	ВЕШТИНА СЕНЧЕЊА	830.–

БИБЛИОТЕКА „САВРЕМЕНА СВЕТСКА ПРОЗА"

19. А. Боске:	МАЈКА РУСКИЊА	450.–
20. М. Сабо:	СТАРИНСКА ПРИЧА	600.–
21. Х. Р. Хименес:	СИВАЦ И ЈА	250.–
22. Х. Бел:	ПРЕЧЕСТО ОДЛАЗИШ У ХАЈДЕЛБЕРГ	300.–
23. А. Кобо:	ЖЕНА У ПЕСКУ	350.–
24. Г. Аполинар:	ОСНИВАЧ ЈЕРЕСИ	360.–
25. Ч. Ајтматов:	ПЕГАВИ ПАС, РАНИ ЖДРАЛОВИ	650.–
26. Ј. Јевтушенко:	ЈАГОДНИ ПРЕДЕЛИ	750.–
27. Б. Окуџава:	МЕРСИ, ИЛИ АВАНТУРА ТАЈНОГ АГЕНТА ШИПОВА	560.–
28. Ч. Милош:	ОСВАЈАЊЕ ВЛАСТИ	500.–
29. Џ. Штајнбек:	СЛИКЕ ИЗ МОНТЕРЕЈА	490.–
30. Б. Вогнер:	ПУТ ЗА БРАЛГУ	550.–
31. Ч. Ачебе:	НАРОДСКИ ЧОВЕК	420.–
32. Г. Г. Маркес:	ХРОНИКА НАЈАВЉЕНЕ СМРТИ	450.–

БИБЛИОТЕКА „САВРЕМЕНИ ЈУГОСЛОВЕНСКИ ПИСЦИ"

33. М. Глигоријевић:	СТРАСНА СЕДМИЦА	180.–
34. Р. Смиљанић:	ЉУБАВНЕ ИСПОВЕСТИ СОФИЈЕ МАЛОВРАЗИЋ	120.–
35. Ж. Команин:	ПРОВАЛИЈЕ	160.–
36. В. Паскаљевић:	УКУС СТИДА	300.–
37. Ч. Станковић:	ЖАРИШТА	250.–
38. М. Рацковић:	ГЛАСНИК	320.–
39. Р. Војводић:	СПОМЕНИК	320.–
40. М. Рацковић:	БАКЉАДА	700.–
41. В. Ивановић:	ЖЕСТОКОГА СРЕДИШЕ	300.–
42. В. Сушић:	СТРАХ У МОСТАРУ	280.–
43. М. Стојановић:	ИЗЛИЗАНЕ ГУМЕ	320.–
44. Д. Ненадић:	ВРЕВА	300.–
45. Д. Ненадић:	КИША	250.–
46. Д. Ненадић:	ПОПЛАВА	300.–
47. С. Цунић:	ОБРОК	300.–
48. В. Јовичић:	БИО ЈЕДНОМ ЈЕДАН ЧОВЕК	650.–
49. З. Мајдак:	ДАСКЕ ЗА СУНЧАЊЕ	480.–
50. М. Станковић:	ГУТАЧИ МАГЛЕ	400.–
51. В. Лубарда:	ПРЕОБРАЖЕЊЕ	100.–
52. Д. Михаиловић:	УВОЂЕЊЕ У ПОСАО	300.–

Жетон важи до краја 1984. године

ЈОШ ЈЕДАН МИТ ЈЕ СРУШЕН

ИСПАО ИЗ ГНЕЗДА,

ПЕЛИКАНЕ ЈОШ ОД СРЕДЊЕГ ВЕКА СМАТРАЈУ УЗОРОМ РОДИТЕЉСКЕ ЉУБАВИ И СПРЕМНОСТИ НА СВАКУ ЖРТВУ. СУРОВИ УСЛОВИ ЖИВОТА У АФРИЦИ ПОЛАКО РАЗБИЈАЈУ ОВО ВЕРОВАЊЕ

Гнездо је већ дуже време тесно за два мала пеликана. Један ће морати да га напусти. Својим тешким кљуновима, налик на копља, почели су битку која је трајала све док старији брат није успео да из гнезда изгура млађег...

Падајући неочекивано с велике висине несрећни птић није успео да се задржи на некој од грана. Потпуно неприпремљен, али руковођен нагоном, раширио је крила и силом прилика опробао се у првом лету. Промицао је између крошњи, падајући све ниже. После једног прилично смелог заокрета ударио је у грану на којој су, у својим пренатрпаним „замковима", чучали други млади пеликани. И ту се зауставио.

Пошто их је тресак узнемирио, становници гнезда истегли су дугачке вратове и свом рођаку упутили радознале погледе. Десетак минута касније неискусни летач, изгребан и рашчупан, поново је развио крила и некако успео да се пребаци на једно осушено стабло.

Доле се о њему нико неће бринути и никоме неће пасти на памет да га нахрани.

Испао је из гнезда и истог часа избрисан из родитељског сећања.

Увече је дошао леопард... Ујутро га више није било.

Шампиони ружноће

Да би разликовали две врсте афричког пеликана, научници су једног назвали црвени, а другог ружичасти. Црвени није црвен већ сив (испод крила има понеко црвенкасто перо), а ружичасти је на први поглед сасвим бео!

Ове две врсте пеликана међусобно се разликују пре свега по понашању. Хране се искључиво рибом, али црвени у лов иде најрадније сам, док овај други не може без друштва. Летећи у јату облика латиничног слова U, њих педесетак спушта се на воду попут живе мреже – као по команди, савршено увежбани, отварају кљун с врећом која прима и по

ИЗБРИСАН ИЗ СЕЋАЊА

десетак литара воде и убрзо затим израњају на површину. Вода истиче, а у кљуну остају рибе. Понекад не улове ништа. Све у свему, пеликани дневно из језера изваде десетак тона рибе!

Кад дође време да се легу млади, пеликани се понашају различито: црвени се гнезди на дрвећу, понекад далеко од воде и по педесет километара, а ружичасти на земљи, у групи. На једном месту бива и до три хиљаде парова. Иако их има мање, црвени пеликани на дрвећу, у те дане, праве паклену буку. Међутим, дружељубиви су и не сукобљавају се с комшијама – другим птицама. Догоди се да се у гомили разјапљених уста која чекају храну, измешају кљунићи пеликана и рода.

Јаја се отварају после равно тридесет дана а у једном гнезду нема их никад више од три. Голуждрави птићи, према којима је ружно паче прави лепотан, добијају перје тек у трећој недељи живота.

Првих тридесет дана крај младунаца, крупних и угојених као да су пилићи с фарме, дежура по један од родитеља. Чува их од грабљивица, увек спремних за напад. Најчешће су то степски орлови, лешинари или мајмуни бабуни.

Не остављајте нас!

Призор у колонији која врви од младунаца је непоновљив. Кад зажари сунце, готово изнад сваког гнезда стоје одрасли с раширеним крилима. Праве хлад најмлађима. Они мало одраслији препуштени су себи – дахћу као пси.

Ужина је у предвечерје. Старији младунци осете родитеље на даљину, издужују врат у том правцу, пијучу и одмах се бацају на браћу. Унапред им дају до знања да с њима неће ништа делити. У гнездима настаје хаос.

Разочарани птић исказује свој бес тако што сам себе кљуца у крила, до крви, испуштајући при том крештав крик, сличан крекетању жабе.

Пре него што полети Pelicanus rufescens (име под којим је познат научницима од 1789. године) је тежак око шест килограма. Родитељи га још неко време хране. Заједно га држе на оку, укупно сто дана.

Средином септембра већина младунаца, заједно с одраслима, напушта место рођења. Пеликани који су се касно излегли не могу да оду с њима. Иако су нејаки и не могу да лете, родитељи их, без потреса и туге, остављају и одлазе. Незаштићене птиће чека лагана смрт од глади... Или брза од лешинара.

Диего ВАРАГИЋ

ЦРВЕНА ОБМАНА

Pelicanus crispus кога има у југоисточној Европи и у Азији, све до Кине, једна је од највећих птица. Има око 13 килограма и распон крила од скоро три и по метра.

Кад крену у сеобу, пеликани могу да лете и по девет часова непрекидно. Превале по 500 километара на дан.

Вековима већ пеликан за многе народе представља симбол материнске љубави – спремности родитеља да раздере сопствене груди како би крвљу утолио жеђ својих младунаца! Али, то је само бајка. Највероватније настала по црвеној мрљи која се код неких врста на грудима појављује у време парења.

Ипак, ако млади пеликан успе да издржи непријатељство браће и преброди све опасности првих дана живота, не мора више да се боји ниједног природног непријатеља.

ХИТ

„ШТА ЉУБАВИ ПРЕОСТАЈЕ ДА УРАДИ"(What's Love Got To Do With It)

Пева: Тина Тарнер

You must understand
Trough the touch of your hand
Makes my pulse react
That it is only the thrill
Of boy meeting girl
Opposites attract
It is physical only logical
You must try to ignore
That it means more than thet

What's love got to do, got to do with it
What's love but a second hand emotion
What's love got to do, got to do with it
Who needs a heart when a reart can be broken

It may seem to you
That I'm acting confused
When you're close to me
If I tend to look dazed
I read it someplace
I've got couse to be
There's a phrase that fits
But whatever the reason
You do it for me...

● ДИСКОГРАФИЈА ●

IRON MAIDEN

Наша рубрика је овај пут посвећена једној од најпопуларнијих светских тешко-металних група, саставу Iron Maiden.

14. април 1980: „Iron Maiden" (група у саставу: Стив Харис – бас, Дејв Мареј – гитара, Денис Стартон – гитара, Клајв Бар – бубњеви и Пол Ди Аноглас)

2. фебруар 1981: „Killers" (уместо Дениса Стратона гитару свира Адријан Смит)

22. март 1982: „Number Of The Beast" (уместо Пола Ди Ана певач је постао Брус Дикинсон)

16. мај 1983: „Piece Of Mind" (уместо Клајва Бара бубњар је Нико Мек Брејн)

27. август 1984: „Powerslave" (иста постава)

У ЖИЖИ: ТИНА ТАРНЕР

ЊЕНА ТРЕЋА МЛАДОСТ

ТРОСТРУКА БАКА И МАЈКА ТРОЈЕ ДЕЦЕ ОДОЛЕВА – НЕ ГОДИНАМА ВЕЋ ДЕЦЕНИЈАМА

Колико тачно има година Тина Тарнер (Tina Turner)? Изгледа да је стање залеђено на броју 46. Наиме, већ подуже у сваком тексту о овој изузетној певачици стоји напомена „упркос 46 година она и даље младалачки одолева најезди млађих снага и нових стилова". Средином шездесетих освојила је популарност уз мужа Ајка Тарнера када је серијом хитова задобила епитет „нове и различите звезде". Током седамдесетих постала је солиста, снимила улоге у два филма и обилазила свет представљајући свој атрактивни концертни програм. Временом се доста удаљила од топ листа.

Када су је почели заборављати она се нагло почетком ове године реактивирала. Прво је снимила изузетну верзију старог хита „Останимо заједно" и вратила се у врх да би недавно објавила албум „Приватна играчица (Private Dancer) са којим је изазвала одушевљење међу стручњацима и младом публиком. У раду око овог албума помогли су јој многи познати музичари а насловну песму написао јој је и одсвирао Марк Нофлер. Занимљиво је чути како Тина пева нове верзије одавно познатих песама „Покажи мало поштовања", „Не могу да зауставим кишу", „У помоћ" и „1984".

Овог момента Тина је раме уз раме са Ани Ленокс, Денис Вилијемс, Синди Лопер,Неном... Ко је то смео да тврди пре годину дана?

МУЗИЧКИ ПОЈМОВНИК

Х

ХАРМОНСКИ ИНТЕРВАЛ
једновремено звучање два тона различита по висини. Хармонски интервали служе као грађа за формирање акорда.

ХОР
ансамбл певача који пева једногласну или вишегласну вокалну композицију. Према врсти гласова постоје четири основна типа: мешовити, мушки, женски и дечији.

ХОМОФОНИЈА
такав систем односа између деоница вишечланог става у којем једна од деоница динамички, колористички и изражајно доминира, док су остале деонице њој подређена пратња

ХУМОРЕСКА
краћа инструментална композиција шаљивог, гротескног или хумористичког карактера. Најчешће је писана у слободној форми за један инструмент (клавир) или инструмент са пратњом (виолина, клавир).

УСАМЉЕНИ ВУК

Велико изненађење за све познаваоце прилика у рок-свету била је прошлогодишња свађа певача Питера Вулфа са остатком његовог матичног, J. Geils Banda. Све се завршило тако што је Вулф избачен из састава у коме је провео готово 15 година. Но, како су се ствари даље развијале изгледа да се Питер, иначе бивши муж чувене глумице Феј Данавеј, боље снашао од својих бивших колега, јер од њих још нема ни трага ни гласа, а Вулф тренутно постиже запажен тираж својим првим соло албумом „Lights Out".

CAPTAIN SENSIBLE

Име: Рејмонд Барнс.

Надимак: Кептен Сенсибл (Осетљиви капетан) јер нисам ни капетан нити претерано осетљив.

Рођен: у Лондону, Енглеска.

Живи: код маме и тате. Врло сам срећан код њих.

Омиљени простор: купатило. Обожавам купање. Могао бих сате да проведем у кади са мојим касетофоном.

Плоче: Сид Берет, Џими Хендрикс, Pink Floyd, Imagination...

Љубимци: имам зеца кога зовем Зец 2 и мачку коју зовем Мачка.

Задовољства: уживам када пишем песме и разговарам са интелигентним људима.

Страх: страх од летења. Увек покушавам да путујем возом или бродом. Никад не знаш с авионима – пилот се можда посвађа са женом и одлучи да је свему крај...

НЕ ПЉАЧКАЈ СУСЕДА СВОГА

Неки лопови заиста немају среће. Двадесетшестогодишњем Раселу Гејеру се десило да га одмах ухвате, ухапсе и оптуже за покушај пљачке.

Претходно је доживео понижавајуће искуство да га „среди седамдесетчетворогодишња Анцели Бускарино чију је кућу и покушао да опљачка. Неустрашиву Анцели пробудио је врисак четрдесетшестогодишње ћерке коју је провалник пробудио. Уместо да вришти, баки-

ца Бускарино излетела је из собе на првом спрату, шчепала провалника за косу и гурнула га низ степенице. Пошто се прописно угруван коначно приземљио, малерозни Расел је побегао, али не довољно брзо да га његове сусетке не препознају и не пријаве полицији.

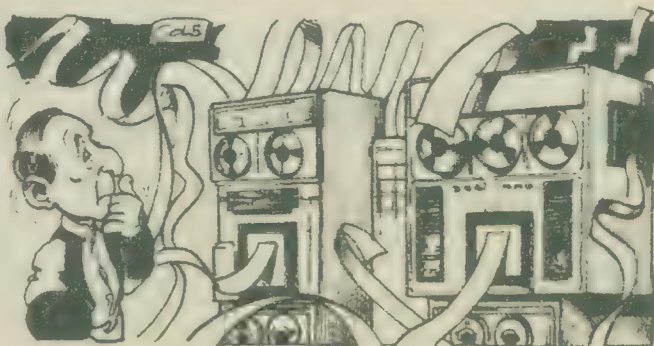
Старо правило каже: нико не може да буде светац и лопов у свом крају.

ВЕЛИКА ДЕЦА И МАЛИ РОДИТЕЉИ

Дечији психолог Џон Смит управо је завршавао чланак за један амерички часопис у коме редовно даје савете родитељима. Садржај овог написа укратко би могао овако да се препричa: данашња деца су врло несамостална и незрела. А за то су криви сами родитељи – не пуштају децу ни корака од себе, стално их контролишу и дрхте над њима, не дају им никакву слободу нити самосталност.

Да би примерима поткрепио ова своја размишљања, Смит је одлучио да позове телефоном неке своје познанике који имају децу и можете замислити колико је био запрепашћен кад је у девет увече у кућама затекао само – децу. На питање где су им родитељи, приближне одговоре најбоље је казао мали Дејвид:

– А ко би то знао. Стално некуд излазе и скитају. Ја сам спремио вечеру и чекам их...

БИРОХАРТИЈА

Колико је само обећања изговорено кад су у администрацију увођени електронски апарати. Између осталог и ово: кад компјутери буду обрађивали податке, потрошња хартије ће се многоструко смањити. А шта се десило? Електронски апарати у САД 1982. године потрошили су огромну количину хартије од које би се дало направити четири милијарде страница за куцање на писаћој машини. Предвиђа се да ће ова потрошња до 1992. порасти још за пет пута!

Бирократи не испуштају ствар из својих руку. Рачунари раде по програмима које они праве.

Да би оставила утисак бирократија мора да се представи и као бирохартија.

НИЈЕ ОКЛАГИЈА СВЕ ШТО СЕ КОТРЉА

Совјетска грађанка Александра Лоипатина заиста није радила ништа опасно по живот: кувала је кромпире и то у сопственој кухињи. Много јој се журило, па је одлучила да лонац поклопи, а поклопац притисне оклагијом како од кључања не би поскочио.

Грађанка Александра је, на сву срећу, на тренутак прешла у собу и у том часу иза својих леђа зачула страховиту експлозију која је потпуно разорила кухињу. Тако је коначно сазнала да је оно што је годинама употребљавала као оклагију – немачка мина из другог светског рата.

ЛИЦЕ МЕСТА ТУ, КОЊА НЕМА...

Уопште није обавезно да се човек, кад је у аутомобилу, судари с другим аутомобилом. Питер Кнуп из Јужноафричке Републике, рецимо, налетео је на нилског коња. То га је начисто избезумило: како да докаже да није пијан, јер се у противном излаже опасности да подлегне изузетно строгим казнама за вожњу у припитом стању.

Како у себи није имао ни кап алкохола, Питер је брже боље одјурио до првог лекара који му је издао одговарајућу потврду. Потом је, сходно свом огромном поштовању закона, о незгоди обавестио саобраћајну полицију. Закону одани Питер могао је себи да поштеди толико јурцање и нервирање. Када је полиција стигла на лице места, место је још било ту, али не и нилски коњ. Он је, незнатно озлеђен, одшетао.

РОЂЕНДАНСКИ РАЧУНАР

Лако је заборавним мужевима у Јармут Порту у Масачусетсу. Само се учлане у клуб „Подсетићу вас" и суза и сцена због заборављене годишњице брака или рођендана нема. Уместо њих, сећа се Доналд Вуде власник клуба „Подсетићу вас" који је уједно и врло уносна фирма.

За врло приступачну суму Доналд ће уместо необавезне и заборавне муштерије у назначене датуме послати честитку, бомбонијеру, цвеће, чак и веома личне поруке.

Жене мање заборављају важне датуме, па се зато ређе и учлањују у клуб. Међутим, оне се често обраћају Доналду Вуду у настојању да запале стару ватру. Најчешће то чине на следећи начин: прво му издиктирају значајне датуме, онда му кажу какве поклоне за те прилике желе, а потом Доналд рачун проследи мужу. За сада се, кажу, ни један није побунио.

А откуд Доналду тако савршено памћење? Од компјутера. Сви датуми се убацују у компјутер који памти за све.

НЕПОГРЕШИВА ПРАВИЛА

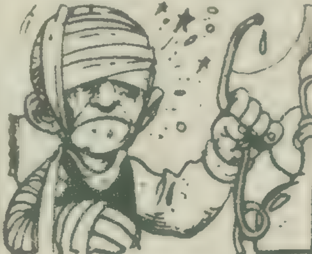
Напис у једној хјустонској компанији за нафту: ПРАВИЛО БР. 1 – Шеф је увек у праву.

ПРАВИЛО БР. 2 – Ако шеф није у праву, погледај правило број 1.

ПРЕБИЈЕНИ ЧУДОТВОРАЦ

Свашта људи тврде па остану живи. И Чин Хсјанг Пенг с Тајвана је остао жив, али га је ипак сустигла нешто тежа казна него што је заслужио: ем чучи у затвору због покушаја обмане, ем је у једном јединoм дану изгубио пријатеље.

Што се затвора и обмане тиче, ту је све јасно: Чин Хсјанг је тврдио како је у стању да обичну воду претвори у бензин. С пријатељима ствари стоје овако: позвао их је једно-

га дана да им прикаже своју вештину. Дошли су, гледали, установили да је уместо обећаног бензина произвео дестиловану воду и у бесу га колективно, али поштено испребијали.

ИСКОРИШЋЕНА МРЖЊА НАЦИСТИЧКИХ ГЛАВЕШИНА

ПРОПУСНИЦА ЗА ШПИЈУНА

Док је тог суморног и прохладног октобарског дана 1944. године у Берлину киша лила као из кабла, један човек у белом кишном мантилу журним кораком ушао је у зграду Рајха. Брзо се попео до канцеларије шефа немачког Гестапоа Хајнриха Химлера и није дуго чекао.

– Бићете прим љени. Овуда, молим! – тргао га је из размишљања глас официра.

Неколико тренутака касније угледао је Химлера који му је ишао у сусрет раширених руку.

– Драги Ерик, радујем се што вас видим иако ћу морати да вас разочарам. Наша продаја нафте Шведској обуставља се до даљњег. Тешко ми је да вам то кажем, али у питању су посебни разлози.

– ВАША ЖЕНА ЈЕ ТЕШКО БОЛЕСНА, ОДМАХ СЕ ВРАТИТЕ! – ГЛАСИО ЈЕ СПАСОНОСНИ ТЕЛЕГРАМ ЗА ПОСЛОВНОГ ШВЕЂАНИНА У КОГА ХИМЛЕР НИКАД НИЈЕ ПОСУМЊАО

Провокација је успела!

Дошљак је знао који су то разлози, али се правио невешт.

– Жао ми је због насталe ситуације – узвратио је гледајући Химлера равно у очи.

– Спреман сам, међутим, да вам предложим један план који сам изнео и господину министру иностраних послова Немачке Рибентропу, а који је он одбио. Ради се о подизању фабрике вештачког бензина у Шведској која Немачку неће много коштати. Овде имам елаборат. Ако желите...

Застао је пажљиво процењујући утисак својих речи. Одавно је знао за мржњу између Рибентропа и Химлера. Зато му ваљда и није било тешко да код вође Гестапоа изазове жељену реакцију. Провокација је успела! Осим тога, знао је врло добро да су последња савезничка бомбардовања уништила готово половину немачких рафинерија које су једна за другом одлетеле у ваздух. Немачки авиони и тенкови без те драгоцене течности претворили су се у гомиле неупотребљивог гвожђа а на поправљању порушених рафинерија било је ангажовано око 350.000 Немаца који би на фронту добро дошли.

Најзад је извадио папире из ташне и разасуо их по столу. Били су ту, поред уредних записника са састанака шведских стручњака, још и план фабрике, мишљење шведских банкара, као и низ других поверљивих докумената. Ни Химлер ни његови стручњаци, касније, нису могли приметити да су сва документа у ствари лажна. Био је то врхунац фалсификата – мамац који је сујетни вођа Гестапоа лако прогутао и дао сагласност за подизање фабрике.

Када је напустио зграду Рајха, Ерик је са собом носио тек добијену пропусницу, издату лично од шефа Гестапоа Химлера а на име Ерика Зигфрида Ериксона, којом му се допушта да несметано путује по територији Рајха. Посебно му се дозвољава разгледање рафинерија нафте које су у то време биле изузетно строго чуване.

Поверљиви Химлеров саговорник стварно је био шведски грађанин, а и име му је било оно наведено у пропусници. Био је то Ерик Ериксон, директор великог друштва за увоз нафте, који је у другом светском рату извео једну од највећих шпијунских акција.

Све је почело децембарске вечери 1939. године, када је Ериксон срео у Стокхолму свог пријатеља америчког амбасадора Штајнхарта. Ериксон је у пословном свету оних који баратају петролејом важио као изузетно способан и утицајан а био је познат и као противник нацизма. Амерички амбасадор затражио је од њега да сарађује са савезницима и није му било тешко да га на то приволи.

Човек кога се одричу

Ериксонов задатак састојао се у томе да као послован човек набави овлашћење за несметано путовање по Немачкој, да отвори очи и уши и пажљиво бележи сва места где се у Немачкој налазе рафинерије нафте. Међутим, игра је могла да почне тек 18 месеци после тог сусрета, када је рат захватио и већи део света.

Када је коначно приступио извођењу свог плана, за пут у Немачку била му је потребна виза али и карактеристика врсног нацисте. Сва његова настојања да се приближи трговинском аташеу у Стокхолму Улриху остајала су без резултата. Немац је био крајње хладан и неповерљив, па је Ериксон почео умерено али систематски да хвали нацизам и диви се великом Рајху. Дружио се са нацистима и иступао као прави поборник нацизма. Истовремено се приказивао и као безобзирни трговац нафтом коме је свеједно с ким тргује ако новац пристиже. Код својих сугражана и познаника све више је изазивао гнушање и презир. Пријатељи из Америке, где је дуго живео, јавно су га се одрекли.

Прилика да раскрави леденог Улриха пружила му се једног дана док је ручао у једном ресторану у коме је за суседним столом седео аташе Улрих. У ресторан је изненада ушао Ериков пријатељ из ђачких дана, иначе Јеврејин, и упутио се право његовом столу. Уместо поздрава Ериксон му је хладно одговорио:

– Не желим да имам било какве везе са Јеврејима! Ослободите ме вашег присуства!

Запрепашћени човек није могао да верује. Ни Ериксону није било пријатно, али била је то игра у којој за несрећног Јеврејина није било места. После овог помоћ је дошла неочекивано и од шведског принца Карла Бернардота који је пристао да сарађује са Ериксоном. Уз његово име и племићку титулу ишли су и викенди за Улриха и његовог колегу Котнера.

На викендима код принца Карла Ериксон је вешто придобио Котнера и успео да извуче визу за Немачку, о чему Улрих није знао ништа. Са уредном визом у џепу најзад је стигао у Берлин, пошто је претходно издржао сва унакрсна питања гестаповаца.

Знајући да сам не може много да учини и да је неопходно, упркос ризику, да у мрежу увуче и неколико Немаца, сетио се свог старог пријатеља познатог немачког петролејског магната Герхарда фон Олденбурга који је још пре рата испољавао отворену мржњу према нацистима. После прве боце коњака барон је развезао језик. Пристао је на сарадњу али под једним условом: тражио је од Ериксона писмену потврду да помаже савезнике, злу не требало.

Пуни погоци

За свој план Ериксон је придобио још једног Немца: био је то Ото Холц, прави чиновнички мољац који је радио у рафинерији нафте у Хамбургу и због тога могао да пружи драгоцене податке. Отова жена била је затуцани нациста а њихов једанаестогодишњи син Ханс, припадник Хитлерове омладине, због Фирера би издао и оца и мајку. Ото Холц је пристао да даје податке, али је и он тражио потврду из које се види да помаже савезнике. Дати је угледном барону Герхарду и није велики ризик. Али учинити то исто с чиновником Холцом, поред овакве жене и детета, значило је лудост. Још једном је Ериксон потписао и још једном ставио главу у торбу.

Своје време у Немачкој проводио је у сталним путовањима и обиласцима рафинерија у којима је потписивао уговоре о размени немачке нафте за шведску руду. Немачка је веровала да има користи од њега и он је све више постајао „њен" човек. Истовремено Ериксон путује редовно у Шведску где нико није ни слутио да он сваки пут доноси савезницима непроцењива обавештења о немачким рафинеријама нафте.

И док су се у очајању Немци хватали за главу, а телефони бесомучно звонили, сталне експлозије кидале су утробу земље. Био је то пакао у коме се чинило да гори Немачка.

Већ је готово половина немачке петролејске индустрије била уништена тонама савезничких бомби када је Ериксону саопштено да за њега у Немачкој више нема посла. Немци нису имали довољно нафте ни за себе. Разумљиво да даље задржавање у Немачкој није имало оправдања и да је само могло да изазове сумњу.

Размишљајући о даљој операцији, савезници су дошли на идеју да понуде Немцима изградњу фабрике. Зато се оног кишног ок-

тобарског дана, када прича почиње,Ериксон обрео код Химлера одакле је нешто касније изишао са специјалном пропусницом која му је обезбедила кретање по целој Немачкој и приступ најповерљивијим објектима. На основу лажних докумената које су израдили савезници, Химлер је прихватио изградњу тобожње фабрике вештачког бензина у Шведској. Мамац је био исувише крупан да би велики вођа Гестапоа могао да га одбије. Ериксон је своје редовне обиласке рафинерија могао да наставил

Мали Ханс је посумњао

За пословног Швеђанина ситуација се нагло изменила кад је у Хамбургу умро чиновник Ото Холц који је ко зна где крио потврду о помагању савезника, добијену од Ериксона. Требало је пожурити у Хамбург и дочепати се папира. Лакнуло му је кад је сазнао да су папири у банци. Представљајући се Отовој удовици кас Отов ортак још од раније, успео је некако да је убеди да му изда овлашћење за банку како би из ње подигао и средио Отове папире. Није ни приметио да га је на путу до банке пратио сумњичави мали Ханс који ником живом није веровао, па ни њему. Вешто се прикрадајући, дечак је нагло истргао Ериксону ташну из руку и дао се у бекство. Почела је јурњава улицама Хамбурга. Дечак је ипак савладан, а Ериксон потпуно исцрпљен скупио је задњу снагу да га убеди у своје пријатељство и одведе на сладолед и колаче. У погодном тренутку сјурио се до тоалета, извадио потврду и спалио је.

Круг се сужава

Ствар се за Ериксона коначно погоршала неколико дана касније кад је у први вечерњи сумрак срео у Лајпцигу старог познаника а сад истакнутог нацисту Шредера. Њега нико није могао преварити јер је овај добро познавао Ериксонова антинацистичка убеђења. Мрак је већ увелико пао кад су се растали. Ериксон је знао шта га чека и зато је кренуо натраг. Стигао је Шредера баш у часу кад је овај у телефонској говорници узбуђено говорио:

– Да... овде Шредер... долазим одмах! Ствар је од великог значаја! У питању је непријатељски шпијун...

То му је било последње што је изговорио. Са три ране од ножа скљокао се Ериксону у руке. У том тренутку поред говорнице је пролазио полицајац. Држећи једном руком Шредера, Ериксон брзо дограби телефонску слушалицу која се клатила.

– Хало, Герде! Франц је нешто пијан. Једва га држим. Да... да довешћу га.

Чекајући да се полицајац удаљи, Ериксон спусти Шредера на под, и набивши шешир на очи, брзим корацима изгуби се у мраку

Након два дана стигао му је телеграм из Стокхолма: „Ваша жена је тешко болесна! Одмах се вратите! – Доктор Гунар Петерсон”.

Већ сутрадан био је у Шведској. Мисија је била завршена.

Д. Е.

Илустровао БРАНА ЈОВАНОВИЋ

ПРЕДВОРЈЕ

ЧАСЛАВ ХРУШЧЕВСКИ

Илустровао ЖЕЉКО ПАХЕК

ИНЖЕЊЕР ЈЕ БИО НЕЗАДОВОЉАН, БИО ЈЕ УВЕРЕН ДА СУ ЉУДСКИ МОЗГОВИ СУВИШЕ ЛЕЊИ

Долазио је ту свакога дана, одлазио лифтом на тридесети спрат и на тераси ресторана уживао гледајући залив. Плажа је била препуна људи. Између мрких стена са леве стране и борове шуме са десне, грејало се на сунцу осам, а можда и десет хиљада вероватно интелигентних бића.

„Греју се" – размишљао је инжењер – „ови поклоници бога сунца, врло интересантна појава".

Шаролики костими жена изгледали су као цветови. Са висине свет је изгаледао сасвим другачије: облици, биље, зеленило траве, беле гриве таласа, ружичасти облаци, жућкасти песак и златна купола византијске цркве на обали. „Фантастична грађевина" – помислио је – „колико је у њој маште, какво богатство облика. Архитекта који је саградио мора да је генијалан. Људско биће поседује гигантски мозак. Просечан човек није чак ни свестан да има тако огромну снагу. Не зна да може стварати чуда. Само понеко доживи тренутак гenијалности. Одједном, као блесак муње. Већина то не доживи никад.

Затворио је очи. Плажа је нестала. Угледао је Палату Барбано, два реда јонских стубова у приземљу, коринтских на спрату, прелетео је изнад Библиотеке Светог Марка, у Падови се дивио дворишту Универзитета, у Женеви Санта Марији. „Прошао" је кроз зидове Лувра да погледа Валардија и пројекат монументалне краљевске гробнице Леонарда да Винчија.

Отворио је очи. Стручњаци кажу: „Људски мозак је превише сложен,сасвим непотребно за наше једноставне делатности". Греше. Људски мозак има тачно означену, а некада и ограничену сложеност. Шта то њима значи „за наше једноставне делатности"?

Једноставне и неразмршене су због тога што се људи не служе мозгом на прави начин. А можда то не желе? Само појединци покушавају више од уобичајеног? Да ли је Леонардо да Винчи био човек?

Инжењер је бацио поглед на плажу. „Осам а можда чак и десет хиљада њих лежи ту на врелом песку. Шта ли је у њиховим лењим мозговима?"

– Да ли су живи или мртви? – зачу познати глас.

– А то сте ви, докторе?

– Са ове висине људи не личе на људе. Одавде све изгледа другачије него тамо доле. Чак и дизалице на обали изгледају као скакавци ослоњени својим танким ногама на сићушне бродове. Нисте ми одговорили на питање: мртви или живи?

– Скоро мртви. Како тако непокретни могу да терају?

– Дошли су овде, на чист ваздух, да се одморе.

– Подсећају на фоке. Оне исто тако леже поред мора у колонијама.

– А ви, докторе, не идете никад на плажу?

– Не, ја само сарађујем с плажом. Захваљујући њој постојим. Читао сам да су некада нека људска бића сарађивала с паклом. Ова плажа је нека врста предворја пакла.

– Или раја, докторе. Тако леже и мисле. Полако, без журбе, сећају се свега што је прошло, замишљају све шта ће бити, плове у сопственој прошлости. Нисам вас никада видео на плажи.

– Више волим да шетам!

– По тераси ресторана?

– Да, одавде се види половина света.

– И људи!

– Да, и они. Долазим ту сваког дана као и ви. Ту смо се упознали, поред ове ограде.

– Да ли смо се упознали?

Доктор је скинуо наочаре.

– Без њих видим боље. Да ли вас то чуди?

– Не, наочаре ублажују снагу вашег погледа. Носите их да се људи не би плашили ваших очију!

– Значи, ви знате!

– Знамо то обојица.

– Ја нисам човек. Нисмо људи! Нико нас не чује? – погледао је около.

– Нико. Обојица смо посматрачи. Ви посматрате људско тело користећи привилегије лекара. Ја проучавам њихову душу.

– А где је њихова душа?

– Мозак, то је њихова душа.

– И колико сте сазнали о тој „души"?

– Мозак просечног човека ради као успорени филм, уколико уопште ради! Најчешће сањари о томе шта је било мало пре прошлог лета, пре годину дана или сања о томе шта би могло бити за годину дана. Додир са стварношћу је врло слаб, поремећен, краткотрајан. Чини ми се, да би се одговарајућим „космичким импулсом" могло ослободити нека шифра правог деловања. Кад би на пример сноп светла звезде X пао на одгова-

ПАКЛА

рајући склоп неурона мозга. Рецимо сноп светла месеца!

Па они су назвали „месечарима" појединце који реагују на ванземаљско зрачење.

– Читао сам у новинама да су успели да ухвате телескопом зрак звезде Арктур. Њено светло је пало на фото-ћелију и изазвало електронску славину. Укључили су повезане комплексе појачивача који су упалили хиљаду лампи, рефлектора, мотора. То је била само проба. На овој планети има доста извора енергије који могу изазвати неки ланчани процес.

– Сличан процес могуће је изазвати у људском мозгу!

– Ви тражите извор енергије? Хоћете да активирате мозгове свих ових људи?

– Да, хоћу да их оживим. Када гледам човека, видим велику кућу са пуно соба, а човек отвара врата само за предворје.

– Ви хоћете да помогнете људима? Да ли сте члан Комисије Космичке инжењерије за помоћ неразвијеним цивилизацијама?

– Да, тако некако.

– Не плашите се да изазовете неко зло!

Обојица су гледали залив, пристаниште, плажу. Облаци су заклонили сунце. Људи на песку су променили положаје. Поседали су, неколицина их је ушла у воду.

– Каква предузимљивост! – нашали се доктор.

– Знате, једном ме је врло љупка жена назвала мистиком. Када сам је питао шта то значи, рекла је: – Мистика је сазнање тајне постојања помоћу предосећања. Они то желе. Желе да сазнају ту тајну. Хоћу да им помогнем.

– Да ли је предосећање кључ за шифру мозга?

– Не кључ, то је калауз.

– Врата се могу отворити и једним мало јачим ударцем ноге.

– То би било грубо. Људски мозак је нежан. За њега је потребан провалник – виртуоз. Са њим треба поступати као са врло сложеном шифрованом брадавицом.

– Баш се припремам за улогу таквог провалника. Мој калауз ће бити још прецизнији од интуиције!

– Већ сутра?

– Тек сутра, ако узмемо у обзир, да развој мозга на тој планети траје близу два милиона година.

Дан је био сунчан и јако топао. Било је подне. На тераси на тридесетом спрату инжењер је постављао неко компликовано постројење.

– Могу да будем ту, поред вас. Шта то радите?

– Усмеравам сноп зрака из Толимана Б, знате оне дупле звезде, према плажи. Надам се да ћу пробудити најосетљивију тачку људског мозга. Отворићу сва врата. Пробудићу неискоришћене неуроне, покренућу цефализацију, мозак ће моћи да открије истину о себи...

Човек који је лежао на плажи помисли: „Сад видим да нисам ништа урадио у животу. То није био мој прави живот. Доспео сам тек до полуспрата". Уздахнуо је. Сунце је пржило без милости.

„Доста тог сунчања. Крајње је време да кренемо. Човек је изашао из воде и треба тамо да се врати. Тамо је његов прави смисао постојања" – помислило је одједном осам или можда десет хиљада људи.

Улазили су редом у море, пливали су, даље и даље... у истом правцу...

Били су срећни. У њиховом мозгу била је нека нова садржина.

Најзад су разумели све. Знали су како треба живети.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор ВеМак	ЗМИЈА ОТРОВНИЦА	ОДЛАЖЕЊЕ	МЕСТО У СРБИЈИ	ПРИЗНАЊЕ ГРЕШКЕ	ФИЛМСКА ГЛУМИЦА ГАРДНЕР	ДОНЕТИ НА СВЕТ ДЕТЕ	РИМСКА БОГИЊА СРЏБЕ
ПЛЕТАЧИ КОРПИ							
ОБЈАШЊЕЊЕ							
ОПСАДА ТВРЂАВЕ							
ДЕО ОТПЛАТЕ КРЕДИТА					ИГРАЧ „СЛОБОДЕ" СМАЈЛОВИЋ		ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАШЕ ГЛУМИЦЕ
СТАНОВНИЦИ АЗИЈЕ							
ДЕСНА ПРИТОКА САВЕ	РЕКА НА ДАЛЕКОМ ИСТОКУ У СССР						
РАД ЗА РАЗБОЈЕМ						„ЕАСТ" / ФРАНЦ. ГЛУМИЦА АЂАНИ	
НУЛА		ПОЗЛАТА (СТР.)	ПИСАЦ ВИКТОР ЦАР / ВЕЗА				
ДОМАЋА ЗЕРНА ЖИВОТИЊА				ПОЗАДИ / ФРАНЦ. ГЛУМАЦ КОНСТАНТИН			
ПРАМЕН КОСЕ							
ЈУДЕЈСКИ ЦАР, ОСВАЈАЧ ЈЕРУСАЛИМА					ГЛУМИЦА ДЕРЕК / ШАХИСТА ТИМАН		
МУШКО ИМЕ							
ГРЧКО СЛОВО				АЖДАЈЕ / АМОНИЈАКОВИ СПОЈЕВИ			
ЗНАК ЗА РУТЕНИЈУМ			НОВАЦ У ИНДИЈИ / СПРАВЕ, НАПРАВЕ				
СТИД					СТАНОВНИК ЛАЦИЈА	ПРИПАДНИК ГЕРМАНСКОГ ПЛЕМЕНА	
НАЈТАЊА КРВНА ЖИЛИЦА							
ПРВО СЛОВО АЗБУКЕ		ЛЕТОПИС / РЕЧНИ РИБАР					ГЛУМИЦА И МАНЕКЕНКА ЉИЉАНА
РЕТКОСТ (ЛАТ.)							
ИМЕ СПИСАТЕЉИЦЕ ПЕРОЦИ				ГРАД У ЕТИОПИЈИ / 100 m^2			
ЛОКОТ							
СТАРА ДРЖАВА У МЕСОПОТАМИЈИ					ЗНАК ЗА НАТРИЈУМ		

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: разглас, операти, даровит, отимање, сиц, лан, јасен, Мететић, а, ина, и, сасе, бр. трегери, Ра, Арал, обалити, Јинан, ц, акација, Нал, ја, И, Ирена, уза, им, Ола, шчи, катетар, уговор, парафин.

ВЕЛИКИ СТРАХ

БОЉЕ ДА СМО ОСТАЛИ У ЛИСАБОНУ

Пре седам-осам година, за време летњег распуста, пошла сам са родитељима и млађом сестром Даријом у Лисабон. Сваког јутра одлазили смо на излете и уживали у прелепој околини. Да смо Дарија и ја знале како ће да заврши један од излета, ни за шта на свету не бисмо тог јутра изашле из хотелске собе.

Иако је у близини велеграда, место у које смо стигли сушта је супротност, чиста, недирнута, очаравајуће дивља природа – на самом врху стрмих хридина које се силовито обрушавају у океан.

Дошле смо до слапа ледене воде дугиних боја где сам јуче у сутон кроз бистре капи гледала залазак сунца – данас сам пожелела да још једном видим лепоту у којој сам толико уживала. Дарија и ја кренуле смо саме. Пуним плућима удисала сам свеж, бритак ваздух. Није прошло ни пет минута кад ме Дарија зауставила.

– Слушај – рекла је узбуђено – тамо иза оног брега има велика јама, свашта се о њој прича. Сећаш се да смо чуле и неку легенду?

Послушно сам кренула за Даријом.

– Каква јама, то је права провалија – кажем сестри кад смо стигле – и то опасна.

Дошла сам до саме ивице сећајући се све јасније легенде о жртвованим лепотицама, о јунацима које су, уморене на најсуровији начин, приносили богу Сунца. Моја радозналост полако се стишавала, као да сам се покајала што сам послушала Дарију. Чини ми се да сам већ заустила да јој тако нешто и кажем кад она крикну. Змија!

Гадно љигаво тело приближавало ми се шиштећи и палацајући језиком. Био је довољан само корак уназад да се суновратим у бездан. Мозак ми се кидао од тог палацања, сва чула отказала. Назад не могу, испред мене змија и нека јама, стеновита, дубока три-четири метра, која је ко зна кад и зашто ископана, а поред ње знак опасности. Сетила сам се свог Београда, другарица, својих најмилијих, лепотица и јунака који су завршили у овој провалији. Каква легенда, све је то истина, мислила сам. Мисли, све црња од црње, сустижу се и престижу. Пало ми је на памет како сам, не једном, прочитала у новинама „да су страдали туристи који су самоиницијативно кренули ту и ту..." Тада ми је све то изгледало некако далеко, често и претерано, пуно великих, бомбастичних речи. А тек приче о змијама! Ко год оде на одмор набаса на змију.

ЗМИЈА ЈЕ СИКТАЛА ИСПРЕД МЕНЕ А ИЗА МЕНЕ ЈЕ ЗАСТРАШУЈУЋЕ ХУЧАО ОКЕАН.

Сад сам, ево, ја набасала на њу. Чини ми се да су године протекле од часа кад сам је угледала, а све је био тренутак. Ма не може ми ништа, пробудио се у мени стари инаџија. Дигла сам поглед тражећи Дарију. Она се шћућурила иза грмља, једва је видим. Прича се да при сусрету са змијом треба остати миран, не померати се. Чак и да сам хтела да се покренем нисам могла.

Опет сам погледала према грмљу. Дарије нема. Сигурно је отишла да зове у помоћ. Знала сам да морам мирно да чекам и посматрам склупчано змијско тело обасјано сунцем, да гледам притајену смрт која сваког часа може да скочи на мене. Желела сам да спавам, неки чудан, тежак умор савладавао ми је део по део тела. Сестре још нема.

Пренуо ме једва чујан шум. А онда, као да ме обасјало хиљаду сунаца, као да је прокључала крв у мом обамрлом телу. Тата! Дарија га је, у ствари, брзо нашла. Заслепео ме блесак неког метала који је држао у руци. Одмах сам се сетила – мали камперски нож који је често носио са собом. Подигао је руку да га баци. Нисам се ни јавила, ни померила, затворила сам очи и чекала. Шта ако промаши? Змија ми је тако близу. Чула сам како се покренула, шушнула, одмах затим туп ударац. Не отварајући очи бацила сам се према жбуњу и оној јами испред себе. Назад не смем, то ми је тутњало у глави... Сећам се само страшног бола.

* * *

Пријала ми је белина болничке собе у којој сам се пробудила. Цело тело ме болело. Чула сам познат, топао глас. Крај мене је бдела мајка. Старија жена у белој одећи набрајала је на лошем енглеском: – Прелом лакатне кости, мали потрес мозга, шок. Биће, ипак, све добро.

Маја Шурбатовић
Под брезама 8/14
11000 Београд
(Хонорар 4.000 дин.)

БИМ
И
БУМ

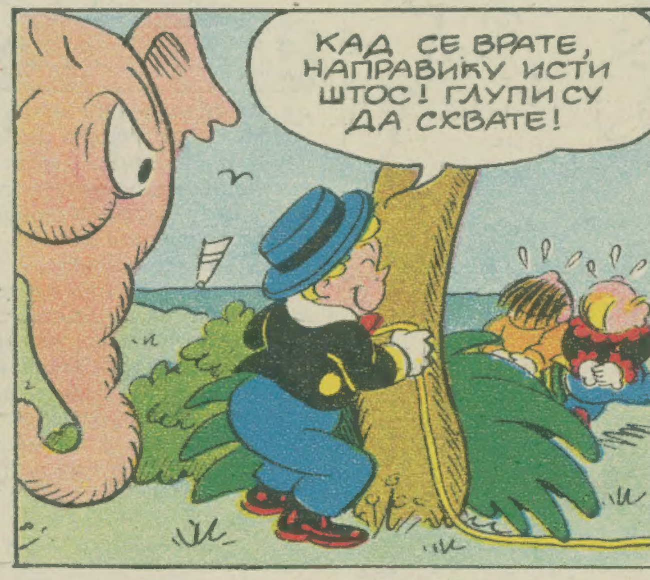

ГДЕ СТЕ? СВИ ОВАМО!
ОДОХ ПРЕ НЕГО ШТО МЕ МАМА У'ВАТИ!

ОДМАХ ГА ЗОВИ И РЕЦИ ТЕШКО ЊЕМУ АКО НАМ НЕ ПОМОГНЕ!
ДОБРО, МАМА!

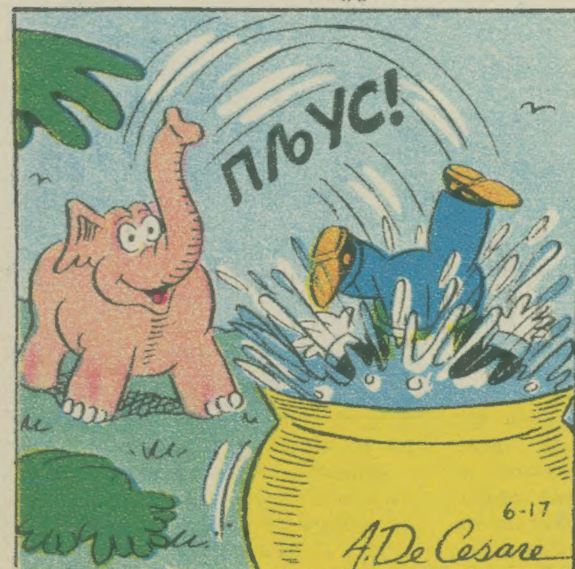

ТРЕБА ПОКАЗАТИ МАМИ ДА СМО БОЉИ!
А КАД ОКРЕНЕ ЛЕЂА - МИ У 'ЛАД!
ЕВО ИХ! СРЕДИЋУ ЈА ТЕ УЛИЗИЦЕ...

ТИ САМО РАСПАЛИ ВАТРУ ДОК ДЕЦА ДОНЕСУ ВОДЕ!
?
ПЉУС!
ХЕЈ!
ОХ, ЈАДАН КАПЕТАН!

БЕЗОБРАЗНИЦИ! ТАКО ВИ МЕНИ, ИЗА ЛЕЂА, А?
ХИ-ХИ-ХИ!
АЛИ, НИСМО МИ...

КАД СЕ ВРАТЕ, НАПРАВИЋУ ИСТИ ШТОС! ГЛУПИ СУ ДА СХВАТЕ!

УПОМОЋ!
984 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ПЉУС!
6-17
A. De Cesare

ИЈУ! ШТА УРАДИ!

БАМЕ!?
ТИ МАЛИ НИТКОВЕ! ТО ЈЕ ВОДА ЗА ПАРАДАЈЗ, А НЕ ЗА КУПАЊЕ!

ЧУМА УЛАЗИ КРОЗ ДИМЊАК

Моја баба често каже за некога: „Купи као чума децу". Не разумем право значење тог израза. Ко је (или шта је) чума и зашто купи децу.

МИРЈАНА МАРКОВИЋ,
Веселина Маслеше,
72000 Зеница

По предању, људи су опаку болест кугу замишљали као жену која долази међу њих да сеје зло. У многим крајевима приређивали су јој дочек. Чистила се кућа, све се прало, укућани су се умивали. Тешко оном дому у коме чума затекне прљавштину. Понегде се чак остављала погача замотана у чист пешкир, со, чанак чисте воде, струк босиљка и чешаљ да се очешља. Ако би ујутру нека од ових ствари заузимала друкчије место, значило би да је чума долазила и отишла задовољна не нанeвши зло укућанима.

Чуме у кућу долазе с тавана или кроз димњак. Собом носе земљани лончић са стрелама којима убијају жртве. Црне су, дебелих образа и с ресом под грлом. Кад једном уђе у кућу, носи све пред собом, чак и оно најдрагоценије – децу. Зато се и каже за неког ко све граби и узима – купи као чума децу.

Чуму најављују црни петлови. Заштита од ње је бели лук.

Кажу да је један човек у једном граду срео чуму. Само се не зна који је човек и који град.

ДА ЛИ СУ ЖИРАФЕ НАШЕ?

Коначно сам видјела Београд. И то овог љета. Дошла сам у госте другарици коју сам прошле године упознала у Сплиту. Било нам је баш лијепо. Али, да знате да сам била и врло разочарана.

Једног дана Љиљин тата повео нас је у зоолошки врт. Радовала сам се и слоновима, и мајмунима и птицама. Растужиле су ме мало дивље мачке, много су их запустили. Ипак, нека ми опросте све животиње, једва сам чекала час да се сретнем са жирафама. Ништа није помогло што сам убеђивала себе да је то себично. То је заиста било ван мојих моћи.

Дошла сам до ограђеног простора где обитавају ове прелепе животиње и искрено се изненадила. Очекивала сам да видим таблу (макар и малецку) на којој би лепо писало да смо жирафе поклонили и ми читаоци „Политикиног забавника". А од табле ни трага. Стоји само „жирафе" и њихов латински назив.

Нека ме свако прекори за себичност, ја ћу и даље мислити да би био ред да сваки посетилац зна коме је причинио радост друження са овим дугоногим лепотицама.

Жирафе сам видела ове године и ко зна када ћу следећи пут. Из зоолошког врта отишла сам празног срца.

АНЧИ БУЛИЋ,
Сплит

ПРИЂИ, АКО СМЕШ!

Не знам да ли ћеш умети да ми одговориш на ово питање, али мислим да је занимљиво. Баш бих вољела да знам зашто кактуси имају бодље?

ТАМАРА
51410 Опатија

Кактуси успевају у пустињским и полупустињским пределима где има мало другог растиња. Биљоје-

ди тих области баш немају велики избор и зато обрсте сваку биљку на коју наиђу. Од таквих прождрљиваца кактуси се бране бодљама. Али, бодље нису одбрана само кактуса већ их имају и друге биљке као што је, рецимо, наша чуваркућа која расте на стенама. Како не би завршила у стомаку неке дивокозе или муфлона, она је без милости боцне у њушку. Занимљив је и пример глога који код нас нема много бодљи, али зато његов рођак с Кавказа на доњем делу стабла има густо „трње за одбрану".

ЈЕДИНО ОЛИМПИЈСКО ЗЛАТО

Олимпијада је одавно завршена а ми у улици још расправљамо о учешћу наших такмичара, посебно о фудбалерима. Знамо да смо у Риму 1964. освојили једину златну медаљу, али не знамо тадашњи састав нашег тима. Ви сигурно знате.

НИКОЛА КИСО,
21242 Товаришево

Једино олимпијско злато наша фудбалска репрезентација освојила је на XVII летњим олимпијским играма 1960. у Риму. Било је то и једино злато које су донела 123 такмичара из Југославије. Боје наше репрезентације бранило је 17 играча: Благоје Видинић, Милутин Шошкић, Владимир Дурковић, Владимир Сомболац, Фахрудин Јусуфи, Анте Жанетић, Алексан-

дар Козлина, Новак Рогановић, Жељко Перушић, Андрија Анковић, Жељко Матуш, Милан Галић, Томислав Кнез, Боривоје Костић, Душан Маравић, Силвестар Такач и Звонко Бего.

Кад бисмо се шалили, тада смо добили највише златних медаља; наиме, сваки члан екипе добио је медаљу.

Успех те генерације наших фудбалера на олимпијским играма нико више није поновио.

ВОДА НИЈЕ СВЕМОЋНА

Драги Забавниче,
Како се прави јогурт? Мој отац тврди да се он добија сипањем воде у кисело млеко. Ја сматрам да тај поступак није тако прост. Ко је у праву?

ЧИТАТЕЉКА
из Ниша

Јогурт се прави као и кисело млеко. У кувано или пастеризовано млеко које треба да има темпе-

ратуру од 35–45°C додаје се „маја" – кисело-млечне бактерије. Када се млеко згруша, односно закисели, добро се измеша и добије се јогурт. О додавању воде нема ни говора!

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Тамара Стевановић, Маршала Тита 91, 23265 Книћанин – има 12 година, воли забавну музику, сакупља постере и салвете.

Гордана Колар, Матије Гупца 150, 41210 Забок – има 10 година, сакупља значке, салвете, разгледнице и папирнате лутkице.

Милена Милић, Владимира Мајдера 88, 44000 Сисак – има 12 година, сакупља салвете, значке, постере и папирнате лутkице.

Гордана Вукићевић, Булевар Лењина 55, 81000 Титоград – има 14 година, воли спорт и рок музику.

Грозда Бузанкова, Нада Бутникошарева 3/10, 91400 Титов Велес – има 13 година, сакупља марке, значке, салвете и разгледнице, воли гимнастику, навија за Партизан.

Каролина Ђерки, Трг Николе Крге 1/10, 11300 Смедерево – има 13 година, сакупља постере.

Ана Томић, Димитрија Туцовића 29, 31000 Титово Ужице – има 11 година, сакупља постере, значке, салвете, папирне и праве лутке, воли музику.

Споменка Ракић, Дољанска 28, 11253 Сремчица – има 13 година, сакупља Цицин кутак и значке.

Милош Павловић, Сопоћанска 9, 14000 Ваљево – има 13 година, сакупља мађионичарске трикове.

Лорета Ђурић, Ружице Маркотић 33, 58000 Сплит – има 11 година, жели да се дописује са својим вршњацима.

ПОЈАВИЋЕ СЕ ДЕТЕКТИВИ

Твој лист је за мене најлепши, али имам једну примедбу – није добро што сте укинули детективску причу. Зашто је више нема? И још нешто! Одговори ми ко је први и где измислио папирни новац?

САНДРА
37292 Ђунис

Детективске приче заиста нисмо неко време објављивали али су се зато у „Забавнику" појављивале неке друге, исто тако лепе, узбудљиве и занимљиве. То никако не значи да их више неће бити. Појавиће се опет!

Новац од папира измислили су Кинези. Неки историчари помињу 119. годину пре наше ере као датум када су се у Кини појавиле прве папирне новчанице. Ипак, већина историчара сматра да се оне нису појавиле пре владавине династије Танг, то јест тек у седмом веку наше ере.

СВИРАЈУЋИ ГРУБИЈАНИ

Здраво Забавниче.
Можеш ли нешто више да ми кажеш о америчкој групи „Lynyrd Skynyrd". Уједно поздрав свима у редакцији.

БОРИС РИЈАВЕЦ
25220 Црвенка

Већина чланова ове групе са југа Америке (Рони Ван Зант, вокал, Гери Росингтон, гитара, Стив Геинз, гитара, Били Пауел, клавијатуре, Леон Вилкинсон, бас и Артимус Пајл, бубњеви) одрасли су у Џексонвилу у Флориди где су заједно ишли у школу. Свој састав назвали су по гимназијском професору Леонарду Скинеру који их

је често кажњавао због дугачке косе. У почетку су свирали по малим клубовима и баровима Југа док их једне вечери у Атланти није открио њујоршки музичар Ал Купер. У његовом су студију 1973. године и снимили свој први албум. Ова група се пробила уз групу „Who" у време њихове турнеје по Америци 1973. године и од тада стиче све већи углед. Њихово свирање се заснивало на дивљем блуз ритму. Били су прави јужњачки састав. Чланови су изван позорнице уживали глас момака спремних за битку.

Група „Lynyrd Skynyrd" издала је укупно шест албума. Престала је да постоји 20. октобра 1977. године када су у авионској несрећи погинули Рони Ван Зант, Стив Геинз и његова сестра, чланица пратећег вокалног трија. Касније су 1979. Росингтон и Колинс окупили нову групу која је до данас снимила два албума.

АДРЕСА ЗА КЊИГЕ

Ваш сам редовни читалац. У Забавнику" број 1692 објавили сте списак књига које се могу наручити код „Техничке књиге", али нема адресе. Одштампали сте само

број телефона. Пошто желим да наручим неке од тих књига из огласа, молим вас да објавите и адресу.

ВЛАДО ХЕМОРАЧЕК
Вуковарска 10
41431 Недјеља

Омашком смо пропустили адресу на коју треба наручити књиге. Грешку исправљамо: „Техничка књига", 7. јула 26, 11000 Београд.

ГДЕ ЈЕ САДА ИНЕС!?

Где и како могу да набавим речи песме „Не дај се Инес" коју често рецитује Раде Шербеџија?

ЈАСМИНА СТОШИЋ,
Брегалничка 6
Врање

Песму Арсена Дедића „Не дај се Инес" (коју је и он снимио и понекад се чује са радија) можеш да нађеш у књизи „Арсен" коју је написао Игор Мандић. Књига је изашла у издању „Знања" из Загреба. Можеш да је наручиш поузећем у Салону „Народне књиге", Цетињска 6, Београд.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА"
Драган Марковић

Руководилац ООУР издања за младе „Политикин забавник"
Раде Шошкић (в.д.)

Главни и одговорни уредник
Влада Булатовић Виб (в.д.)

Заменик главног и одговорног уредника
Владимир Стефановић

Издавачки савет

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић, (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Данко Полић, Светлана Ивановић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић (ликовно-графички уредник), Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Вера Смиљанић (уредник), Весна Софреновић, Недељка Сташић, Даринка Тодоровић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

Секретаријат:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА" – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК", Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 40,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара, годишња 1.760,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 880,00 динара, полугодишња 1.760,00 динара, годишња 3.520,00 динара.

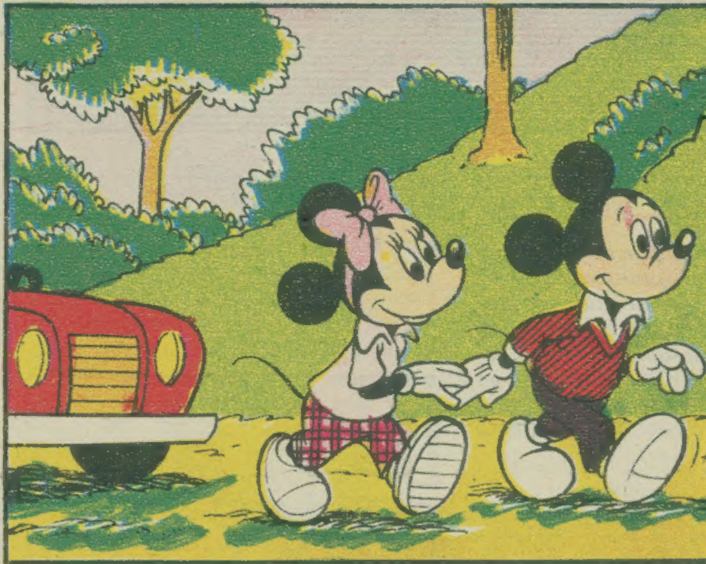
Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика" ООУР „Продаја" – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ
ГОДИШЊА:

САД	$	29.–
СР НЕМАЧКА	ДМ	76.–
ШВЕДСКА	Шкр.	225.–
ФРАНЦУСКА	Ффр.	231.–
ШВАЈЦАРСКА	Шфр.	61.–

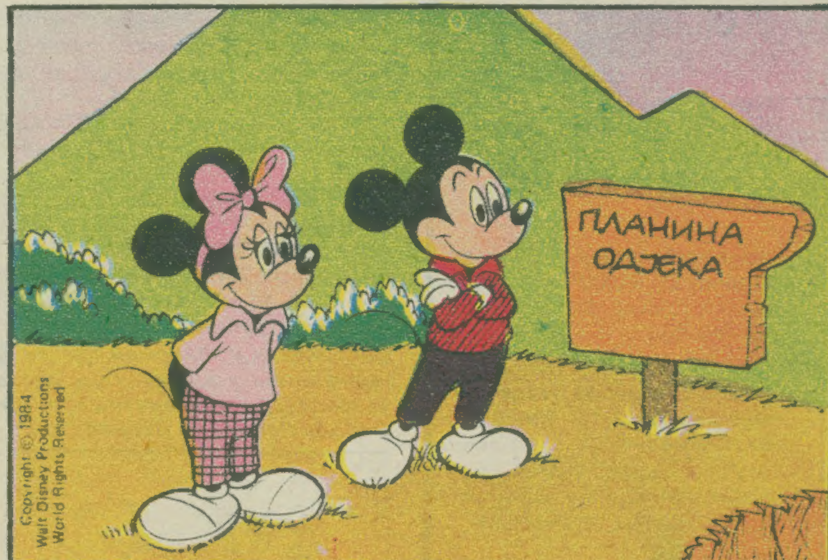
Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика" код „ИНВЕСТ БАНКЕ" – Београд, на рачун број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК".

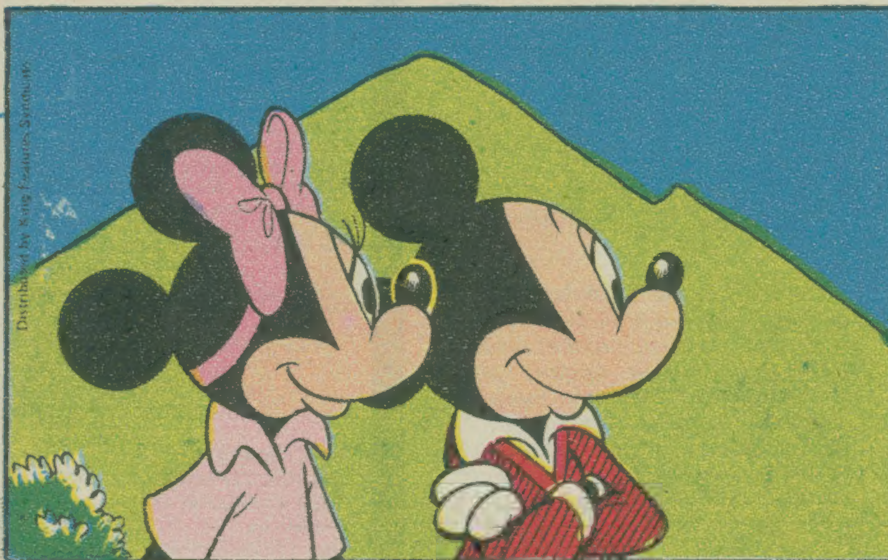

WALT DISNEY
МИКИ

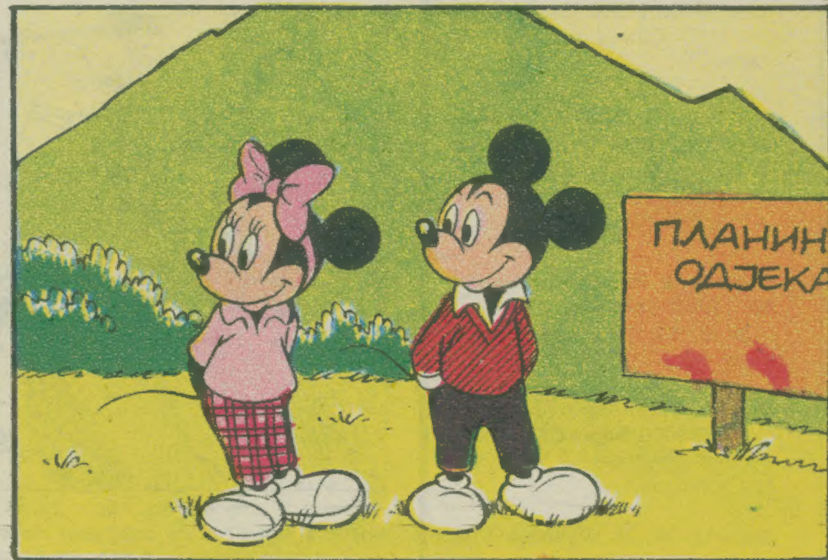

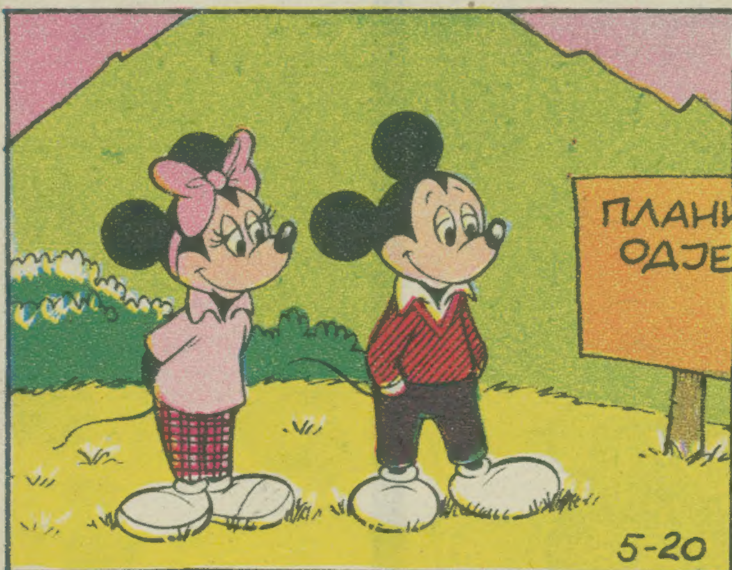

ПЛАНИНА
ОДЈЕКА

ПЛАНИНА
ОДЈЕКА
Copyright © 1984
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate

ПЛАНИН
ОДЈЕКА

ПЛАНИ
ОДЈЕ
5-20

ХОЋЕТЕ ЛИ ВЕЋ ЈЕДНОМ ПРОЗБОРИТИ?